

Presentació

Ens complau presentar-vos l'*Informe 2017* de l'Observatori de Barcelona, que posa de manifest el posicionament de Barcelona i la seva àrea metropolitana com a un espai econòmic de referència i innovador a escala internacional.

La nostra ciutat ha viscut recentment moments d'incertesa i d'inestabilitat. És justament en aquest context que des de l'Ajuntament, en aliança amb altres agents barcelonins, volem llençar un missatge: Barcelona no s'atura. Així ens ho indiquen les xifres macroeconòmiques, com l'evolució del PIB —que augmenta més d'un 3 % anual—, el bon ritme de creació d'ocupació neta o el dinamisme de les exportacions. Però també el teixit productiu local ric i divers i els múltiples actius econòmics, socials i culturals amb què compta Barcelona i que la converteixen en una ciutat global amb un gran potencial.

Efectivament, tal com reflecteix l'informe que us presentem, Barcelona gaudeix d'una bona reputació en el context internacional, que la situa entre les quinze primeres del món per aquest concepte (*City RepTrak 2017*) i també entre les quinze més segures a escala global (The Economist Intelligence Unit). Barcelona és també un pol que aprofita el talent de la seva gent i n'atreu de fora, tal com ho mostra la important massa crítica de treballadors i treballadores en sectors d'alt valor afegit al mercat laboral català —que compta amb més de 780.000 persones ocupades en ciència i tecnologia—, la seva posició capdavantera (5a. ciutat europea i 15a. del món) en producció científica, l'alt percentatge de població treballadora amb estudis universitaris o el fet de comptar amb centres i equipaments de recerca punters i de referència al nostre continent.

A partir d'aquest gran potencial, ens cal recuperar aquell lema: «Barcelona, més que mai». Hem d'unir forces amb les empreses, la ciutadania, els centres d'investigació i altres actors rellevants de la ciutat per promoure Barcelona al món.

Volem també unir forces amb altres ciutats, amb les quals col·laborem per fer front als grans reptes socials, econòmics i mediambientals del s. XXI. Creiem en el gran potencial de les dinàmiques de col·laboració horitzontal directa entre ciutats, com el *Challenge* conjunt Barcelona-Nova York per facilitar la mobilitat a persones sense visió en carrers de plataforma única, els projectes de *crosslanding* en matèria d'alta tecnologia amb Amsterdam o l'acord d'intercanvi de *start-ups* de talent i joves professionals que signarem properament amb Kioto.

Aquestes dinàmiques de col·laboració virtuosa amb altres actors de la ciutat i altres territoris ens han d'ajudar a desenvolupar Barcelona amb una economia diversificada i plural, innovadora i socialment inclusiva. Cal destacar, en aquest sentit, que alguns indicadors recollits al present informe ens mostren que la ciutat està esdevenint un dels ecosistemes més dinàmics d'Europa en l'àmbit tecnològic: Barcelona se situa com a la 13a. ciutat del món en innovació segons l'*Innovation Cities Index 2016/17*, és la novena ciutat europea més atractiva per als emprenedors digitals (*European Digital City Index 2016*), i el 2017 va ser la quarta ciutat d'Europa amb major volum d'inversió en *start-ups* (segons el recent estudi d'Atomico). Aquesta fortalesa en l'àmbit tecnològic ens ha d'ajudar a assolir els grans objectius de cohesió social i sostenibilitat ambiental, en la línia que apunta l'índex de ciutats de l'informe *Networked Society for Sustainable Development 2016*, que situa Barcelona entre les quinze primeres ciutats globals pel que fa a nivells d'equipament digital, maduresa tecnològica, cohesió i institucions enfocats a l'objectiu del desenvolupament sostenible.

En presentar aquest quinzè informe anual de l'Observatori de Barcelona, vull transmetre la meua felicitació als equips tècnics de la Cambra de Comerç i de l'Ajuntament de Barcelona que han fet possible aquesta publicació, agrair la implicació de les entitats que hi donen suport i renovar el compromís de la ciutat amb la comparativa internacional rigorosa de les dinàmiques urbanes. És un bon exemple de la col·laboració entre institucions que ha caracteritzat la nostra història, i ens ha de recordar que Barcelona és un projecte col·lectiu d'institucions, d'empreses i de la societat civil.

Gerardo Pisarello

Primer tinent d'alcalde

L'any 2017 l'economia catalana i la de la ciutat de Barcelona continua avançant en el procés de consolidació de la recuperació econòmica, beneficiat per l'entorn mundial i impulsat per la fortalesa de la creació d'ocupació, el dinamisme del consum privat, el bon comportament de les exportacions i les inversions. Pel que fa al mercat laboral, el nombre d'empreses i persones ocupades a la ciutat ha crescut per quart any consecutiu, i la població aturada s'ha reduït per cinquè any consecutiu. Tanmateix, durant el darrer trimestre l'economia catalana ha començat a mostrar senyals de desacceleració a causa de l'alentiment propi de l'economia i del clima d'incertesa política. Com a resultat d'aquest entorn, la Cambra de Barcelona ha estimat que l'economia catalana ha crescut un 3,1 % al llarg del 2017, quatre dècimes menys que el 2016 (3,5 %)

Els resultats del monogràfic «Clima empresarial a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)», presentat per setè any consecutiu en aquest Informe, confirmen aquests bons resultats econòmics. Segons l'Enquesta de clima empresarial, realitzada a finals de setembre, la marxa dels negocis a l'AMB ha continuat sent positiva els tres primers trimestres de l'any i ha millorat lleugerament el ritme de creixement respecte a l'any anterior. Així mateix, tots els sectors experimenten un saldo positiu i en mitjana han obtingut nivells superiors als del 2016, excepte a la indústria. Pel que fa a les expectatives de la marxa dels negocis per al quart trimestre, l'empresariat preveu que siguin positives en tots els sectors i lleugerament millors a les d'un any enrere, excepte en l'hostaleria. Destaca el comerç, que ha obtingut les expectatives sectorials més positives i les màximes del sector des del 2010. De cara al 2018, aquesta evolució de consolidació de l'economia es confirma amb els resultats de l'enquesta sobre perspectives empresarials per al 2018 d'Eurochambres, que són favorables per a Catalunya i es mantenen en uns nivells similars als de l'any anterior.

En aquest context econòmic, la ciutat de Barcelona ha consolidat el seu bon posicionament al món i a Europa en la majoria d'indicadors recollits en aquest *Informe 2017* de l'Observatori de Barcelona. La ciutat es manté entre les 25 principals metròpolis quant a la competitivitat global segons la Mori Memorial Foundation, guanya sis posicions

en el rànquing de ciutats amb millor reputació, se situa en el 8è lloc i es manté entre les deu principals àrees urbanes del món en captació de projectes d'inversió en el període 2013-2017, segons KPMG. Així mateix, la Ciutat Comtal guanya catorze posicions en el rànquing de ciutats innovadores del món i se situa la 13a., segons 2thinknow. Per altra banda, Barcelona continua molt ben posicionada com a ciutat líder d'atracció del turisme el 2016, ja que se situa entre les 25 ciutats principals del món quant al nombre de visitants internacionals, el port de Barcelona manté el seu lideratge en creueristes per 17è. any consecutiu i l'aeroport del Prat assoleix la 7a. posició en el rànquing d'aeroports europeus en volum de persones passatgeres.

Vull remarcar que en aquests moments és important mantenir la confiança que genera la ciutat en àmbits com la inversió internacional i l'emprenedoria tecnològica, potenciar les nostres fortaleses, com ara l'atractiu turístic i el dinamisme exportador, reforçar la marca Barcelona al món i atraure nous esdeveniments, fires i congressos. A més, hem de continuar avançant cap a un model productiu basat en el coneixement, la creativitat, la innovació i la sostenibilitat.

Finalment, vull donar les gràcies a l'equip tècnic pel treball i l'esforç de millora continua en el projecte que representa l'Observatori de Barcelona, i a totes aquelles entitats que un any més han col·laborat proporcionant informació i enriquint el contingut de l'informe que us presentem.

Miquel Valls i Maseda

President de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

Crèdits

AJUNTAMENT DE BARCELONA

Gerardo Pisarello Prados

Primer tinent d'alcaldia de l'Àrea de Treball, Economia i Planificació Estratègica

Sara Berbel Sánchez

Gerent de Política Econòmica i Desenvolupament Local

Àngels Santigosa i Copete

Directora d'estudis
Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local

CAMBRA DE COMERÇ DE BARCELONA

Miquel Valls i Maseda

President

Xavier Carbonell i Roura

Director gerent

Joan Ramon Rovira i Homs

Cap del Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures

EQUIP TÈCNIC

Departament d'Estudis de la Gerència de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona

Teresa Udina Abelló

Economista

Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures de la Cambra de Comerç de Barcelona

Carme Poveda i Martínez

Economista

Sandra Gutiérrez i Cubero

Estadística i llicenciada en investigació i tècniques de mercats

Disseny gràfic i coordinació

Toni Fresno

Cambra de Comerç de Barcelona

Maquetació

Cambra de Comerç de Barcelona

El **sumari** és **interactiu**. Feu clic sobre l'apartat que voleu consultar per accedir-hi directament.

Per tornar al sumari, cliqueu sobre el cercle vermell situat al peu de cada pàgina.

7 INTRODUCCIÓ

11 FITXA ESTADÍSTICA BARCELONA 2016

15 RESULTATS

17 Pol d'activitat econòmica

- 19 Introducció
- 20 Competitivitat global de les ciutats del món l'any 2017
- 21 Ciutats del món amb millor reputació l'any 2017
- 22 Principals àrees urbanes del món receptores de projectes d'inversió internacional l'any 2017
- 23 Activitat emprenedora a països del món l'any 2016
- 25 Perspectives empresarials a Europa per a l'any 2018
- 27 Principals ciutats del món per nombre de congressos internacionals i de delegats i delegades l'any 2016

29 Qualitat de vida, sostenibilitat i cohesió social

- 31 Introducció
- 32 Seguretat en ciutats del món l'any 2017
- 33 L'esport en ciutats del món l'any 2016
- 34 Població en risc de pobresa o exclusió social a les regions europees l'any 2016
- 35 Emissions de CO₂ equivalent *per capita* a ciutats del món l'any 2017
- 36 Ciutats connectades i cohesionades per al desenvolupament l'any 2016
- 37 Mobilitat urbana sostenible a les ciutats l'any 2016

39 Mercat laboral i formació

- 41 Introducció
- 42 Taxa d'ocupació a les regions europees l'any 2016
- 44 Treball a temps parcial a les regions europees l'any 2016
- 46 La taxa d'atur a les regions europees l'any 2016
- 47 Població treballadora amb estudis universitaris a les regions europees l'any 2016
- 48 Millors escoles de negocis europees l'any 2017

51 Societat del coneixement

- 53 Introducció
- 54 Població ocupada en manufactures i serveis tecnològics a les regions europees l'any 2016
- 56 Població ocupada en ciència i tecnologia l'any 2016 i despeses en recerca i desenvolupament a les regions europees l'any 2014
- 58 Principals ciutats del món pel que fa a la producció acadèmica científica l'any 2016
- 60 Innovació a ciutats del món l'any 2017
- 62 *European Digital City Index* de l'any 2016

65 Turisme

- 67 Introducció
- 68 Principals aeroports europeus per volum de persones passatgeres l'any 2016
- 70 Turistes internacionals a ciutats del món l'any 2016
- 71 Creuers als principals ports d'Europa l'any 2016

73 Preus i costos

- 75 Introducció
- 76 Cost de la vida en ciutats del món l'any 2017
- 78 Impost de Societats, IVA i cotitzacions a la Seguretat Social a països del món l'any 2017
- 80 Preu del lloguer d'oficines a ciutats europees l'any 2016
- 82 Preu del lloguer de locals comercials a ciutats del món l'any 2017
- 84 Preu del lloguer del sòl logístic prèmium a les principals àrees urbanes del món l'any 2017
- 86 Preu del lloguer de l'habitatge a les principals ciutats europees l'any 2017
- 88 Nivells salarials a ciutats del món l'any 2015

91 SÍNTESI DE RESULTATS

- 92 Síntesi de resultats
- 98 Posicionament de Barcelona en rànquings internacionals de ciutats

99 MONOGRÀFIC

101 Clima empresarial a l'Àrea Metropolitana de Barcelona Situació del 2016 i perspectives per al 2017

- 103 Resum executiu
- 104 Situació i evolució del clima empresarial el 2016
- 113 Factors que han limitat la bona marxa dels negocis el 2016
- 116 Situació i perspectives empresarials per al 2017
- 117 Annex metodològic

INTRODUCCIÓ

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records in a business setting. It highlights how proper record-keeping can help in decision-making, legal compliance, and financial management. The text emphasizes that records should be organized, up-to-date, and easily accessible to relevant personnel.

Next, the document addresses the challenges of data management in the digital age. With the increasing volume of data generated by various sources, businesses face the task of storing, securing, and analyzing this information effectively. The text suggests implementing robust data management systems and protocols to ensure data integrity and security.

The third section focuses on the role of technology in streamlining business operations. It explores how automation and digital tools can reduce manual errors, improve efficiency, and enhance customer service. The document encourages businesses to invest in technology that aligns with their strategic goals and operational needs.

Finally, the document concludes by emphasizing the importance of continuous learning and adaptation. In a rapidly changing business environment, organizations must stay updated on the latest trends and technologies to remain competitive. The text encourages a culture of innovation and ongoing professional development for all employees.

Introducció

Us presentem l'*Informe 2017* de l'Observatori de Barcelona.

L'Observatori de Barcelona és una iniciativa promoguda per l'Ajuntament de Barcelona i la Cambra de Comerç de Barcelona que compta amb la col·laboració d'altres entitats de la ciutat que, any rere any, col·laboren facilitant informació i fent aportacions clau sobre els seus sectors d'activitat.

Amb aquesta quinzena edició de l'informe anual de l'Observatori de Barcelona es pretén oferir diverses referències per a la presa de decisions dels agents econòmics interessats en fer negocis o en establir-se a Barcelona, per atraure talent i donar suport a la presentació de candidatures a esdeveniments o a l'obertura de seus a la ciutat de Barcelona. Amb aquesta finalitat, com cada any, l'informe presenta el posicionament de Barcelona respecte de les principals ciutats del món en un conjunt d'indicadors econòmics i socials.

L'*Informe 2017* presenta una sèrie de característiques que es resumeixen a continuació:

- Una selecció de 32 indicadors significatius que ofereixen als lectors i a les lectores una presentació sintètica i eficient d'aquelles magnituds més rellevants des del punt de vista del posicionament de la ciutat, del que la caracteritza i dels reptes a assolir, que es presenten en sis àmbits temàtics: pol d'activitat econòmica; qualitat de vida, sostenibilitat i cohesió social; mercat laboral i formació; societat del coneixement; turisme, i preus i costos.

Com a novetat, l'informe d'aquest any incorpora sis nous indicadors: Ciutats connectades i cohesionades i Mobilitat urbana sostenible en ciutats del món, que formen part del capítol «Qualitat de vida, sostenibilitat i cohesió social»; Treball a temps parcial al capítol «Mercat de treball i formació»; Índex d'innovació a les ciutats al capítol «Societat del coneixement», així com el rànquing de preus de l'habitatge i l'indicador de preus del sol logístic, que s'incorporen al capítol «Preus i costos». En aquest mateix capítol, s'amplia l'indicador d'Impost de Societats

i IVA amb les cotitzacions a la Seguretat Social de persones treballadores i empresa. D'altra banda, s'ha incorporat la perspectiva de gènere en aquells indicadors en què ha estat possible.

- Una taula de síntesi que presenta el conjunt dels indicadors per visualitzar-ne els resultats i un gràfic del posicionament internacional de Barcelona segons diversos rànquings.
- Un article monogràfic realitzat per la Cambra de Comerç on es presenta una anàlisi del clima empresarial a l'Àrea Metropolitana de Barcelona l'any 2016 i les perspectives per al 2017, que inclou un tractament específic dels principals sectors econòmics. D'aquesta manera, a partir de les opinions de l'empresariat es contextualitza l'entorn en el qual s'han trobat Catalunya i la ciutat de Barcelona, així com l'escenari de futur.

L'Observatori de Barcelona es caracteritza pels trets següents:

- Es construeix sobre la base d'una bateria d'indicadors, definits preferentment a escala de ciutat, però susceptibles d'ampliació a altres àmbits territorials.
- Les fonts d'informació són entitats i institucions internacionals de prestigi reconegut.
- La major part de fonts són de rànquings internacionals, excepte per a nou indicadors, en què les dades s'obtenen a partir d'una mostra que recull les principals àrees urbanes.
- Els indicadors incorporen, on és possible, una representació gràfica de l'evolució que permet avaluar la progressió en cada àmbit concret.
- Les dades i la informació que es recullen són de màxima actualitat i atenen la disponibilitat existent.

FITXA ESTADÍSTICA
BARCELONA 2016

Fitxa estadística Barcelona 2016

ENTORN GEOGRÀFIC

Superfície (km ²)	102,2
Població	1.608.746
Població estrangera (% sobre total)	16,6 %
Densitat (habitants/km ²)	15.741,2
Climatologia (observatori Can Bruixa)	
Temperatura mitjana mensual	18,4 °C
Precipitació anual (mm)	438,5
Hores de sol	2.853,5

ENTORN ECONÒMIC

DADES MACROECONÒMIQUES

PIB (variació interanual %) - Catalunya	3,5
PIB (variació interanual %) - Barcelona	3,4
Persones afiliades a la Seguretat Social	1.061.171
Taxa d'atur 16-64 anys (%)	11,6
Taxa d'ocupació 16-64 anys (%)	71,4
Taxa d'activitat 16-64 anys (%)	80,8
IPC (variació mitjana, %) - província de Barcelona	0,2
Exportacions (milions d'€) - província de Barcelona	51.263,9
Importacions (milions d'€) - província de Barcelona	64.420,1
Inversions a l'exterior (milions d'€) - Catalunya	3.391,3
Inversions de l'exterior (milions d'€) - Catalunya	5.131,5
Empreses - província de Barcelona	460.778
Empreses estrangeres a Catalunya	7.086

COMERÇ I TURISME

Establiments comerç al detall - província de Barcelona	67.937
Eixos comercials	21
Mercats municipals (nombre i superfície comercial [m ²])	43/260.941
Hotels	
Nombre	702
Places	74.876
Turistes	7.484.276

INFRASTRUCTURES

Aeroport	
Pistes (nombre i longitud [m])	3/3.352;2.660;2.528
Passatgers	44.154.693
Passatgers internacionals (%)	73,2
Port	
Superfície terrestre (ha)	1.081,0
Molls i atracadors (km)	22,0
Trànsit total (milers de tones)	47.513,0
Activitat firal i congressual	
Salons firals	65
Visites a Fira de Barcelona	1.825.468
Superfície ocupada pels salons (m ²)	947.442
Reunions internacionals	1.974

FORMACIÓ I CIUTAT DEL CONEIXEMENT

Universitats catalanes	12
Alumnes universitaris a Catalunya (curs 2015/2016)	258.679
Escoles estrangeres (província de Barcelona)	40
Empreses innovadores a Catalunya*	3.798

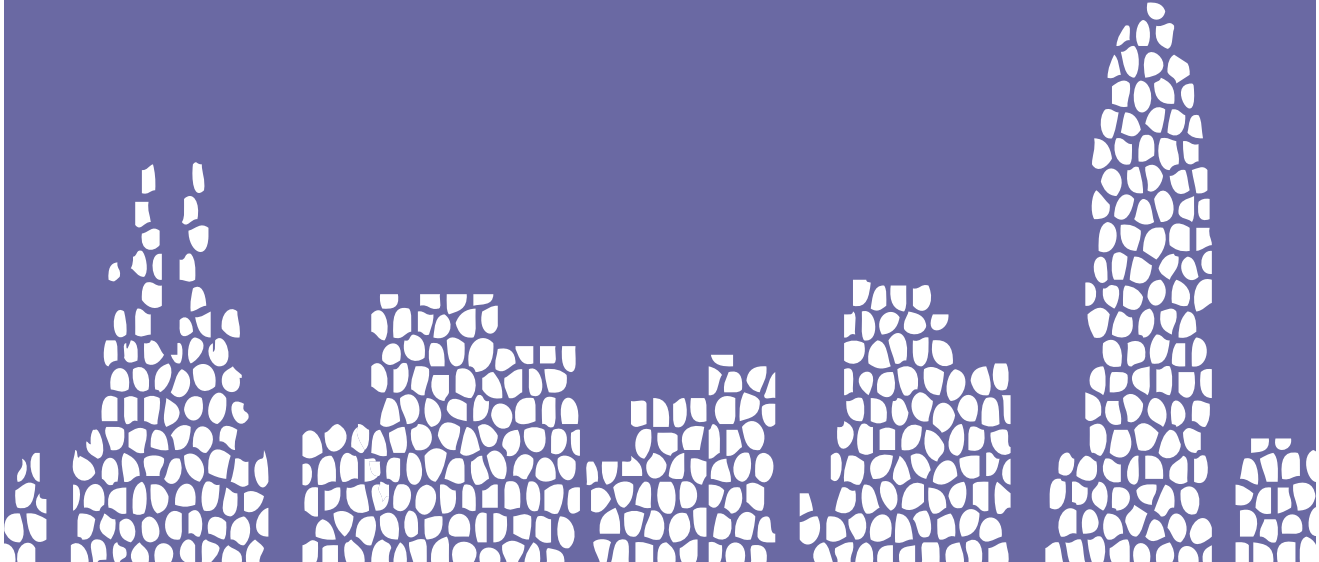
QUALITAT DE VIDA

Platges (nombre i metres)	10; 4.703
Carril bici (km i abonats bicin)	126; 102.353
Biblioteques públiques (nombre i usuaris)	40; 6.376.796
Museus, col·leccions i centres d'exposició (nombre i usuaris)	56; 26.128.228
Equipaments esportius públics (nombre i usuaris)	1.897; 187.721
Espectadors teatre, música i cinema	9.803.285

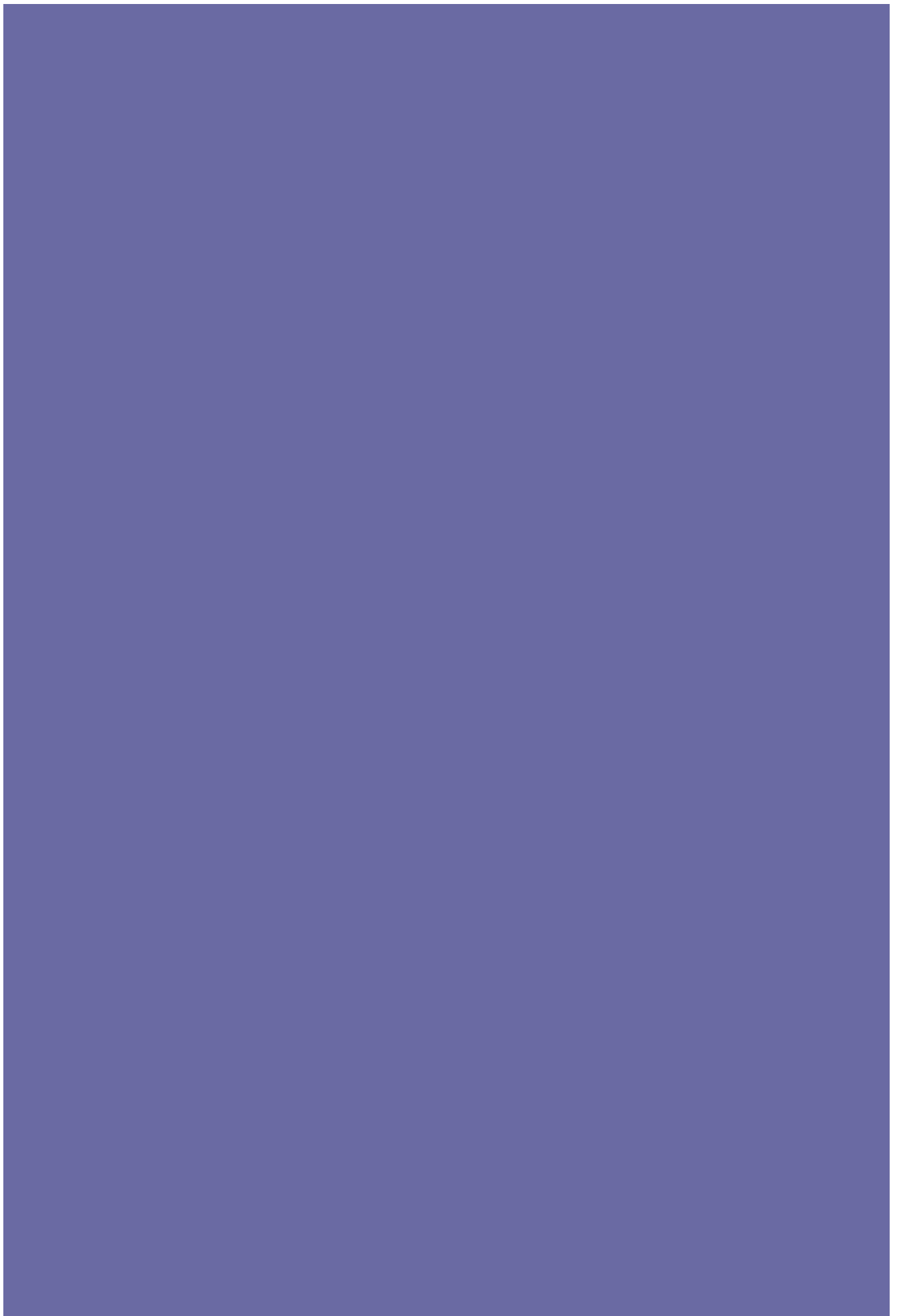
Nota: Dades de 2016, excepte *2015.

Font: AENA, Ajuntament de Barcelona, Fira de Barcelona, Generalitat de Catalunya, Idescat, INE, Ports de l'Estat, Secretaria d'Estat de Comerç, Turisme de Barcelona i Institut de Cultura de Barcelona.

RESULTATS

Pol d'activitat econòmica

Introducció

L'economia de la ciutat de Barcelona participa del procés de recuperació de l'activitat i del mercat de treball durant el 2016, de manera que el PIB de la ciutat experimenta un creixement real del 3,4 % en el conjunt de l'any impulsat per la reactivació de la demanda interna —especialment del consum de les famílies i de l'augment de la inversió privada— i el bon comportament de les exportacions. Per al 2017, les previsions són de continuïtat en el creixement de l'economia, amb l'augment del consum privat i de la inversió i el dinamisme de les exportacions, tot i que en la segona part de l'any es detecten símptomes de desacceleració en un clima d'incertesa política que pot afectar a aquestes perspectives.

Aquesta evolució positiva de l'economia es confirma amb els resultats de l'enquesta sobre perspectives empresarials per al 2018 d'Eurochambres, que són favorables i es mantenen respecte a l'any anterior. En aquest context econòmic, Barcelona millora el seu posicionament pel que fa a la reputació de la ciutat —passa de la 14a. a la 8a. posició al *City RepTrak 2017*— i es manté entre les 25 ciutats amb major competitivitat global segons el *Global Power City Index*, de la Mori Foundation —on se situa la 24a. del món i l'11a. d'Europa.

Altres indicadors també refermen l'atractiu de Barcelona per fer negocis i la bona imatge de la ciutat a l'exterior. D'una banda, Barcelona genera confiança en l'àmbit de la inversió internacional, com ho mostra el fet que ocupa la 8a. posició entre les principals àrees urbanes del món en captació de projectes d'inversió estrangera en el període 2013-2017, segons KPMG. D'altra banda, se situa entre les primeres cinc ciutats del món en nombre de delegats i delegades i en nombre de congressos internacionals organitzats en el període 2012-2016, segons la International Congress and Convention Association (ICCA).

Quant a l'emprenedoria, l'any 2016, la taxa d'activitat emprenedora (TEA) a la província de Barcelona se situa en el 7 % i supera les de països com ara Finlàndia (6,7 %), Alemanya (4,6 %) o Itàlia (4,4 %), mentre que la taxa d'emprenedoria femenina de la demarcació (6,2 %) —que per primera vegada s'incorpora a l'informe— supera lleugerament la mitjana de la Unió Europea. Tant la Cambra de Comerç de Barcelona com l'Ajuntament de Barcelona treballen en aquest àmbit per impulsar l'emprenedoria i contribuir a la creació de llocs de treball de qualitat a la ciutat.

El 2017
Barcelona se situa
entre les deu ciutats
del món amb millor
reputació

Competitivitat global de les ciutats del món l'any 2017

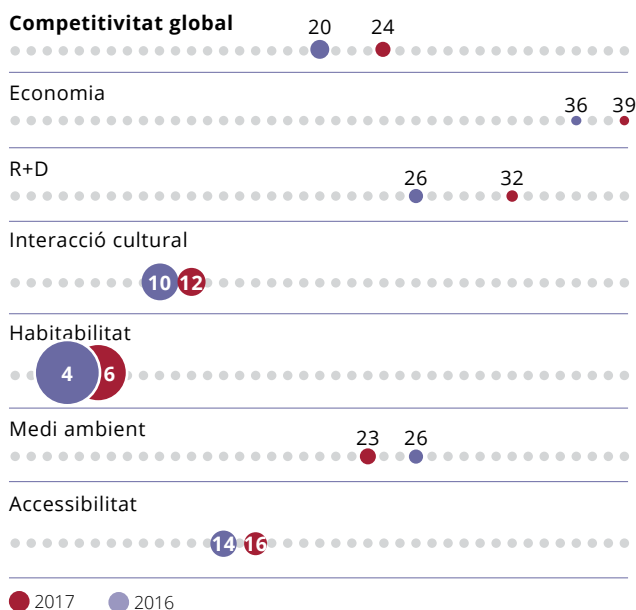
Barcelona, entre les 25 primeres ciutats en competitivitat global

L'any 2017, l'informe *Global Power City Index*, que compara 42 grans ciutats del món, atorga a Barcelona el 24è. lloc mundial i l'11è. europeu per la seva competitivitat global. En una classificació encapçalada per les grans metròpolis de Londres, Nova York, Tòquio i París, Barcelona obté una puntuació global similar a les de Copenhaguen i Chicago, i superior a les de Boston, Ginebra o Milà, malgrat perdre quatre posicions al rànquing global i una a l'europeu respecte a l'any anterior.

Des del 2008, i amb la participació d'universitats i de *think tanks* de reconegut prestigi, la japonesa Mori Memorial Foundation elabora el *Global Power City Index* a partir dels resultats d'un total de setanta indicadors ordenats en sis categories per àmbits de competitivitat urbana. En l'edició del 2017, Barcelona se situa en la 6a. posició mundial en la categoria d'habitabilitat, la 12a. en interacció cultural i millora els resultats en medi ambient (assolint la 23a. posició), mentre que perd posicions en àmbits com ara l'economia, l'R+D i l'accessibilitat (en què se situa en la 39a., 32a. i 16a. posició, respectivament). En els rànquings per agents consultats, visitants i artistes atorguen a Barcelona la 9a. i 7a. posició, respectivament. En canvi, per als residents, el personal investigador i el directiu se situa en 21è., 29è. i 36è. lloc respectivament.

Categories de competitivitat urbana

(posicionament de Barcelona)

Font: *Global Power City Index 2017*. Institute for Urban Strategies. The Mori Memorial Foundation.

Competitivitat global de les ciutats del món. 2017

Posició	Ciutat	Ranking europeu
1	Londres	1
2	Nova York	
3	Tòquio	
4	París	2
5	Singapur	
6	Seül	
7	Amsterdam	3
8	Berlín	4
9	Hong Kong	
10	Sydney	
11	Los Angeles	
12	Frankfurt	5
13	Pequín	
14	Viena	6
15	Xangai	
16	Estocolm	7
17	San Francisco	
18	Zuric	8
19	Toronto	
20	Copenhaguen	9
21	Brussel·les	10
22	Chicago	
23	Dubai	
24	Barcelona	11
25	Boston	
26	Osaka	
27	Madrid	12
28	Vancouver	
29	Washington	
30	Istanbul	13

Font: *Global Power City Index 2017*. Institute for Urban Strategies. The Mori Memorial Foundation.

Ciutats del món amb millor reputació l'any 2017

Barcelona, entre les deu ciutats del món amb millor reputació

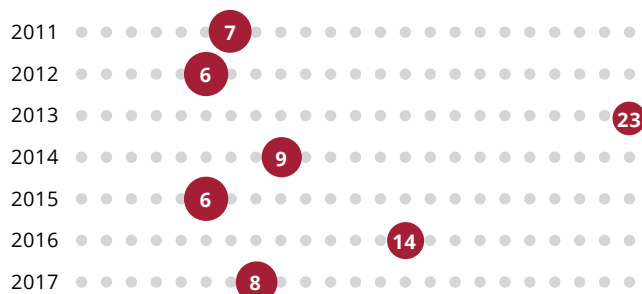

Els resultats de l'informe *City RepTrak*, del Reputation Institute, situen Barcelona com a la 8a. ciutat del món amb millor reputació l'any 2017 en un llistat de les 56 ciutats amb més població, PIB i familiaritat, a partir d'una enquesta en línia a 23.000 persones entrevistades dels països més influents del món (G-8).

En un rànquing encapçalat per Sydney, Copenhaguen, Viena, Estocolm, Vancouver i Londres, la Ciutat Comtal supera ciutats com Madrid, Frankfurt, Zuric, San Francisco i Tòquio. A més a més, Barcelona millora sis posicions i augmenta en 1,8 punts la seva puntuació respecte a l'any anterior fins a situar-la en 79 punts sobre 100, un resultat molt proper al que obtenen Londres o Vancouver.

L'any 2017, les persones entrevistades han valorat per a cada ciutat les dimensions d'entorn atractiu, govern efectiu i economia avançada com a base d'una bona reputació; una característica que genera i facilita l'atracció de turistes, d'inversió estrangera, de coneixement i de talent.

Posicionament de Barcelona al City RepTrak (2011-2017)

Font: 2017 *City RepTrak*. Reputation Institute.

Ciutats del món amb millor reputació. 2017

Posició	Ciutat	Índex
1	Sydney	82,3
2	Copenhaguen	81,5
3	Viena	79,8
4	Estocolm	79,6
5	Vancouver	79,2
6	Londres	79,2
7	Melbourne	79,0
8	Barcelona	79,0
9	Milà	78,7
10	Toronto	78,6
11	Amsterdam	78,3
12	Tòquio	78,3
13	Roma	78,1
14	Mont-real	78,0
15	Edimburg	77,8
16	Hèlsinki	77,7
17	Dublín	77,6
18	Venècia	77,5
19	Zuric	77,4
20	Munic	77,2
21	Madrid	77,0
22	San Francisco	76,3
23	Nova York	76,1
24	París	75,7
25	Praga	75,6
26	Frankfurt	74,9
27	Seattle	74,6
28	Orlando	74,5
29	Berlín	74,2
30	Brussel·les	73,7

Nota: L'índex pren un valor entre 0 i 100.

Font: 2017 *City RepTrak*. Reputation Institute.

Principals àrees urbanes del món receptores de projectes d'inversió internacional l'any 2017

Barcelona, 8a. àrea urbana global en projectes d'inversió estrangera (2013-2017)

L'informe *Global Cities Investment Monitor 2017*, de KPMG, situa Barcelona en 8a. posició entre les principals àrees urbanes del món en captació de projectes d'inversió estrangera *greenfield* en el període 2013-2017, amb 500 projectes que li permeten mantenir la posició respecte als resultats del període 2012-2016. El 2016, la ciutat obté la 9a. posició mundial, de manera que guanya dues posicions respecte a l'any anterior (11a.) i se situa en el *top* 10. L'àrea de Barcelona representa pràcticament la tercera part (el 32 %) de les inversions estrangeres captades a Espanya, el mateix pes que assoleix París a França i gairebé el mateix que obté Londres dins el Regne Unit.

Per altra banda, la inversió estrangera productiva¹ a Catalunya ha estat de 5.051,5 milions d'euros l'any 2016, la qual cosa suposa un increment interanual del 2,3 % i el volum més elevat de la sèrie històrica. El creixement que experimenta la IED a Catalunya és similar al produït a l'àmbit estatal, on aquest indicador registra un augment del 2 % respecte al 2015, de manera que el Principat capta més de la cinquena part de la inversió estrangera productiva realitzada a Espanya. A més, el primer semestre del 2017 la inversió estrangera productiva a Catalunya creix un 20,6 % anual. Aquest mateix any, a l'àrea de Barcelona es localitzen 6.507 empreses estrangeres, amb Alemanya, França i els Estats Units com a principals països de procedència.

Principals àrees urbanes del món receptores de projectes d'inversió estrangera. 2013-2017

Posició	Àrea Urbana	Projectes 2013/2017
1	Londres	1.707
2	Xangai	1.119
3	Hong Kong	880
4	Nova York	767
5	París	688
6	São Paulo	672
7	Sydney	632
8	Barcelona	500
9	Dublín	463
10	Pequín	457

Font: *Global Cities Investment Monitor 2017*. KPMG.

¹Es considera inversió productiva la que no té en compte les ETVE, que són societats establertes a Espanya, l'objectiu de les quals és la tinença d'accions de societats estrangeres. Les operacions d'aquests tipus de societats suposen la transferència dins d'un mateix grup empresarial. L'existència de les ETVE obeeix a estratègies d'optimització fiscal dins del mateix grup.

Activitat emprenedora a països del món l'any 2016

La taxa de Barcelona supera la d'Espanya, Itàlia i Alemanya

D'acord amb les dades del *Global Entrepreneurship Monitor* (GEM), l'any 2016, la taxa d'activitat emprenedora (TEA) de la població resident a l'àrea de Barcelona i al conjunt de Catalunya se situa en un 7 %, de manera que ambdues augmenten —en 0,9 i 0,6 punts percentuals respectivament— en relació amb l'any anterior.

Amb aquesta evolució, el 2016, les TEA de Barcelona i Catalunya superen les de països com Finlàndia (6,7 %), Alemanya (4,6 %) o Itàlia (4,4 %). A més, el Principat se situa com la comunitat autònoma amb la major taxa d'activitat emprenedora, superant les Illes Balears, Madrid o Andalusia, i per sobre de la mitjana espanyola (5,2 %). De tota manera, la TEA de Barcelona es manté per sota de la mitjana de la Unió Europea, on la taxa d'activitat emprenedora també experimenta un lleu ascens fins a situar-se al 8,1 %.

Pel que fa a la TEA femenina, el valor de Barcelona (6,2 %) supera els de Catalunya i la UE (ambdues amb un 6 %) i en major mesura el del conjunt de l'Estat (4,7 %). Barcelona se situa així per sobre de la taxa de països com ara el Regne Unit (5,6 %), Suïssa (5,3 %) o Alemanya (3,1 %).

Pel que fa a la qualitat de l'activitat emprenedora, les dades del 2016 confirmen la recuperació de l'emprenedoria per oportunitat —que és la motivació principal de més de tres quartes parts de les persones que emprenen a la demarcació de Barcelona (75,7 %), per un 24,3 % que respon al motiu necessitat— i la millora del nivell formatiu dels nous emprenedors, el 54 % dels quals ha completat estudis de grau o postgrau.

Activitat emprenedora als països del món. 2016

(% sobre població 18-64 anys)

TEA femenina	País	TEA total
19,9	Brasil	19,6
13,3	Canadà	16,7
11,7	Estònia	16,2
13,1	Argentina	14,5
10,5	Estats Units	12,6
8,6	Països Baixos	11,0
7,3	Irlanda	10,9
8,1	Polònia	10,7
8,6	Xina	10,3
7,6	Eslovàquia	9,5
5,6	Regne Unit	8,8
5,3	Suïssa	8,2
6,1	Portugal	8,2
5,2	Taiwan	8,2
6,0	Mitjana UE	8,1
5,0	Hongria	7,9
6,3	Suècia	7,6
6,0	Catalunya	7,0
6,2	Barcelona	7,0
5,9	Sud-àfrica	6,9
5,6	Finlàndia	6,7
4,8	Grècia	5,7
4,5	Marroc	5,6
4,7	Espanya	5,2
4,3	Bulgària	4,8
3,1	Alemanya	4,6
3,3	Itàlia	4,4

Nota: L'activitat emprenedora inclou empreses naixents (menys de tres mesos d'activitat) i empreses noves (de 3 a 42 mesos d'activitat). La base de dades original conté 63 països, si bé la taula recull només una mostra seleccionada de països de referència.

Font: *Global Report i Informe Executiu Catalunya 2016*. Global Entrepreneurship Monitor (GEM).

Activitat emprenedora a Europa. 2016

(% sobre població 18-64 anys)

Font: Global Report i Informe Executiu Catalunya 2016. Global Entrepreneurship Monitor (GEM).

Perspectives empresarials a Europa per a l'any 2018

Les perspectives de creixement són favorables, sobretot pel que fa a les exportacions

Les perspectives empresarials per al 2017 a Catalunya són positives per a totes les variables analitzades (vendes interiors, exportació, ocupació i inversió) i molt similars a les de l'any anterior, segons l'enquesta d'Eurochambres.² Aquests resultats confirmen la bona marxa de l'economia durant aquest any, fet que ha comportat una revisió continuada a l'alça de les previsions de creixement del PIB de Catalunya per al 2017, fins al 3,1 % en el cas de les realitzades per la Cambra de Comerç de Barcelona.

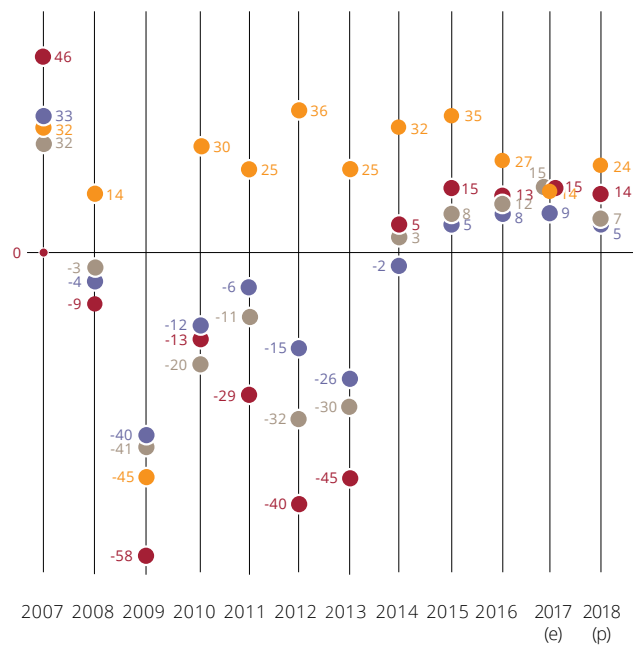
Per a l'any 2018, la comparativa de resultats entre les empreses catalanes i europees³ mostra que les perspectives són menys favorables a Catalunya, sobretot pel que fa a la inversió i l'ocupació. En comparació amb l'any 2017, el creixement de la facturació prevista el 2018 provindrà tant de les vendes interiors com, sobretot, de les exportacions, que fins i tot superarien els bons registres que s'assoliran aquest 2017.

²L'enquesta ha estat elaborada el setembre del 2017 a partir de l'opinió de més de 50.000 empreses europees, de les quals 1.162 estan a ubicades a Catalunya.

³Les dades corresponents a Europa fan referència a la mitjana ponderada dels saldos dels 23 països europeus participants en l'enquesta: Àustria, Bulgària, Croàcia, Xipre, Grècia, Rep. Txeca, Estònia, Finlàndia, Alemanya, Hongria, Irlanda, Itàlia, Letònia, Luxemburg, Malta, Montenegro, Països Baixos, Portugal, Romania, Sèrbia, Eslovàquia, Espanya i Turquia.

Perspectives empresarials a Catalunya

(saldos, en percentatge)

● Vendes nacionals ● Exportacions ● Ocupació ● Inversió

(e) estimació (p) previsió

Font: Idescat i Cambra de Comerç de Barcelona, a partir d'Eurochambres.

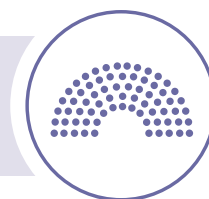
Perspectives empresarials a Europa. 2018

Països	Vendes nacionals (saldos p.p.)	Països	Exportacions (saldos p.p.)	Països	Ocupació (saldos p.p.)	Països	Inversió (saldos p.p.)
Portugal	71	Portugal	66	Finlàndia	62	Portugal	57
Finlàndia	56	Romania	56	Portugal	49	Finlàndia	57
Romania	53	Àustria	51	Montenegro	43	Xipre	45
Irlanda	52	Espanya	47	Malta	41	Irlanda	44
Turquia	49	Xipre	45	Turquia	41	Malta	43
Xipre	44	Malta	42	Irlanda	39	Romania	42
Croàcia	42	Bulgària	42	Romania	36	Bulgària	37
Bulgària	41	Estònia	41	Bulgària	33	Espanya	28
Espanya	40	Turquia	40	Letònia	32	Turquia	28
Estònia	39	Eslovàquia	39	Xipre	31	Eslovàquia	28
Luxemburg	38	Croàcia	39	Luxemburg	27	Hongria	25
Malta	37	Finlàndia	39	Croàcia	27	Luxemburg	24
Letònia	35	Luxemburg	32	Estònia	25	Estònia	23
Eslovàquia	33	Letònia	31	Espanya	22	Letònia	23
Montenegro	30	Hongria	29	Àustria	19	Croàcia	19
Països Baixos	29	Alemanya	25	Eslovàquia	19	Alemanya	19
Hongria	29	Catalunya (BCN)	24	Hongria	18	República Txeca	11
Àustria	28	Montenegro	23	Països Baixos	16	Àustria	11
República Txeca	19	Itàlia	22	Alemanya	11	Itàlia	9
Catalunya (BCN)	14	Irlanda	21	Catalunya (BCN)	7	Països Baixos	7
Itàlia	11	Països Baixos	15	República Txeca	7	Catalunya (BCN)	5
		República Txeca	7	Itàlia	0	Montenegro	5

Nota: Els saldos es calculen com la diferència entre el percentatge de respostes que indica *augment* i el percentatge de respostes que indica *disminució*. Aquest any no es disposa d'informació regional perquè la participació de les regions ha estat molt heterogènia per països.

Font: Idescat i Cambra de Comerç de Barcelona, a partir d'Eurochambres i Cámara de España.

Principals ciutats del món per nombre de congressos internacionals i de delegats i delegades l'any 2016

Barcelona es manté com la 3a. ciutat del món en l'organització de congressos i nombre de participants

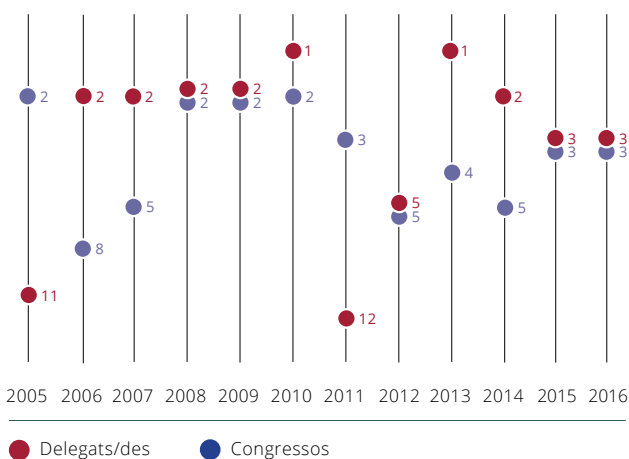
L'any 2016, Barcelona se situa en la 3a. posició en els rànquings de ciutats del món tant en nombre de congressos internacionals organitzats com en nombre de delegats i delegades, exactament en la mateixa posició que l'any anterior, segons l'International Congress and Convention Association (ICCA).

Barcelona ha organitzat un total de 181 congressos internacionals el 2016, un més que l'any anterior, xifra que només ha estat superada per Berlín i París. En comparació amb l'any anterior, no hi ha hagut canvis en el top 5 del rànquing, però sí en els cinc següents: Madrid ha baixat una posició, fins a la 7a., mentre que Singapur, Amsterdam i Seül han millorat les seves posicions en el rànquing.

El nombre de persones participants en congressos internacionals que han visitat Barcelona ha estat de 99.468 persones el 2016 segons l'ICCA, tan sols superat per Viena i Seül. Tanmateix, aquesta xifra és un 8,7 % inferior a la de l'any anterior, quan es van superar les 100.000 persones. Cal esmentar que l'ICCA elabora el rànquing a partir del registre de participants en congressos que tenen un mínim de cinquanta delegats i delegades i que roten almenys entre tres països diferents i, per tant, no inclouen congressos tan importants a la ciutat com el Mobile World Congress, que té seu fixa a Barcelona i mobilitza més de 100.000 participants.

El 2017 es preveu que sigui un any rècord, ja que, a banda del tradicional Mobile World Congress, torna el Congrés Europeu de Cardiologia, el Congrés Europeu de Gastroenterologia i, com a novetat, es realitzarà el congrés INTA (International Trademark Association).

Posicionament de Barcelona

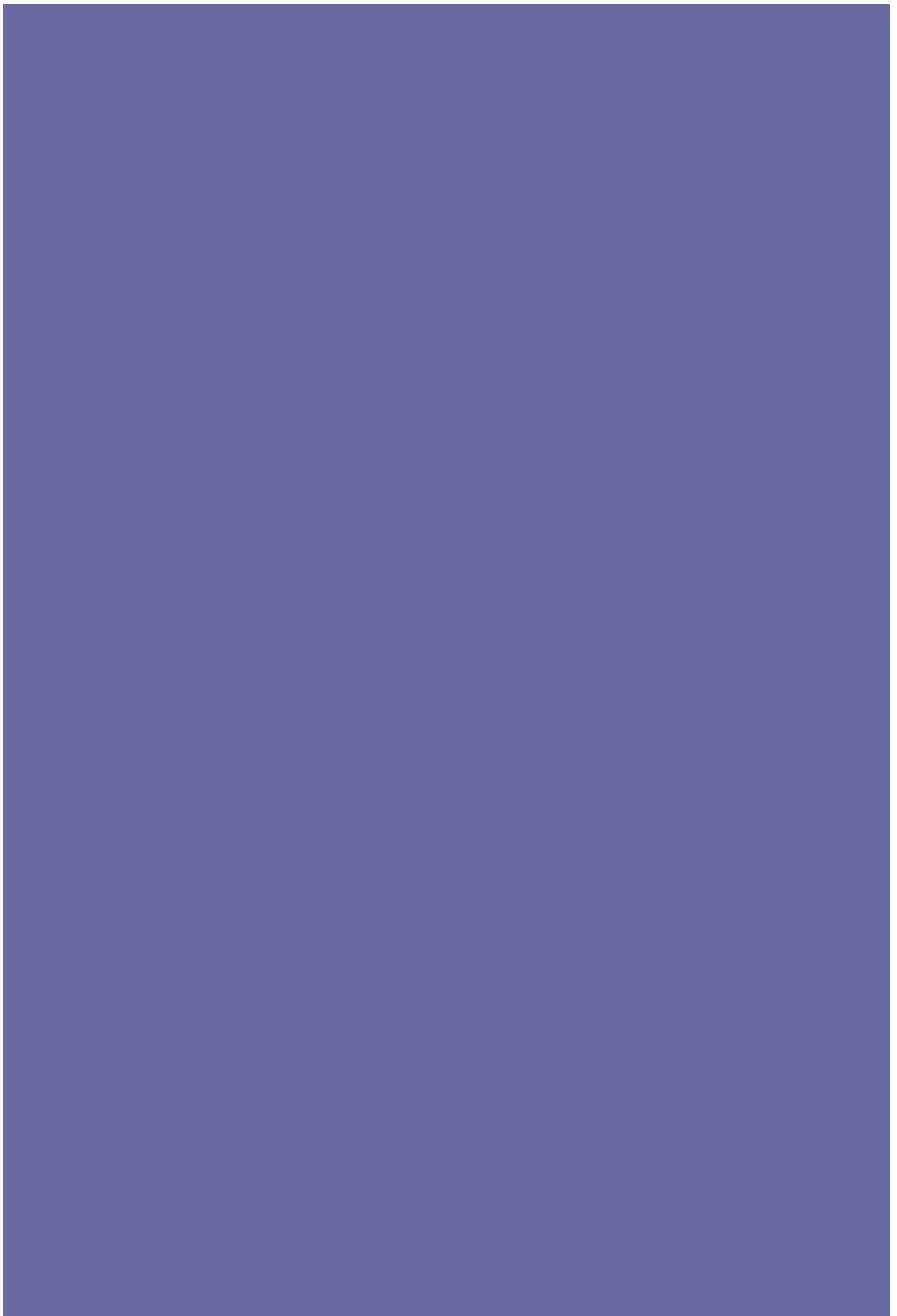
Font: International Congress and Convention Association (ICCA).

Principals ciutats del món per nombre de congressos internacionals i de delegats i delegades. 2016

Ciutats	Variació 2016/2015 (%)	Congressos 2016
Berlín	0,5	196
París	0,0	186
Barcelona	0,6	181
Viena	-1,1	176
Londres	-10,5	153
Singapur	-3,2	151
Madrid	-15,8	144
Amsterdam	20,0	144
Lisboa	-4,8	138
Seül	17,1	137

Ciutats	Variació 2016/2015 (%)	Delegats/des 2016
Viena	-4,0	119.887
Seül	n.d.	104.780
Barcelona	-8,7	99.468
Copenhaguen	32,0	99.359
Londres	-21,8	91.756
Amsterdam	7,1	77.644
París	0,3	75.710
Roma	n.d.	68.612
Pequín	n.d.	65.947
Singapur	-20,5	61.294

Font: International Congress and Convention Association (ICCA).
n.d.: no disponible

Qualitat de vida, sostenibilitat i cohesió social

Introducció

Barcelona aspira a ser una referència en la transició cap a un nou model econòmic, social i ambiental que promou mesures de lluita contra la pobresa i les desigualtats, així com de mitigació i adaptació al canvi climàtic. La ciutat, reconeguda internacionalment per la seva qualitat de vida, afronta el repte de vetllar perquè el benestar i les oportunitats que s'hi generen puguin contribuir al desenvolupament socioeconòmic de tota la ciutadania.

Pel que fa a les dimensions associades a una bona qualitat de vida, Barcelona és considerada la 13a. ciutat més segura del món segons *The Safe Cities Index 2017*. La ciutat també destaca com a referent internacional en el camp de l'esport —4a. posició al *Ranking of Sports Cities 2016*—, activitat que, a banda de contribuir directament a la qualitat de vida dels barcelonins i les barcelonines, genera un important impacte econòmic i social.

La crisi econòmica iniciada el 2008 ha comportat un notable increment dels nivells de desigualtat, pobresa i exclusió social per a molts països i regions d'Europa. A Barcelona s'ha reduït el pes de les rendes mitjanes i s'han eixamplat les desigualtats territorials, de manera que el 2015 el quocient entre la Renda Familiar Disponible per habitant més alta i la més baixa dels barris de la ciutat puja fins al 7,3, mentre que el percentatge de població amb nivell de renda alt, mitjà i baix se situa al 16,6 %, el 44,1 % i el 39,2 % del total, respectivament. Al conjunt de Catalunya, la taxa de risc de pobresa o exclusió social és inferior a la de la Unió Europea, i el 2016 es va reduir en major mesura que la mitjana europea.

La lluita contra les desigualtats i contra la pobresa és una prioritat de l'Ajuntament de Barcelona. En el marc de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, s'elabora el nou pla d'inclusió social de la ciutat, l'Estratègia d'inclusió i reducció de les desigualtats socials de Barcelona, que pretén aglutinar les actuacions d'inclusió social de tots els actors de la ciutat i de totes les àrees

municipals, amb un horitzó temporal de deu anys. Entre les mesures més recents cal destacar les que s'orienten a combatre la pobresa energètica, incrementar l'oferta d'habitatge social, realitzar una contractació pública amb criteris socials, lluitar contra la precarietat laboral o impulsar una economia de proximitat més arrelada al territori, més justa i cooperativa.

En l'àmbit de la sostenibilitat, Barcelona presenta un volum relativament baix d'emissions de CO₂ equivalent per habitant en comparació amb altres ciutats del món. D'altra banda, s'inclou com a novetat l'índex de ciutats de l'informe *Networked Society for Sustainable Development 2016*, que situa Barcelona entre les quinze primeres ciutats pel que fa a nivells d'equipament digital, maduresa tecnològica, cohesió i institucions enfocats a l'objectiu del desenvolupament sostenible. En aquest sentit, cal destacar el Compromís de Barcelona pel Clima, resultat d'un ampli procés de participació ciutadana i que promou línies d'acció en els àmbits de mobilitat, verd, energia, residus i consum. D'altra banda, a finals del 2017, Barcelona és de les 25 ciutats pioneres del món compromeses a desenvolupar i començar a implementar plans d'acció sobre el clima més ambiciosos abans no s'acabi el 2020 a fi de convertir-se en ciutats resilents i neutres en emissions abans del 2050, en el marc de l'Acord de París.

Pel que fa a les dimensions associades a una bona qualitat de vida, Barcelona és considerada la 13a. ciutat més segura del món

Seguretat en ciutats del món l'any 2017

Barcelona, entre les quinze ciutats més segures del món

Segons *The Safe Cities Index 2017*, informe elaborat per la revista britànica *The Economist*, Barcelona millora dues posicions respecte als resultats del 2015 i se situa en el 13è. lloc del rànquing global entre seixanta ciutats de tots els continents, en una classificació encapçalada per Tòquio, Singapur i Osaka. Així mateix, obté la 6a. posició entre les ciutats europees, per darrere d'Amsterdam, Estocolm, Zuric, Frankfurt i Madrid, però per davant de Brussel·les, Londres o París.

Els resultats de l'informe es basen en 49 indicadors que cobreixen les dimensions de la seguretat en els àmbits digital, de la salut, de les infraestructures i ciutadà. Cal destacar la 3a. posició de Barcelona en seguretat en matèria d'infraestructures, un àmbit en què la ciutat escala onze posicions respecte al rànquing del 2015 i que té en compte aspectes com la inversió i la gestió de les infraestructures de la ciutat o la seva vulnerabilitat a desastres naturals. A la resta de dimensions analitzades, la ciutat se situa en 17a. posició pel que fa a la seguretat personal i 16a. en l'àmbit de la salut, mentre que és la 21a. en seguretat digital.

Posicionament de Barcelona en les categories de seguretat urbana. 2017

Seguretat urbana global

Seguretat digital

Seguretat salut

Seguretat d'infraestructures

Seguretat personal

Font: *The Safe Cities Index 2017*. The Economist Intelligence Unit.

Seguretat en les ciutats del món. 2017

Posició	Ciutat	Índex s/100
1	Tòquio	89,80
2	Singapur	89,64
3	Osaka	88,87
4	Toronto	87,36
5	Melbourne	87,30
6	Amsterdam	87,26
7	Sydney	86,74
8	Estocolm	86,72
9	Hong Kong	86,22
10	Zuric	85,20
11	Frankfurt	84,86
12	Madrid	83,88
13	Barcelona	83,71
14	Seül	83,61
15	San Francisco	83,55
16	Wellington	83,18
17	Brussel·les	83,01
18	Los Angeles	82,26
19	Chicago	82,21
20	Londres	82,10
21	Nova York	81,01
22	Taipei	80,70
23	Washington DC	80,37
24	París	79,71
25	Milà	79,30

Font: *The Safe Cities Index 2017*. The Economist Intelligence Unit.

L'esport en ciutats del món l'any 2016

Barcelona, 4a. ciutat més associada a l'esport

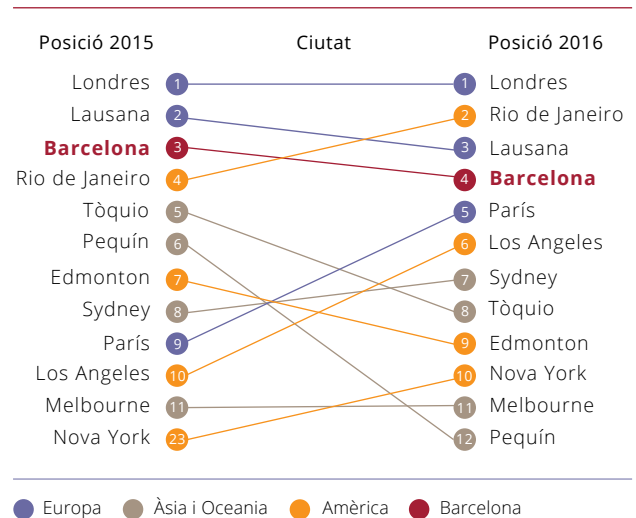

Barcelona se situa en 4a. posició entre les cinquanta ciutats avaluades en el *Ranking of Sports Cities 2016*, elaborat per Around the Rings i TSE Consulting a partir d'una votació en què persones líders d'opinió especialitzades i públic general determinen quines són les ciutats més associades amb l'esport.

La ciutat s'ha mantingut entre les deu primeres des de la primera edició (2012), un posicionament que només comparteixen altres ciutats olímpiques com Londres, Sydney i Tòquio. La rellevància esportiva de Barcelona en l'àmbit internacional deriva de la celebració de grans esdeveniments esportius regulars a la ciutat, la celebració de competicions esportives de primer nivell internacional, el llegat dels Jocs Olímpics i Paralímpics de l'any 1992 i l'atracció generada pels grans clubs de la ciutat que situen Barcelona com un destí turístic esportiu.

L'esport contribueix a la millora directa de la qualitat de vida de la ciutadania i té un gran impacte econòmic i social a la ciutat, que l'*Estudi de l'impacte de l'esport a la ciutat de Barcelona: indicadors econòmics, laborals i socials*, impulsat per l'Ajuntament de Barcelona, xifra en prop de 2.000 empreses, més de 2.500 entitats, més de 2.100 milions d'euros de facturació, 27.600 persones assalariades i 35.000 persones voluntàries l'any 2013. En especial, destaca la projecció global del Futbol Club Barcelona, que genera un impacte econòmic de 906 milions d'euros i el manteniment de 16.620 llocs de treball, segons un estudi de Deloitte realitzat per a la temporada 2014/15.

L'esport en ciutats del món. 2016

Font: *Ranking of Sports Cities 2016*. Around the Rings i TSE Consulting.

Població en risc de pobresa o exclusió social a les regions europees l'any 2016

La taxa de risc de pobresa o exclusió social de Catalunya, inferior a la de la Unió Europea

Segons dades d'Eurostat, la taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE) de Catalunya se situa en un 17,9 % l'any 2016, i és inferior a la taxa espanyola (27,9 %) i a la de la UE-28 (23,4 %). Per sobre de Catalunya se situen regions com les de Budapest, Roma o Dublín, mentre que per sota i amb valors similars hi trobaríem les d'Amsterdam o Oslo, entre d'altres. Regions com les de Praga o Hèlsinki presenten les taxes més baixes de la mostra amb valors propers al 10-13 %. Cal remarcar que la taxa de Catalunya ha disminuït en 1,9 punts percentuals respecte a l'any anterior —a causa del descens de la població en situació de privació material severa o vivint en llars amb intensitat laboral molt baixa—, mentre que la mitjana europea s'ha reduït en només 0,3 punts.

Si es fa el càlcul de la població en risc de pobresa a partir del llindar específic per a Catalunya (el 60 % de la mediana dels ingressos disponibles anuals equivalents, després de transferències socials de la població catalana, en comptes de la mediana estatal), la taxa AROPE se situa en un 22,5 %, dada més propera —però que es manté inferior— a la mitjana de la Unió Europea. La taxa AROPE de Barcelona l'any 2016, se situa en un 19,8 % a la ciutat i en un 21,7 % a l'Àmbit metropolità.

La crisi econòmica iniciada el 2008 ha comportat un notable increment dels nivells de pobresa i exclusió social a molts països europeus. La reducció del nombre de persones en risc de pobresa o exclusió social a la Unió Europea és un dels objectius clau de l'estratègia Europa 2020, que es proposa impulsar un model de creixement intel·ligent, sostenible i inclusiu.

Població en risc de pobresa o exclusió social. 2016

País	Regió (ciutat principal)	Taxa AROPE (%)
República Txeca	Praga (Praga)	10,1
Finlàndia	Hèlsinki-Uusimaa (Hèlsinki)	12,5
Eslovàquia	Bratislavský kraj (Bratislava)	13,8
Suècia	Estocolm (Estocolm)	14,5
Noruega	Oslo og Akershus (Oslo)	16,1
Eslovènia	Eslovènia-Oest (Ljubljana)	16,7
Països Baixos	Països Baixos-Oest (Amsterdam)	17,8
Espanya	Catalunya (Barcelona)	17,9
Dinamarca	Hovedstaden (Copenhaguen)	18,5
Polònia	Region Centralny (Varsòvia)	18,7
Itàlia	Llombardia (Milà)	19,7
Suïssa	Espace Mittelland (Berna)	20,6
Espanya	Comunitat de Madrid (Madrid)	21,7
Hongria	Hongria Central (Budapest)	22,8
Mitjana UE28**		23,4
Irlanda	Irlanda - Sud i Est (Dublín)	27,0*
Espanya		27,9
Bulgària	Bulgària-Sud-oest (Sofia)	30,1
Itàlia	Laci (Roma)	30,5
Grècia	Àtica (Atenes)	31,8
Romania	Bucuresti-Ilfov (Bucarest)	32,9

*Dada de 2015

**La mitjana de la UE-28 és la mitjana ponderada dels resultats dels països.

Nota: La taxa At Risk of Poverty or Social Exclusion (AROPE) indica el percentatge de la població que es troba, com a mínim, en un dels següents casos: en situació de risc de pobresa, en situació de privació material severa o vivint en llars amb intensitat laboral molt baixa.

Font: Eurostat

Emissions de CO₂ equivalent *per capita* a ciutats del món l'any 2017

Barcelona, entre les ciutats amb menor nivell d'emissions de CO₂e per habitant

Barcelona se situa entre les quinze ciutats amb menor volum d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle *per càpita* de les seixanta que reporten segons el marc *Global Protocol for Community-Scale Greenhouse Gas Emission Inventories* (GPC) a través del portal Open Data de CDP. El nivell d'emissions de CO₂ equivalent *per capita* de Barcelona —2,07 tones per habitant— és similar al de ciutats com ara Moscou (2,08) o Estocolm (1,95) i la situa en la banda baixa de la comparativa internacional, clarament per sota dels valors de ciutats com Vancouver, el Greater London o Nova York. Entre les ciutats amb menys emissions per habitant trobaríem Recife; Sydney (17,94) o Melbourne (39,01) presenten els nivells més elevats.

L'evolució d'emissions de CO₂ equivalent a Barcelona respecte a l'any anterior ha estat favorable, amb una disminució (del 6,7 %) similar a la que experimenta l'indicador d'emissions per habitant.

El Compromís de Barcelona pel Clima —recolzat per prop de 1.000 entitats— proposa objectius com ara reduir un 40 % les emissions de CO₂ equivalent *per capita* respecte al 2005, incrementar 1 m² de verd urbà per habitant i diverses mesures estratègiques en els àmbits de mobilitat, verd, energia, residus i consum per a l'any 2030. Aquest compromís ha derivat en el Pla Clima, que marca les línies estratègiques de mitigació, adaptació i resiliència, justícia climàtica i impuls a l'activitat ciutadana i que s'elabora en un procés de coproducció amb la ciutadania. D'altra banda, en el marc de l'Acord de París sobre el clima establert el 2017, Barcelona és una de les 25 ciutats pioneres del món compromeses a desenvolupar i a començar a implementar uns plans d'acció sobre el clima més ambiciosos abans no s'acabi el 2020 a fi de convertir-se en ciutats resilient i neutres en emissions en l'horitzó del 2050.

Emissions de CO₂e *per capita*. 2017

Ciutat	País	Emissions de CO ₂ equivalent (tones mètriques)	t de CO ₂ equivalent/ habitant
Addis Abeba	Etiòpia	5.043.860	1,33
Recife	Brasil	2.329.792	1,43
Lima	Perú	15.789.438	1,80
Estocolm	Suècia	1.796.590	1,95
Moscou	Rússia	25.680.678	2,08
Barcelona	Espanya	3.329.110	2,07
París	França	5.489.249	2,42
Quito	Equador	5.759.189	2,57
Rio de Janeiro	Brasil	17.006.642	2,62
Madrid	Espanya	9.236.196	2,92
Istanbul	Turquia	47.862.539	3,23
Mexico City	Mèxic	30.870.170	3,48
Vancouver	Canadà	2.499.107	3,96
Buenos Aires	Argentina	13.193.864	4,31
Taipei	Taiwan	12.114.538	4,49
Londres	Regne Unit	40.096.000	4,66
Johannesburg	Sud-àfrica	24.716.713	5,04
Tòquio	Japó	70.733.403	5,18
Auckland	Nova Zelanda	8.388.416	5,20
Mont-real	Canadà	10.197.555	5,20
Cape Town	Sud-àfrica	21.233.880	5,29
Nova York	Estats Units	52.042.186	6,10
Manchester	Regne Unit	16.892.757	6,12
Ljubljana	Eslovènia	2.060.963	7,15
Los Angeles	Estats Units	28.922.796	7,18
Atenes	Grècia	5.053.422	7,61
Boston	Estats Units	6.462.495	9,65

Nota: La base de dades original conté 188 ciutats, i la taula recull només una mostra de ciutats de referència de les seixanta que utilitzen el marc GPC per reportar les seves dades. CDP és l'únic sistema global de divulgació que permet a empreses, ciutats, estats i regions gestionar les dades dels seus impactes ambientals. Data d'extracció de dades: octubre 2017.

Font: *Cities Community-wide Emissions 2017* i dades de l'Agència d'Energia de Barcelona.

Ciutats connectades i cohesionades per al desenvolupament sostenible l'any 2016

Barcelona, entre les quinze ciutats del món més preparades per al desenvolupament sostenible

Segons l'informe *Networked Society City Index 2016*, Barcelona es troba entre les quinze primeres ciutats del món pel que fa a nivells d'equipament digital, maduresa tecnològica, cohesió i institucions enfocats a l'objectiu del desenvolupament sostenible, i supera ciutats com Berlín, Munic o Miami en aquest àmbit, en una classificació encapçalada per Estocolm, Londres i Singapur. En relació amb l'anterior edició de l'informe (2014), Barcelona és la ciutat que, juntament amb Istanbul, guanya més posicions (5).

El desenvolupament sostenible ha esdevingut un dels principals reptes del món al segle XXI, i per assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible 2030 establerts per les Nacions Unides es necessita una infraestructura digital, tecnològica, institucional i uns nivells de cohesió social la consecució dels quals depèn en gran mesura de les ciutats. El rànquing valora les ciutats en funció de la seva maduresa en tecnologies d'informació i comunicació i l'actuació en el desenvolupament urbà sostenible i mostra una forta correlació entre ambdues variables, tot suggerint que el desplegament del potencial de les TIC és una palanca de canvi amb gran potencial per avançar cap a ciutats sostenibles, inclusives i resilients.

Ciutats connectades. 2016

Rànquing mundial 2014	Ciutat	Rànquing mundial 2016
1	Estocolm	1
2	Londres	2
4	Singapur	3
3	París	4
5	Copenhaguen	5
6	Hèlsinki	6
7	Nova York	7
8	Oslo	8
10	Tòquio	9
12	Seül	10
13	Taipei	11
11	Los Angeles	12
18	Barcelona	13
9	Hong Kong	14
16	Berlín	15
14	Munic	16
15	Miami	17
20	Varsòvia	18
21	Roma	19
19	Sydney	20
17	Moscou	21
27	Istanbul	22
23	Abu Dhabi	23
24	Atenes	24
25	São Paulo	25

Font: *Networked Society City Index 2016*. Ericsson AB.

Mobilitat urbana sostenible a les ciutats l'any 2016

Barcelona, entre les 25 ciutats del món amb una mobilitat urbana més sostenible

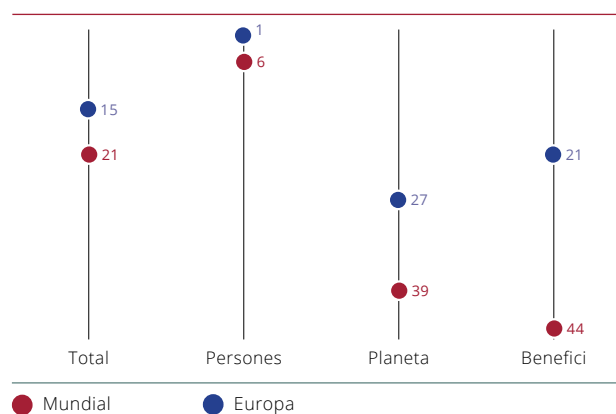

Segons l'informe *Sustainable Cities Mobility Index 2017*, Barcelona és la 21a. ciutat del món i la 15a. d'Europa en el rànquing global de mobilitat urbana sostenible, i supera ciutats com Berlín, Nova York o Madrid en una classificació encapçalada per Hong Kong, Zuric i París.

El rànquing s'elabora a partir de l'anàlisi d'indicadors classificats en tres eixos: persones, planeta i benefici. El primer eix reflecteix les implicacions socials i humanes dels sistemes de mobilitat a partir d'indicadors com la cobertura del transport, la fiabilitat, els horaris o el manteniment de la infraestructura; el segon considera l'impacte ambiental i mesura els nivells actuals d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle i pol·lució atmosfèrica, així com els esforços per reduir aquestes emissions, la infraestructura per al vehicle elèctric i la bicicleta, els nivells de congestió del transit o l'increment del verd urbà. Finalment, el tercer eix analitza l'eficiència i fiabilitat del sistema de mobilitat pel creixement i el suport a les empreses, on destaquen indicadors com el temps de desplaçament en transport públic a la ciutat, el preu d'aquest, l'aportació pública al seu finançament i la utilització de la xarxa de transport públic.

La ciutat de Barcelona se situa en 6a. posició del món i 1a. d'Europa en l'eix de persones, és la 39a. mundial i 27a. europea en l'eix de planeta —on les deu primeres posicions són per a ciutats europees— i la 44a. del món i 21a. europea pel que fa a l'eix de benefici. Aquests resultats de Barcelona es beneficien i poden millorar en el futur pel model de ciutat compacte que afavoreix l'ecomobilitat i per l'aposta decidida pel transport públic i sostenible que es desprèn del Pla de Mobilitat 2013-2018 de l'Ajuntament de Barcelona.

Posicionament de Barcelona. 2016

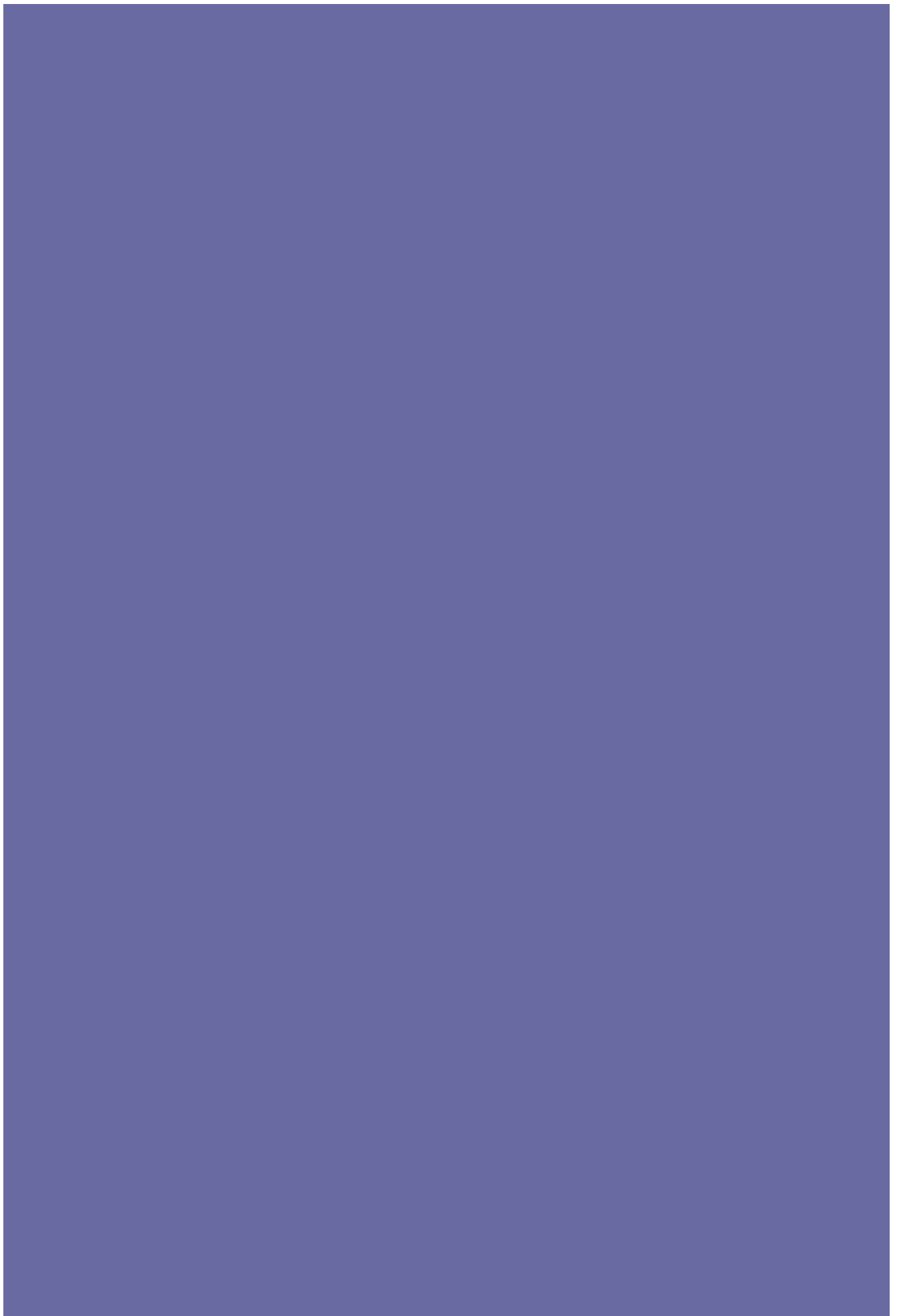
Font: *Sustainable Cities Mobility Index 2017*. Arcadis.

Mobilitat urbana sostenible a les ciutats. 2016

Rànquing europeu	Ciutat	Rànquing mundial
	Hong Kong	1
1	Zuric	2
2	París	3
	Seül	4
3	Praga	5
4	Viena	6
5	Londres	7
	Singapur	8
6	Estocolm	9
7	Frankfurt	10
8	Amsterdam	11
9	Copenhaguen	12
	Tòquio	13

Rànquing europeu	Ciutat	Rànquing mundial
10	Munic	14
11	Lió	15
	Pequín	16
12	Edimburg	17
13	Milà	18
	Shenzhen	19
14	Hamburg	20
15	Barcelona	21
16	Berlín	22
	Nova York	23
17	Madrid	24
18	Rotterdam	25

Font: *Sustainable Cities Mobility Index 2017*. Arcadis.

Mercat laboral i formació

Introducció

El 2016, l'economia de la Unió Europea va créixer a un ritme de l'1,9 %, fet que ha consolidat la millora dels indicadors laborals iniciada el 2013, després que la crisi provoqués la reducció d'ocupació i l'increment de l'atur al conjunt d'Europa i —amb major o menor intensitat— a la major part dels països membres. Tot i així, els nivells assolits d'atur són encara superiors als d'abans del 2008, i hi ha contrastos significatius entre el mercat laboral del nord i l'est d'Europa i el del sud del continent, així com entre els diferents col·lectius de població més o menys desfavorits.

La tendència positiva s'observa també a Catalunya, que tanca el 2016 amb un increment interanual de l'ocupació de més de 100.000 persones i un descens interanual de la població aturada de més de 110.000 persones, segons l'*Enquesta de població activa* que publica l'INE. De tota manera, tal com mostren les dades del 2016 presentades a l'informe, la taxa d'ocupació del Principat se situa per sota de la mitjana europea i la taxa d'atur gairebé duplica la mitjana de la UE, malgrat haver descendit des del 2013.

En aquest context, Barcelona crea ocupació neta durant el 2016 per tercer any consecutiu, després de set anys d'ajust al mercat laboral. Efectivament, la ciutat tanca l'any amb 33.700 persones afiliades més respecte a un any enrere, una taxa d'activitat (de 16 a 64 anys) del 80,8 % i una taxa d'ocupació del 71,4 % el quart trimestre —que superen en 7,8 i 4,5 punts percentuals, respectivament, les mitjanes europees—, mentre que la taxa d'atur disminueix fins a l'11,6 %, de manera que segueix clarament per sota de les mitjanes de Catalunya i d'Espanya i redueix la diferència amb la taxa de la UE-28.

D'altra banda, Catalunya registra una taxa d'ocupació a temps parcial del 14,2 % el 2016, fet que la situa 6,2 punts per sota de la mitjana de la UE (20,4 %) i 1 per sota de l'espanyola (15,2 %). La taxa femenina és més elevada en tots els casos, amb un indicador també menor per a Catalunya i una diferència més acusada amb la resta d'àmbits territorials. L'increment de la taxa d'ocupació a temps parcial a partir de la crisi ha estat

una tendència generalitzada a Europa, en un context internacional en què cobren especial rellevància els impactes que genera en la qualitat del treball.

L'Ajuntament de Barcelona, mitjançant l'Estratègia d'Ocupació de Barcelona 2016-2020, fomenta l'ocupació, de qualitat, per a tothom i amb consens amb tots els agents involucrats de la ciutat. A partir de les quatre línies prioritàries d'intervenció es desplega el pla d'acció per l'ocupació que promou una major articulació i concertació de les polítiques de foment de l'ocupació i un increment de les actuacions per atendre tota la diversitat social de la ciutat. Alhora, s'incideix en posar l'ocupació al centre de la política municipal, fent transversal la prioritat de l'ocupació a totes les àrees del consistori, com també en apropar els serveis al territori per adequar-se a necessitats específiques de la ciutadania.

Un dels actius rellevants que té l'àrea de Barcelona és la seva important massa crítica de capital humà qualificat. En aquest àmbit, cal assenyalar que, el 2016, el percentatge de població treballadora amb estudis universitaris a Catalunya creix fins a situar-se al 45,3 % i, en el cas de les dones treballadores, supera per segona vegada el 50 %, valors clarament més elevats que a la mitjana de la Unió Europea.

Finalment, Barcelona continua sent un referent com a ciutat d'excel·lència formativa en l'àmbit empresarial, ja que és l'única urbs europea amb dues institucions docents (IESE i ESADE) entre les deu millors escoles de negocis del continent, segons el *Financial Times*.

Barcelona crea ocupació neta per tercer any consecutiu, amb gairebé 34.000 persones afiliades més respecte al 2015

Taxa d'ocupació a les regions europees l'any 2016

La taxa d'ocupació augmenta a Catalunya

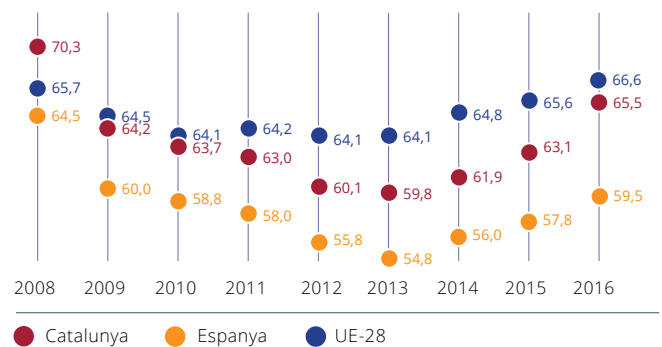

L'any 2016, la taxa d'ocupació a la Unió Europea creix en un punt percentual respecte a la del 2015, com a resultat dels increments moderats a la major part de les regions analitzades.

En aquesta línia, la taxa d'ocupació en els àmbits català i espanyol augmenta per tercer any consecutiu —en 2,4 i 1,7 punts percentuals, respectivament—, de manera que superen el creixement de la mitjana de la UE, si bé continuen entre les més baixes del continent a causa de la forta reducció experimentada des del 2008 fins al 2013. Així, la taxa d'ocupació a Catalunya ha estat del 65,5 %, de manera que se situa per sota de la mitjana europea per vuitè any consecutiu, tot i que es manté clarament per sobre de la taxa espanyola —en 6 punts percentuals—, i supera també la de regions com les de Viena, Roma o Brussel·les. D'altra banda, la taxa d'ocupació femenina augmenta en 2,4 punts fins a situar-se en el 61,4 % a Catalunya el 2016, de manera que supera lleugerament la mitjana europea (61,3 %) i, més clarament, la mitjana espanyola (54,3 %) i la de regions com la Llombardia, tot i que continua lluny dels territoris capdavanters del continent (on se situa per sobre del 70 %).

El quart trimestre del 2016, la taxa d'ocupació se situa al 71,4 % a Barcelona, fet que suposa un augment d'aquest indicador respecte al mateix període del 2015 de 2,2 punts percentuals. La taxa d'ocupació femenina de la ciutat (68,1 %) se situa 6,4 punts per sobre de la mitjana europea després d'experimentar un fort augment (+3,4 punts) en termes interanuals. Durant el segon trimestre del 2017 es percep una certa estabilització de la taxa d'ocupació a Barcelona, mentre que continua l'augment d'aquest indicador a Catalunya (+1,5 %).

Taxa d'ocupació (%)

Font: Eurostat i Idescat

Taxa d'ocupació a les regions europees. 2016

Taxa d'ocupació femenina (%)	Regió (CIUTAT)	Taxa d'ocupació (%)
75,3	Alta Baviera (MUNIC)	79,6
76,9	Estocolm (ESTOCOLM)	78,5
73,3	Stuttgart (STUTTGART)	78,0
72,7	Holanda Nord (AMSTERDAM)	77,1
74,8	Dinamarca (COPENHAGUEN)	77,1
74,9	Oslo (OSLO)	76,3
68,6	Praga (PRAGA)	76,0
69,2	Darmstadt (FRANKFURT)	74,1
71,4	Finlàndia Sud (HÈLSINKI)	73,2
65,5	Londres (LONDRES)	72,7
67,6	Holanda Sud (ROTTERDAM)	72,6
69,9	Escòcia de l'Est (EDIMBURG)	72,5
68,9	Berlín (BERLÍN)	71,6
67,9	Gran Manchester (MANCHESTER)	70,8
64,4	Hongria Central (BUDAPEST)	70,8
68,8	Lituània (VÍLNIUS)	69,4
64,2	Mazowsze (VARSÒVIA)	69,0
64,4	Roine-Alps (LIÓ)	67,8
66,6	Lisboa (LISBOA)	67,1
63,3	Illa de França (PARÍS)	66,6
61,3	UNIÓ EUROPEA	66,6
58,1	Llombardia (MILÀ)	66,2
60,4	Sud i Est (DUBLÍN)	65,8
61,8	Comunitat de Madrid (MADRID)	65,6
61,4	Catalunya (BARCELONA)	65,5
60,9	País Basc (BILBAO)	65,1
62,6	Viena (VIENA)	64,9
51,8	Laci (ROMA)	59,9
54,3	Espanya	59,5
56,6	Llenguadoc-Rosselló (MONTPELLER)	59,2
50,3	Brussel·les (BRUSSEL·LES)	55,3

Nota: Població activa d'entre 15 i 64 anys.

La base de dades original conté prop de 450 regions, si bé la taula recull només una mostra seleccionada de regions de referència.

Font: Eurostat

Treball a temps parcial a les regions europees l'any 2016

Catalunya presenta unes taxes d'ocupació a temps parcial inferiors a la mitjana europea

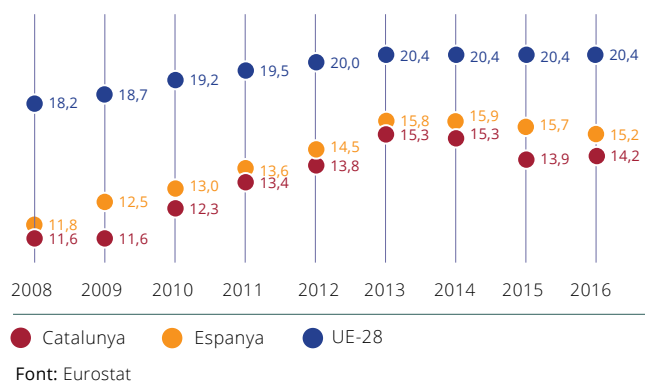

La taxa d'ocupació a temps parcial, que mesura el pes de les persones que treballen a temps parcial sobre el conjunt de persones treballadores, assoleix a Catalunya un valor del 14,2 % el 2016, fet que la situa 6,2 punts per sota de la mitjana de la UE (20,4 %), un punt per sota de l'espanyola (15,2 %) i molt lluny de les regions que presenten taxes més elevades (les d'Holanda, Àustria, Alemanya o Dinamarca), tot i superar les de regions com la de París, la Comunitat de Madrid o Lisboa. Pel que fa a la taxa d'ocupació a temps parcial femenina, que en totes les regions analitzades és més elevada que la masculina i la total, a Catalunya és del 21,5 %, i se situa 11,1 punts per sota de la mitjana de la UE (32,6 %), 2,6 punts per sota de l'estatal (24,1 %) i, novament, lluny de les regions dels països capdavanters (les d'Holanda, Àustria, Alemanya o Dinamarca), on el treball a temps parcial voluntari femení és molt elevat, fet que facilita la conciliació laboral i familiar.

Pel que fa a l'evolució temporal, a partir de l'inici de la crisi la taxa d'ocupació a temps parcial ha augmentat tant a la Unió Europea i a Espanya com a Catalunya, amb increments acumulats des del 2007 que se situen al voltant dels 3 punts percentuals a tots tres àmbits territorials. Aquesta tendència és una de les formes que ha adoptat la flexibilització del mercat de treball, i a la majoria dels països europeus ha comportat també un augment del percentatge de treball a temps parcial involuntari.

Quant a la ciutat de Barcelona, l'any 2016 presenta una taxa d'ocupació a temps parcial total del 13,7 %, molt similar a la de Catalunya (14,2 %) i, per tant, inferior a les mitjanes espanyola i de la UE. En canvi, la taxa femenina de la ciutat (16,8 %) és força inferior a la catalana, l'estatal i especialment a la del conjunt de la UE.

Taxa de treball a temps parcial a les regions europees. 2012-2106 (%)

Taxa de treball a temps parcial a les regions europees. 2016

Taxa de treball femení a temps parcial (%)	Regió (CIUTAT)	Taxa treball a temps parcial (%)
72,2	Holanda Nord (AMSTERDAM)	50,3
73,0	Holanda Sud (ROTTERDAM)	47,9
41,0	Viena (VIENA)	30,3
46,9	Darmstadt (FRANKFURT)	28,4
44,6	Escòcia de l'Est (EDIMBURG)	28,2
50,0	Stuttgart (STUTTGART)	28,1
36,6	Berlín (BERLÍN)	27,1
34,3	Dinamarca (COPENHAGUEN)	26,9
44,7	Alta Baviera (MUNIC)	25,9
39,3	Hamburg (HAMBURG)	25,2
37,2	Gran Manchester (MANCHESTER)	24,8
36,0	Llenguadoc-Rosselló (MONTPELLER)	23,2
34,4	Londres (LONDRES)	22,7
30,4	Estocolm (ESTOCOLM)	22,5
29,0	Oslo (OSLO)	22,4
33,6	Sud i Est (DUBLÍN)	22,2
33,1	Brussel·les (BRUSSEL·LES)	21,4
32,6	UNIÓ EUROPEA	20,4
33,3	Roine-Alps (LIÓ)	20,3
32,9	Laci (ROMA)	20,2
32,2	Llombardia (MILÀ)	18,3
28,7	País Basc (BILBAO)	17,8
19,8	Finlàndia Sud (HÈLSINKI)	15,6
24,1	Espanya	15,2
21,5	Catalunya (BARCELONA)	14,2
21,3	Illa de França (PARÍS)	14,2
15,7	Bucaresti -Ilfov (BUCAREST)	13,5
19,4	Comunitat de Madrid (MADRID)	13,1
14,5	Àtica (ATENES)	11,2
13,4	Lisboa (LISBOA)	11,0
15,3	Praga (PRAGA)	9,4
10,0	Lituània (VÍLNIUS)	8,0

Font: Eurostat

La taxa d'atur a les regions europees l'any 2016

La taxa d'atur a Catalunya es redueix, però continua lluny de la mitjana europea

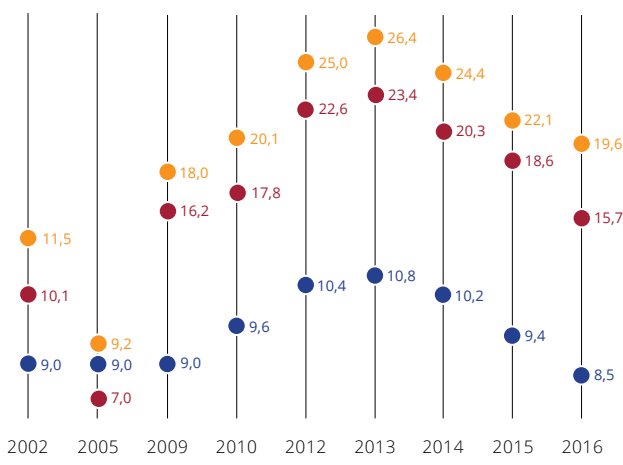

El 2016, la recuperació de l'economia de la Unió Europea ha comportat tancar l'any amb una taxa d'atur del 8,5 %, 0,9 punts percentuals inferior a la del 2015. La situació d'atur segueix afectant amb especial intensitat els territoris del sud d'Europa, com ara Espanya i Catalunya, tot i que el seu diferencial respecte a la mitjana europea decreix respecte al del 2015, després que aquest indicador hagi experimentat un descens anual de 2,5 i 2,9 punts percentuals, respectivament.

Així, la taxa d'atur a Catalunya assoleix un 15,7 % de mitjana anual l'any 2016, de manera que se situa 7,2 punts percentuals per sobre de la mitjana europea i segueix lluny de les principals regions de referència, però continua per sota de la mitjana espanyola (19,6 %). Paral·lelament, la taxa d'atur femenina registra un 16,9 %, 2,5 punts per sota de la del 2015, tot i que supera la taxa d'atur global.

El quart trimestre del 2016, la taxa d'atur a Barcelona va ser de l'11,6 %, de manera que, en termes interanuals, aquest indicador disminueix per quart any consecutiu (-1,7 punts). Amb aquesta evolució, la taxa d'atur de la ciutat està més pròxima a la de la Unió Europea —que supera en més de 3 punts— que a l'espanyola.

Taxa d'atur (%)

● Catalunya ● Espanya ● UE-28

Font: Eurostat

Taxa d'atur a les regions europees. 2016

Taxa d'atur femenina (%)	Regió (CIUTAT)	Taxa d'atur (%)
2,0	Praga (PRAGA)	2,2
2,4	Alta Baviera (MUNIC)	2,4
3,1	Stuttgart (STUTTART)	3,3
3,6	Hongria Central (BUDAPEST)	3,8
3,7	Darmstadt (FRANKFURT)	4,0
3,6	Hamburg (HAMBURG)	4,1
4,1	Oslo (OSLO)	4,6
3,9	Escòcia de l'Est (EDIMBURG)	4,8
6,0	Holanda Nord (AMSTERDAM)	5,5
5,1	Mazowsze (VARSÒVIA)	5,5
6,1	Londres (LONDRES)	5,6
5,6	Gran Manchester (MANCHESTER)	6,1
6,7	Estocolm (ESTOCOLM)	6,5
7,1	Dinamarca (COPENHAGUEN)	6,6
7,5	Holanda Sud (ROTTERDAM)	7,1
8,6	Llombardia (MILÀ)	7,4
7,2	Finlàndia Sud (HÈLSINKI)	7,4
6,2	Sud i Est (DUBLÍN)	7,5
7,0	Berlín (BERLÍN)	7,8
6,7	Lituània (VÍLNIAUS)	7,9
8,0	Roine-Alps (LIÓ)	8,0
8,7	UNIÓ EUROPEA	8,5
8,9	Illa de França (PARÍS)	9,2
11,6	Laci (ROMA)	11,1
9,6	Viena (VIENA)	11,3
11,2	Lisboa (LISBOA)	11,9
11,5	Llenguadoc-Rosselló (MONTPELLER)	12,0
13,1	País Basc (BILBAO)	12,6
16,5	Comunitat de Madrid (MADRID)	15,7
16,9	Catalunya (BARCELONA)	15,7
16,0	Brussel·les (BRUSSEL·LES)	16,7
21,4	Espanya	19,6
26,2	Àtica (ATENES)	23,0

Nota: Població de més de 15 anys. La base de dades original conté prop de 450 regions, si bé la taula recull només una mostra seleccionada.

Font: Eurostat

Població treballadora amb estudis universitaris a les regions europees l'any 2016

Més de la meitat de les dones treballadores a Catalunya tenen estudis universitaris

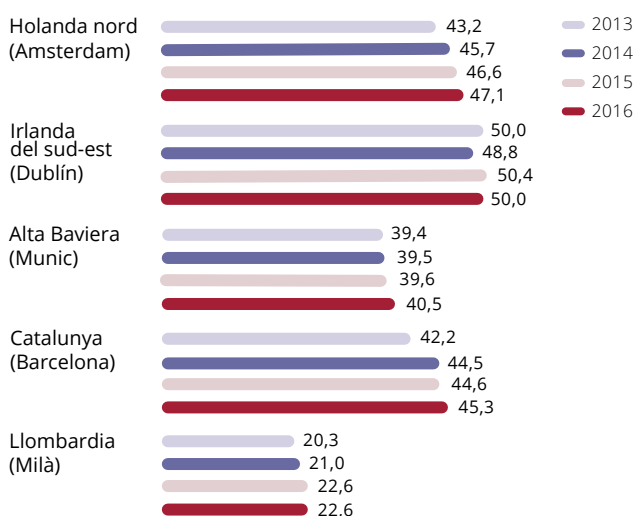
Segons dades d'Eurostat, el 2016 un 45,3 % de la població treballadora de Catalunya té estudis universitaris, fet que suposa un increment de 0,7 punts percentuals respecte a l'any anterior. Aquest valor se situa clarament per sobre de la mitjana de la Unió Europea (35,5 %) i supera també el de regions de referència com les de Manchester, Munic, Lió o Berlín, a més de situar-se per sobre de la mitjana espanyola (42,8 %).

El percentatge de dones treballadores catalanes amb formació universitària supera per segon any consecutiu el 50 % i se situa en el 51,1 %, després d'estabilitzar-se respecte al 2015. Així mateix, aquest indicador —novament superior al total— es manté molt per sobre del valor de la Unió Europea (39,4 %) i supera també el de les regions europees de referència esmentades anteriorment i la mitjana espanyola (48,7 %).

Aquests resultats posen de manifest el progressiu augment del nivell educatiu superior al Principat en els darrers anys, a partir del qual cal seguir treballant per apropar el nivell d'estudis de la força laboral de Catalunya al de les regions del nord d'Europa.

Població treballadora amb estudis universitaris

(percentatge sobre ocupació total)

Font: Eurostat

Població treballadora amb estudis universitaris a les regions europees. 2016

Treballadores amb estudis universitaris (%)	Regió (CIUTAT)	Total de persones treballadores amb estudis universitaris (%)
64,2	Londres (LONDRES)	62,0
64,4	Oslo og Akershus (OSLO)	58,1
63,0	Finlàndia Sud (HÈLSINKI)	55,8
59,6	País Basc (BILBAO)	55,6
61,9	Regió de Brussel·les-Capital (BRUSSEL·LES)	55,4
58,7	Escòcia Est (EDIMBURG)	54,2
57,8	Estocolm (ESTOCOLM)	53,0
54,5	Illa de França (PARÍS)	52,8
55,9	Comunitat de Madrid (MADRID)	52,6
55,4	Capital (COPENHAGUEN)	50,6
53,3	Escòcia Sud-Oest (GLASGOW)	50,4
56,0	Sud i Est (DUBLIN)	50,0
50,0	Viena (AT) (VIENA)	47,4
49,2	Holanda Nord (AMSTERDAM)	47,1
52,2	Lituània (VÍLNIUS)	46,3
54,7	Àtica (ATENES)	46,3
51,1	Catalunya (BARCELONA)	45,3
43,4	Praga (PRAGA)	44,6
53,1	Mazowsze (VARSÒVIA)	44,5
46,9	Gran Manchester (MANCHESTER)	44,2
53,0	Sud-oest (BG) (SOFIA)	43,9
45,1	Berlín (BERLÍN)	43,4
47,3	Roine-Alps (LIÓ)	43,2
48,7	Espanya	42,8
45,9	Provença-Alps-Costa Blava (MARSELLA)	42,3
45,0	Bucarest - Ilfov (BUCAREST)	41,6
43,0	Holanda Sud (L'HAIA)	41,2
35,8	Alta Baviera (MUNIC)	40,5
43,2	Hongria central (BUDAPEST)	39,3
44,2	Comunitat Valenciana (VALÈNCIA)	39,1
42,2	Midlands Oest (BIRMINGHAM)	38,8
39,4	UNIÓ EUROPEA	35,5

Nota: % sobre la població d'entre 25 i 64 anys amb titulació universitària. La base de dades original conté prop de 450 regions, si bé la taula recull una mostra seleccionada de regions de referència.

Font: Eurostat

Millors escoles de negocis europees l'any 2017

Barcelona és l'única ciutat amb dues institucions docents al *top 10* dels MBA d'escoles de negocis del continent europeu

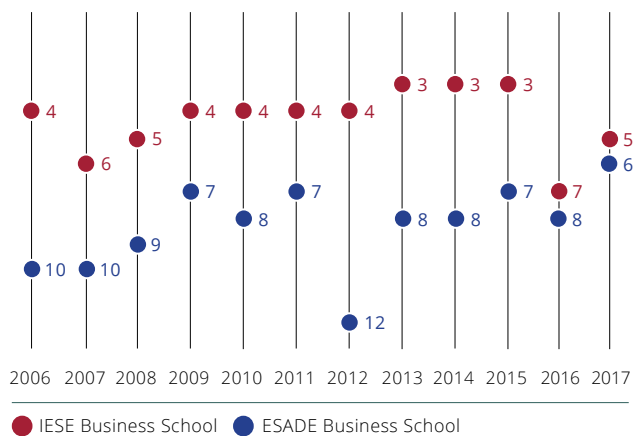
Segons el rànquing del diari *Financial Times* sobre els millors cent programes d'MBA a jornada completa, que duu a terme des de fa disset anys, les escoles barcelonines de negocis IESE i ESADE es posicionen en 5è. i 6è. lloc al rànquing europeu, i continuen per sobre d'escoles tan reconegudes com la Saïd Business School de la Universitat d'Oxford, o la Warwick Business School, ambdues angleses. Aquest fet consolida Barcelona com a l'única ciutat amb dues institucions docents al *top 10* de les millors escoles de negocis en MBA del continent europeu el 2017 per cinquè any consecutiu. Així mateix, aquestes dues institucions se situen entre les vint escoles principals a escala mundial, amb IESE al 10è. lloc i ESADE a la 17a. posició.

Respecte als resultats de l'any anterior, tant IESE com ESADE escalen dues posicions al rànquing europeu i sis al mundial.

D'altra banda, segons el rànquing d'MBA a temps complet *Which MBA?* de l'any 2016, que publica anualment The Economist Intelligence Unit des de fa catorze anys, IESE assoleix la 1a. posició al rànquing europeu i la 8a. al mundial; mentre que ESADE ocupa la 15a. plaça europea i la 54a. a escala mundial.

Aquests indicadors, any rere any, consoliden Barcelona com a ciutat d'excel·lència i pol d'atracció en formació empresarial dins el panorama internacional.

Posicionament en el rànquing europeu

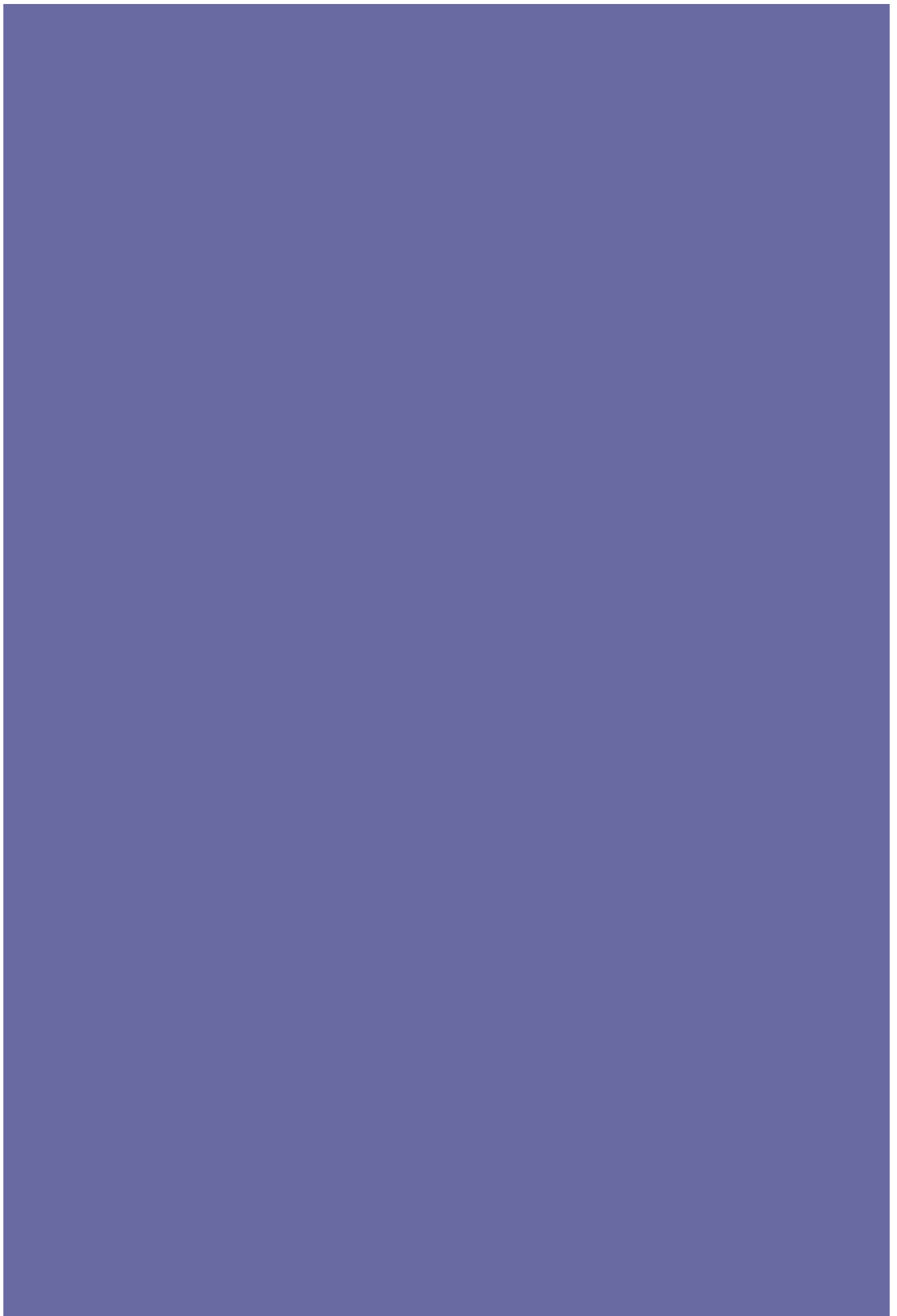
Font: *Global MBA Ranking, 2017. Financial Times.*

Millors escoles de negocis europees. 2017

Rànquing europeu	Escola de negocis	Ciutat	Rànquing mundial
1	Insead	Fontainebleau	1
2	University of Cambridge: Judge	Cambridge	5
3	London Business School	Londres	6
4	IE Business School	Madrid	8
5	IESE Business School	Barcelona	10
6	ESADE Business School	Barcelona	17
7	HEC Paris	París	20
8	IMD	Lausana	21
9	SDA Bocconi	Milà	22
10	Alliance Manchester Business School	Manchester	30
11	Rotterdam School of Management, Erasmus University	Rotterdam	31
12	University of Oxford: Saïd	Oxford	33
13	City University: Cass	Londres	37
14	Lancaster University Management School	Lancaster	42
15	Warwick Business School	Coventry	44
16	Imperial College Business School	Londres	45
17	Cranfield School of Management	Cranfield	53
18	Mannheim Business School	Mannheim	54
19	Universität St Gallen	St.Gallen	59
20	The Lisbon MBA	Lisboa	70
20	ESMT - European School of Management and Technology	Berlín	70
20	University College Dublin: Smurfit	Dublín	70
21	Edhec Business School	Roubaix	74
22	Durham University Business School	Durham	75
23	University of Strathclyde Business School	Glasgow	80
24	University of Edinburgh Business School	Edimburg	91
25	Grenoble Ecole de Management	Grenoble	92
26	Birmingham Business School	Birmingham	97
27	Vlerick Business School	Brussel·les	99

Font: Global MBA Ranking 2017. Financial Times.

Societat del coneixement

Introducció

El pla «Barcelona ciutat digital 2017-2020, transició cap a la sobirania tecnològica» continua el seu avenç en tres grans línies d'actuació: modernitzar l'Administració i fer una transformació digital perquè estigui a l'altura dels reptes tecnològics actuals i sigui més eficient i eficaç; diversificar l'economia digital i fer que més PIME i persones emprenedores puguin accedir a la contractació pública i oferir solucions innovadores, i afavorir l'educació digital de la ciutadania, així com facilitar una democràcia activa i participativa i promoure la sobirania digital en contribuir a la democràcia urbana, afavorir l'obertura i el control públic de les dades i vetllar pels drets i llibertats digitals de la ciutadania. En l'àmbit empresarial, el 2017 cal destacar l'obertura per part de Barcelona Activa de la Incubadora MediaTIC, el primer centre municipal especialitzat en empreses d'alt impacte tecnològic amb projectes aplicats, prioritàriament, als camps de la intel·ligència artificial, l'«internet de les coses», la robòtica, les tecnologies espacials i la nanotecnologia.

L'emprenedoria tecnològica s'ha convertit en un nou pol d'activitat a la ciutat. Segons l'*European Digital City Index 2016*, Barcelona es posiciona com a la 9a. ciutat europea en el suport a l'emprenedoria digital entre les seixanta ciutats europees principals. Paral·lelament, el 2017 Barcelona ha estat considerada com el 5è. *start-up hub* més important d'Europa per tercer any consecutiu, segons el rànquing d'EU-startups, així com la 3a. ciutat europea —després de Londres i Berlín— per establir-hi una *start-up*, segons la firma britànica d'inversió Atomico. Aquest ecosistema d'emprenedoria viu de la capacitat per atreure talent, que es nodreix d'iniciatives com ara el 4YFN, una plataforma de negocis per a la comunitat d'empreses emergents tecnològiques, impulsada pel Mobile World Capital Barcelona (MWCB). Segons les conclusions de l'estudi que ha realitzat Corporama, Catalunya alberga el 23 % de les companyies tecnològiques i digitals d'Espanya, i Barcelona el 90 % d'aquestes.

En l'economia del coneixement cal destacar la massa crítica del mercat laboral català en sectors d'alt valor afegit. L'any 2016, Catalunya ha estat la 4a. regió d'Europa amb major nombre de població ocupada en manufactures d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta, la 9a. quant a l'ocupació en serveis de coneixement i tecnologia punta, i la 5a. quant a

població treballadora en ciència i tecnologia, amb més de 780.000 persones ocupades en aquest àmbit. L'ocupació femenina en els dos primers sectors representa al voltant del 30 % del total. Així mateix, Barcelona se situa com a la 5a. ciutat d'Europa i la 15a. del món en producció acadèmica científica, segons el *Knowledge Cities Ranking 2016*, elaborat pel Centre de Política de Sòl i Valoracions de la UPC. D'altra banda, la ciutat se situa en la 20a. posició mundial en el *Global Cities Talent Competitiveness Index 2017*, que valora els àmbits de capacitat, atracció, creixement, retenció, ús de les habilitats i construcció de coneixement global per determinar els actius de les ciutats per atraure i retenir treballadors d'alt coneixement i creatius.

En l'àmbit de la innovació, Barcelona ha progressat ràpidament els darrers anys i s'ha situat en posicions capdavanteres en els principals rànquings mundials. Així, segons la desena edició de l'*Innovation Cities Index 2016/17*, Barcelona se situa com a la 13a. ciutat del món i la 5a. d'Europa en innovació entre 500 ciutats del món analitzades per la consultora 2thinknow, i escala catorze posicions respecte al 2015. Business Insider, juntament amb 2thinknow, classifica Barcelona en la 24a. posició de les ciutats amb major innovació tecnològica i projecció de futur. La revista *Fortune* nomena Barcelona com a la ciutat més connectada del món per segon any consecutiu. Així mateix, segons l'anàlisi comparada de la innovació per regions a Europa *Regional Innovation Scoreboard 2017*, elaborat per l'Eurostat, Catalunya es classifica entre les regions europees com a *Moderate + Innovator*. El rendiment innovador global del Principat augmenta en relació amb el 2016 i obté un resultat superior a la mitjana europea en indicadors com ara població amb educació terciària, ocupació en sectors de coneixement intensiu i exportacions de productes de mitjà i alt contingut tecnològic.

Barcelona
és la tercera ciutat
europea preferida
per establir
una *start-up*

Població ocupada en manufactures i serveis tecnològics a les regions europees l'any 2016

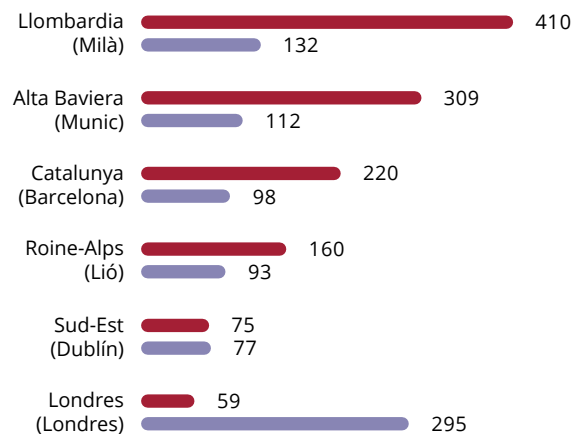
Catalunya, 4a. regió europea en població ocupada en manufactures i 9a. en serveis tecnològics

El 2016, Catalunya ocupa el 4t. lloc entre les regions europees amb major nombre de població ocupada en manufactures d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta, amb un total de 220.000 persones treballadores en aquests sectors, segons l'Eurostat. Així, el nombre de llocs de treball d'aquestes activitats augmenta en 15.100 (un 7,4 % més que l'any anterior), i el Principat guanya una posició respecte a l'any anterior en superar Istanbul i quedar només per sota d'Stuttgart, Llombardia i l'Alta Baviera. Gairebé un 30 % d'aquesta població ocupada són dones (65.500), un 6,5 % més que l'any anterior. Com a resultat, Catalunya té un pes relatiu de l'ocupació en sectors de manufactures d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta del 6,9 %, un percentatge que la situa a la franja intermèdia entre les 317 regions europees.

Així mateix, el territori català ocupa el 9è. lloc entre les regions europees en ocupació en serveis intensius en coneixement i alta tecnologia, amb un total de 98.200 persones treballadores el 2016. Respecte a l'any anterior, l'ocupació en aquestes activitats disminueix en 3.100 persones ocupades (un -3,1 %), tot i que es manté en la mateixa posició en el rànquing. Tanmateix, sí que es detecta una lleugera disminució del pes d'aquestes activitats sobre el total de població ocupada fins al 3,1 % (3,3 % el 2015), un percentatge que se situa en la franja mitjana-alta de les regions europees. En canvi, la població ocupada femenina en aquest sector augmenta un 6,6 % respecte al 2015 i se situa en 30.700 dones (el 31 % del total). Amb dades de la Seguretat Social, el pes d'aquestes activitats sobre el total de llocs de treball a la ciutat de Barcelona assoleix el 6,2 % el desembre del 2016.

Persones ocupades en serveis intensius en coneixement i alta tecnologia i persones ocupades en manufactures d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta. 2016

■ Persones ocupades en manufactures d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta (en milers).
■ Persones ocupades en serveis intensius en coneixement i alta tecnologia (en milers).

Font: Eurostat

Població ocupada en manufactures i serveis tecnològics a les regions europees. 2016

Serveis intensius en coneixement i alta tecnologia				Manufactures d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta		
% Persones ocupades s/població ocupada total	Dones ocupades (milers)	Total persones ocupades (milers)	Regió (CIUTAT)	% Persones ocupades s/població ocupada total	Dones ocupades (milers)	Total persones ocupades (milers)
2,2	15	48	Stuttgart (STUTTGART)	19,6	92	424
3,1	39	132	Llombardia (MILÀ)	9,5	110	410
4,5	39	112	Alta Baviera (MUNIC)	12,3	73	309
3,1	31	98	Catalunya (BARCELONA)	6,9	66	220
3,6	16	51	Karlsruhe (KARLSRUHE)	14,4	45	204
1,7	24	97	Istanbul (ISTANBUL)	3,7	44	204
2,6	18	48	Piemont (TORÍ)	11,1	54	201
2,4	17	47	Emília-Romanya (BOLOGNA)	9,6	43	188
2,5	19	61	Düsseldorf (DÜSSELDORF)	7,1	37	173
6,1	103	322	Illa de França (PARÍS)	3,2	44	167
3,6	19	71	Darmstadt (FRANKFURT)	8,4	43	167
3,6	28	78	Colònia (COLÒNIA)	7,4	37	161
3,4	30	93	Roine-Alps (LIÓ)	5,7	46	160
5,8	26	81	Hongria Central (BUDAPEST)	6,6	35	93
2,1	13	32	País del Loira (NANTES)	5,7	25	88
4,3	38	105	Masòvia (VARSÒVIA)	3,6	36	87
3,9	15	48	Migdia-Pirineus (TOLOSA)	6,4	18	80
7,8	75	221	Comunitat de Madrid (MADRID)	2,7	22	76
5,1	23	77	Irlanda del sud-est (DUBLÍN)	4,9	26	75
2,1	10	29	Schleswig-Holstein (KIEL)	5,1	16	71
5,5	37	96	Berlín (BERLÍN)	4,1	20	70
8,4	28	104	Berkshire, comtat de Buckingham i comtat d'Oxford (OXFORD)	5,3	26	65
2,8	16	56	Provença-Alps-Costa Blava (MARSELLA)	3,1	14	61
6,6	82	295	Londres (LONDRES)	1,3	17	59
5,5	41	128	Laci (ROMA)	2,4	13	57
3,9	13	36	Hamburg (HAMBURG)	5,8	13	55
4,7	16	59	Comtat de Gloucester, Wiltshire i North Somerset	4,1	7	51
4,2	14	51	Ànglia de l'Est (ÀNGLIA DE L'EST)	3,8	9	46
6,4	19	61	Regió Capital (COPENHAGUEN)	4,5	19	43

Font: Eurostat

Població ocupada en ciència i tecnologia l'any 2016 i despeses en recerca i desenvolupament a les regions europees l'any 2014

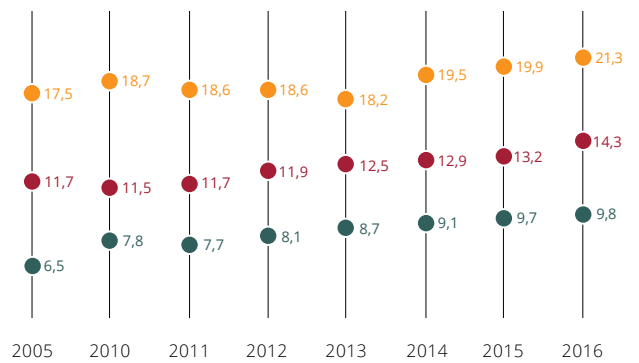
Catalunya, 5a. regió europea en ocupació en ciència i tecnologia

Catalunya compta amb 788.000 persones treballadores amb estudis superiors dedicades a la ciència i la tecnologia el 2016. Aquesta xifra la situa en la 5a. posició del rànquing de regions europees, per darrere només de les de París, Londres, Madrid i Istanbul; i per sobre de les de Varsòvia, Lió, Milà, Munic o Berlín, entre d'altres, segons l'Eurostat. Així, el Principat augmenta en 57.600 efectius respecte a l'any anterior (un 7,9 %), i recupera les dues posicions que va perdre l'any anterior en superar les regions de Varsòvia i Lió. A més, a Catalunya, el pes de la població treballadora dedicada a la ciència i la tecnologia en relació amb la població total se situa en el 14,3 %, 2,4 punts percentuals més que l'any 2012.

L'any 2014, la intensitat en recerca i desenvolupament (R+D) a Catalunya es va situar en l'1,49 % del PIB, un valor superior al de regions com Londres o la Llombardia. Per contra, Catalunya encara està allunyada d'àrees capdavanteres com Copenhaguen, Stuttgart o Estocolm, i se situa per sota de la mitjana europea (2,04 %) i de l'objectiu a assolir segons l'estratègia europea per al 2020 (fixat en el 3 %). El 2015, les empreses catalanes van generar més de la quarta part (el 25,6 %) de la despesa interna empresarial en R+D al conjunt de l'Estat.

Població ocupada en ciència i tecnologia (en percentatge sobre la població total*)

● Catalunya (Barcelona) ● Holanda Nord (Amsterdam) ● Llombardia (Milà)

Nota: Persones treballadores que disposen d'una formació científica de nivell superior i estan ocupades com a professionals o tècniques.
*Població d'entre 15 i 74 anys.

Font: Eurostat

Població ocupada en ciència i tecnologia l'any 2016, i despeses en recerca i desenvolupament a les regions europees l'any 2014

Despeses internes totals en R+D (% PIB) 2014	Despeses internes en el sector empresarial en R+D (% PIB) 2014	Regió (CIUTAT)	Persones treballadores en ciència i tecnologia (en milers) 2016	Persones treballadores en ciència i tecnologia (% població*) 2016
2,91	1,99	Illa de França (PARÍS)**	1.793	20,5
1,06	0,44	Londres (LONDRES)	1.679	25,5
1,69	0,94	Comunitat de Madrid (MADRID)	981	20,2
0,95	0,45	Istanbul (ISTANBUL)**	879	7,9
1,49	0,85	Catalunya (BARCELONA)	788	14,3
2,76	1,82	Roine-Alps (LIÓ)**	755	16,1
1,33	0,93	Llombardia (MILÀ)	735	9,8
1,70	0,81	Masòvia (VARSÒVIA)	734	18,5
4,41	3,35	Alta Baviera (MUNIC)**	691	19,7
1,05	0,38	Andalusia (SEVILLA)	586	9,2
3,55	1,49	Berlín (BERLÍN)**	549	20,2
6,00	5,51	Stuttgart (STUTTGART)**	524	17,0
2,46	1,50	Provença-Alps-Costa Blava (MARSELLA)**	524	14,3
2,92	1,13	Colònia (COLÒNIA)**	517	15,2
1,97	1,24	Düsseldorf (DÜSSELDORF)**	502	12,9
2,16	1,06	Holanda Sud (ROTTERDAM)	484	17,8
3,12	2,48	Darmstadt (FRANKFURT)**	476	15,9
1,62	0,57	Laci (ROMA)	464	10,5
3,87	2,84	Estocolm (ESTOCOLM)**	449	26,7
1,69	0,82	Holanda Nord (AMSTERDAM)	447	21,3
0,95	0,45	Àtica (ATENES)**	426	14,6
0,57	0,27	Alta Silèsia (KATOWICE)	421	12,5
1,53	1,10	Irlanda del Sud-Est (DUBLÍN)**	410	16,4
1,04	0,42	Comunitat Valenciana (VALÈNCIA)	409	11,1
1,83	1,36	Hongria Central (BUDAPEST)	408	17,9
---	---	Ankara (ANKARA)	405	10,4
1,40	1,14	Surrey, East Sussex i West Sussex (BRIGHTON)	399	19,4
1,14	0,76	Sud-Oest (BG) (SOFIA)	390	14,1
3,66	2,32	Berkshire, comtat de Buckingham i comtat d'Oxford (OXFORD)	376	21,9
1,03	0,32	Lituània (VILNIUS)	365	16,8

Nota: Persones treballadores que disposen d'una formació científica de nivell superior i estan ocupades com a professionals o tècniques. La despesa interna inclou despeses en capital, corrents i laborals (tant d'investigadors com de personal administratiu) vinculades a activitats de recerca en proporció del PIB.

* Població d'entre 15 i 74 anys.

** Dades del 2013 per a les despeses internes en R+D (total i empresarial).

Font: Eurostat

Principals ciutats del món pel que fa a la producció acadèmica científica l'any 2016

Barcelona és 15a. entre les ciutats del món i 5a. a Europa

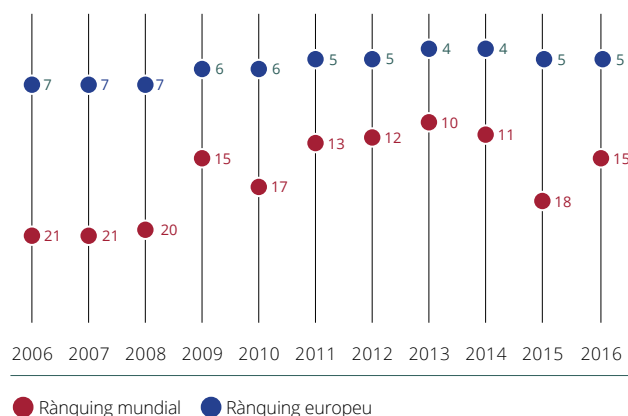

Barcelona, amb 17.487 publicacions científiques, se situa com a 5a. ciutat d'Europa i 15a. del món en producció acadèmica científica segons el *Knowledge Cities Ranking 2016*, elaborat pel Centre de Política de Sòl i Valoracions de la UPC. Després de la lleugera reducció de l'any anterior, la Ciutat Comtal incrementa interanualment el nombre de publicacions en un 2,7 %, fet que li permet guanyar tres posicions en el rànquing mundial, entrar de nou al top 15 i conservar la 5a. posició en el rànquing europeu. Barcelona presenta una quantitat de publicacions superior a la de ciutats tan rellevants com les de Los Angeles, Berlín, Cambridge (Regne Unit) o Oxford, tot i que segueix sent àmpliament superada per ciutats com Pequín, Londres o Boston.

Paral·lelament, de les 231 Advanced Grants concedides a investigadors l'any 2016 per part del Consell Europeu d'Investigació, quatre han estat per a institucions catalanes, cosa que representa més d'un terç (36,4 %) de les beques concedides a l'Estat espanyol (11). Així doncs, les institucions catalanes han obtingut un nombre d'Advanced Grants idèntic al de les belgues (4) i similar al de les daneses (5).

Principals ciutats del món pel que fa a la producció acadèmica científica

(posicionament de Barcelona als rànquings mundial i europeu)

Font: Elaboració del CPVS de la UPC a partir de les dades del SCI (*Science Citation Index*).

Principals ciutats del món pel que fa a la producció acadèmica científica. 2016

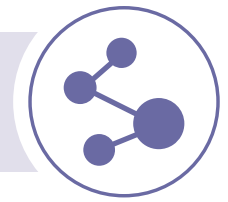
Rànquing mundial 2015	Ciutat	Rànquing mundial 2016	Rànquing europeu 2016	Publicacions 2016*
1	Pequín	1		77.093
2	Londres	2	1	43.664
3	Xangai	3		38.365
4	Nova York	4		35.057
6	Boston	5		33.815
5	Seül	6		33.653
8	París	7	2	32.312
7	Tòquio	8		32.000
9	Madrid	9	3	19.516
12	Moscou	10	4	18.929
17	Cambridge (EUA)	11		18.335
11	Chicago	12		18.119
10	Baltimore	13		18.085
13	Toronto	14		17.808
18	Barcelona	15	5	17.487
14	Filadèlfia	16		17.427
16	Los Angeles	17		17.414
15	Houston	18		17.408
19	São Paulo	19		17.149
21	Melbourne	20		16.641
20	Roma	21	6	16.258
22	Milà	22	7	15.558
23	Berlín	23	8	15.258
24	Singapur	24		15.008
27	Cambridge (RU)	25	9	13.953
25	Hong Kong	26		13.949
29	Oxford	27	10	13.431
28	Munic	28	11	13.430
26	Mont-real	29		13.324
31	San Francisco	30		12.716
30	Amsterdam	31	13	12.644

*Dades del 18 de setembre del 2017

Font: Universitat Politècnica de Catalunya-Centre de Política de Sòl i Valoracions. <http://www-cpsv.upc.es/KnowledgeCitiesRanking/>.

Innovació a ciutats del món l'any 2017

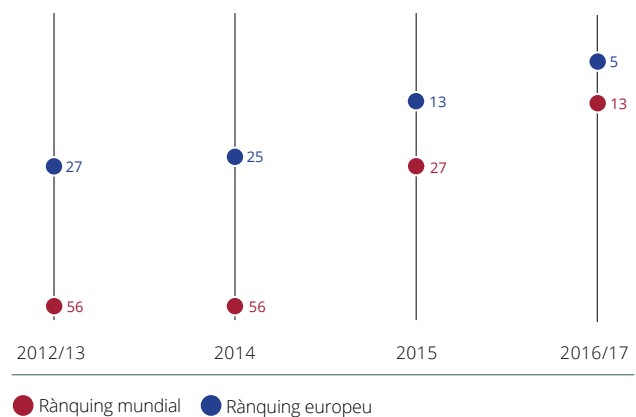
Barcelona se situa com a la 13a. ciutat més innovadora del món i la 5a. d'Europa

Segons la desena edició de l'*Innovation Cities Index 2016/17*, Barcelona es posiciona com a la 13a. ciutat del món i la 5a. d'Europa en innovació entre 500 ciutats del món analitzades per la consultora 2thinknow. En un rànquing encapçalat per Londres i seguit per Nova York i Tòquio, Barcelona escala catorze posicions respecte a l'any passat, i la consultora la destaca entre les sis ciutats que han escalat a posicions capdavanteres del rànquing més ràpidament, passant de la 56a. el 2014 a la 13a. el 2017. L'índex classifica les ciutats en quatre categories per a la innovació segons la puntuació en 162 indicadors que mesuren les condicions propícies per a la creació d'innovació a l'urbs. Barcelona es troba en la categoria superior «Nexus», juntament amb 52 ciutats més; a continuació segueixen les categories «Hub», «Node» i «Upstart». Aquests 162 indicadors s'agrupen en 31 segments que cobreixen totes les funcions econòmiques, industrials i socials d'una economia, els quals es resumeixen en tres factors: cultural, infraestructura humana i mercats interconnectats.

Paral·lelament, Business Insider, juntament amb 2thinknow, posiciona Barcelona com a la 24a. ciutat amb major innovació tecnològica i projecció de futur entre 85 ciutats d'arreu del món. Aquest rànquing classifica les ciutats de la mostra segons el nivell d'adopció, desenvolupament i utilització de les tecnologies d'alt nivell, basant-se en deu factors relacionats amb l'avenç tecnològic, com són el nombre de patents registrades *per capita*, les *start-ups*, les empreses de capital risc i el nivell d'utilització dels smartphones. En un rànquing encapçalat per ciutats nord-americanes i asiàtiques, Barcelona aconsegueix classificar-se en el *top 25* per la seva infraestructura urbana intel·ligent i per una creixent població d'enginyers i enginyeres industrials. L'estudi també destaca Barcelona per tenir una xarxa que mesura la pol·lució, el soroll del tràfic i fins i tot la quantitat de bicicletes que passen per una avinguda, fets que han comportat qualificar la Ciutat Comtal com la més connectada del món per segon any consecutiu, segons la revista *Fortune*.

Posicionament de Barcelona

Font: *Innovation Cities™ Index*. 2thinknow.

Índex de ciutats innovadores

Ciutat	Rànquing 2015	Rànquing 2016/2017
Londres	1	1
Nova York	6	2
Tòquio	10	3
San Francisco-San José	2	4
Boston	4	5
Los Angeles	21	6
Singapur	8	7
Toronto	11	8
París	9	9
Viena	3	10
Seül	5	11
Amsterdam	7	12
Barcelona	27	13
Sydney	18	14
Munic	12	15
Dallas-Fort Worth	44	16
Berlín	14	17
Atlanta	65	18
Mont-real	41	19
Chicago	16	20
Seattle	13	21
Houston	51	22
Madrid	56	23
Vancouver	35	24
Melbourne	33	25
Miami	47	26
Washington DC	29	27
Dubai	23	28
Milà	49	29
Pequín	40	30

Font: Innovation Cities™ Index 2016-2017. 2thinknow. www.innovation-cities.com.

Barcelona, entre les deu ciutats europees més atractives per a l'emprenedoria digital

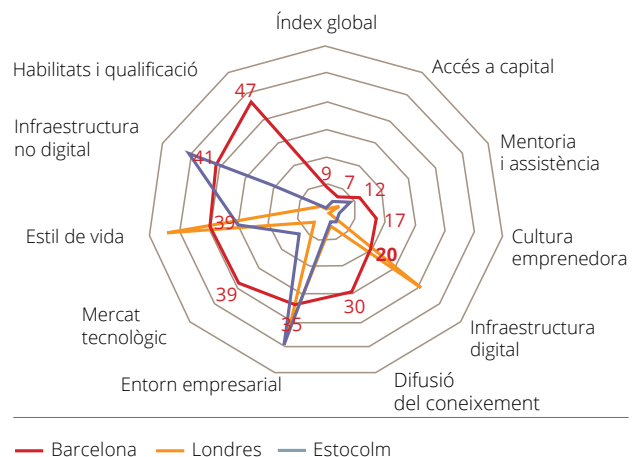
Segons la segona edició de l'*European Digital City Index 2016*, Barcelona es posiciona com a la 9a. ciutat europea en el suport a l'emprenedoria digital entre les seixanta ciutats europees principals (les 28 capitals de la UE més 32 ciutats hubs que són considerades importants pel que fa a l'emprenedoria digital). En un rànquing encapçalat per Londres i seguit per Estocolm i Amsterdam, Barcelona se situa per sobre de ciutats com Viena, Munic o Milà. La Ciutat Comtal obté la seva millor posició en les variables d'accés al capital, mentoria i assistència, cultura empenedora i infraestructura digital (7a., 12a., 17a. i 20a., respectivament), i la pitjor en habilitats i manca d'oferta de treball qualificada (47a.). A la resta de variables —tals com entorn empresarial, mercat tecnològic o difusió del coneixement— se situa a la franja mitjana, entre la 30a. i la 41a. posició.

En relació amb la ciutat de Barcelona, aquest informe destaca la presència d'iniciatives finançades pel govern —com és el cas de Barcelona Activa, que ajuda les noves empreses a trobar finançament per iniciar els seus negocis— i el creixent nombre d'espais d'acceleradors d'empreses emergents i d'esdeveniments de cotreball per facilitar l'intercanvi de coneixements. No obstant això, a l'edició anterior també s'esmenta que, tot i l'existència de diverses empreses de capital de risc i d'àngels inversors, aquests són insuficients per donar suport al ràpid creixement de l'emprenedoria digital a la ciutat.

El 2017 Barcelona ha estat considerada com el 5è. *start-up hub* més important d'Europa per tercer any consecutiu, segons el rànquing d'EU-startups, així com la 3a. ciutat europea —després de Londres i Berlín— per establir-hi una *start-up*, segons la firma britànica d'inversió Atomico.

Índex de Ciutats Digitals Europees. 2016

(posicionament de la ciutat a la variable)

Font: *European Digital City Index 2016*. Nesta i the European Digital Forum think tank.

NOTA variables:

Accés al capital: Capacitat de captació de capital en la fase inicial i final de finançament i de finançament *business angels* i *crowdfunding*.

Entorn empresarial: Facilitat per fer negocis (temps i cost necessari associat), cost mitjà del lloguer comercial o preu de la propietat comercial, disponibilitat d'espais de treball en equip, facilitat a l'accés de dades.

Infraestructura digital: Velocitat mitjana de càrrega i descàrrega de dades d'Internet, cost fix mitjà de la subscripció a la banda ampla, velocitat de la connexió mòbil, percentatge d'habitatges amb fibra òptica per edifici.

Habilitats i qualificació: Salari mitjà del personal desenvolupador de software o web, dissenyadors/es web, etc. amb cinc anys d'experiència (€ per any), percentatge de població de 25 a 64 anys amb educació terciària, nombre de persones treballadores al sector de les TIC, nombre de persones treballadores al sector de les finances i assegurances, i percentatge de la població que es pot comunicar en anglès.

Cultura empenedora: Disposició en la presa de riscos a l'inici d'un negoci, percentatge de la població estrangera, nombre de persones col·laboradores en línia, nombre de noves empreses amb relació a 1.000 a la gent amb edat de treballar, confiança entre persones conciutadanes, percepció sobre les persones empenedores, nombre de piulades relacionades amb l'emprenedoria, i nombre d'empreses emergents unicorns valorades en milers de milions de dòlars.

Difusió del coneixement: Nombre d'institucions de recerca del top 200 a escala mundial, i despesa d'R+D per habitant.

Estil de vida: Índex de qualitat de vida (accessibilitat d'habitatge, contaminació, taxes de criminalitat, qualitat del sistema sanitari, etc.), i de cost de vida (cost de diferents béns i serveis).

Mercat tecnològic: Percentatge de persones usuàries d'Internet que han comprat o adquirit béns o serveis per a ús privat al llarg de l'últim any, percentatge dels guanyos econòmics resultants del comerç electrònic (descomptant el sector financer), percentatge de subscripcions de banda ampla per 100 habitants, diferència en el percentatge de persones que han comprat en línia.

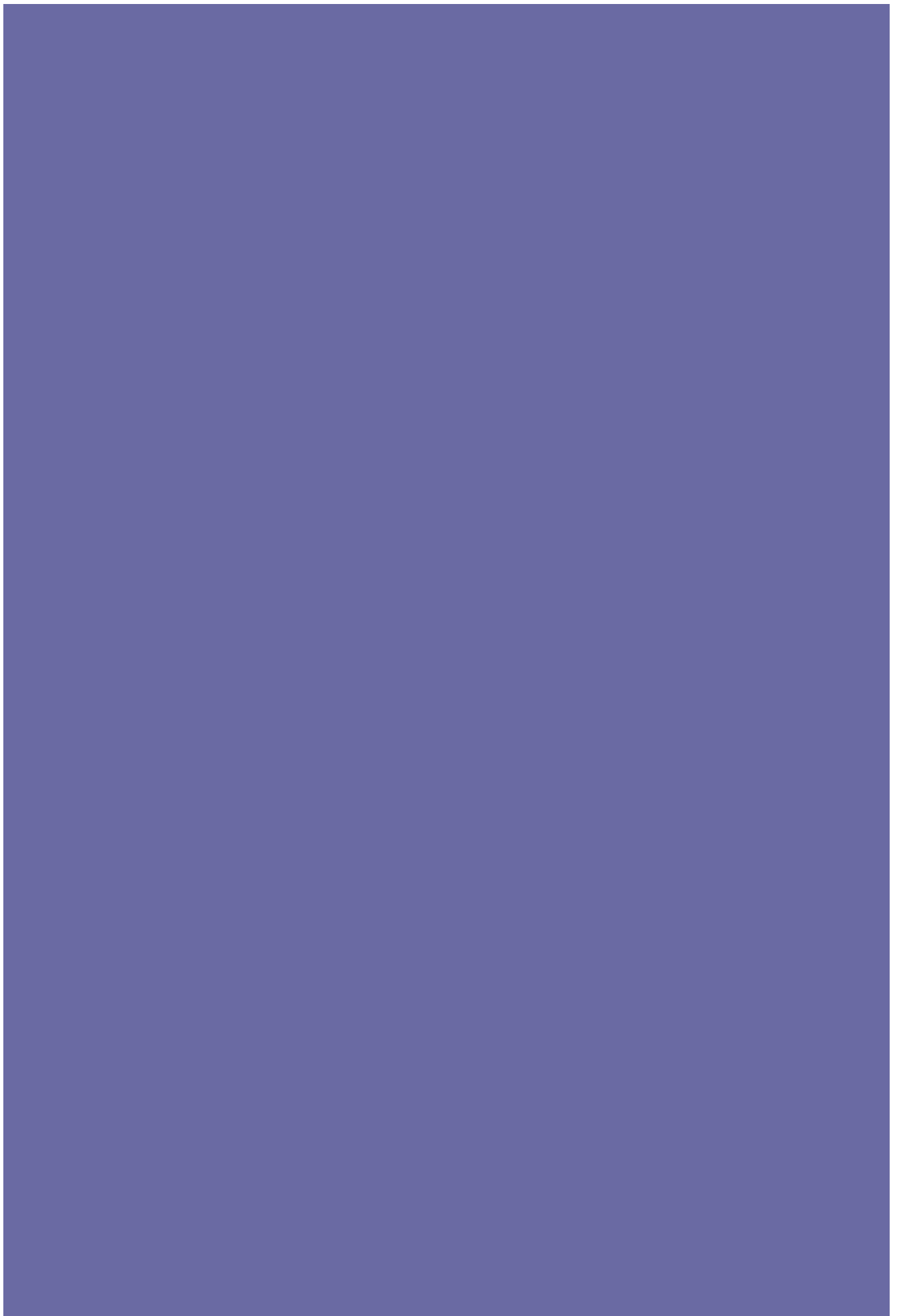
Mentoria i assistència a la gestió: Nombre d'esdeveniments de treball en xarxa i de mentoria, nombre de persones mentores, nombre d'empreses acceleradores (companyies que assessoren i impulsen una empresa emergent a canvi d'una retribució), nombre d'àngels inversors.

Infraestructura no digital: Temps mitjà de trajecte i distància a la feina, població a què es pot arribar viatjant fins a 3 hores en tren i nombre de vols des d'aeroports locals.

Índex de Ciutats Digitals Europees. 2016

Rànquing	Índex global 2015	Rànquing	Índex global 2016
1	Londres	1	Londres
2	Amsterdam	2	Estocolm
3	Estocolm	3	Amsterdam
4	Hèlsinki	4	Hèlsinki
5	Copenhaguen	5	París
6	París	6	Berlín
7	Berlín	7	Copenhaguen
8	Dublín	8	Dublín
9	Brussel·les	9	Barcelona
10	Munic	10	Viena
11	Cambridge	11	Munic
12	Madrid	12	Cambridge
13	Oxford	13	Bristol
14	Barcelona	14	Madrid
15	Viena	15	Oxford
16	La Valetta	16	Manchester
17	Lisboa	17	Brussel·les
18	Luxemburg	18	Tallinn
19	Praga	19	Edimburg
20	Tallinn	20	Hamburg
21	Milà	21	Lió
22	Budapest	22	Aarhus
23	Colònia	23	Birmingham
24	Varsòvia	24	Lisboa
25	Bratislava	25	Frankfurt
26	Nicòsia	26	Eindhoven
27	Ljubljana	27	Utrecht
28	Roma	28	Colònia
29	Vilnius	29	Malmö
30	Bucarest	30	Uppsala

Font: *European Digital City Index 2016*. Nesta i the European Digital Forum think tank.

Turisme

Introducció

El 2016 el turisme a Barcelona ha continuat essent un sector clau per a la recuperació econòmica i un dels motors de l'activitat de la ciutat i de Catalunya. Així, l'activitat turística a la Ciutat Comtal ha augmentat durant l'any 2016 i ha assolit xifres rècord de turistes i pernoctacions. El nombre de turistes que pernocten en hotels a Barcelona ha arribat gairebé als 7,5 milions (7.484.276 turistes), xifra que suposa un increment del 5,5 % respecte al 2015. En aquesta mateixa línia, les pernoctacions hoteleres han augmentat un 6 %, fins a les 19.590.245. El bon comportament del sector prové sobretot del turisme estranger, però també s'ha vist reforçat per la recuperació del turisme estatal i del turisme de negocis. Entre les fires que més han contribuït al nombre de visitants per negocis el 2016, destaquen el Mobile World Congress, amb 101.000 assistents; la reunió farmacèutica CPhi Worldwide 2016, amb 42.000 assistents i l'IBTM World 2016, amb 15.000 assistents.

La bona posició de la ciutat de Barcelona com a destí del turisme internacional queda reflectida en els principals rànquings de referència del sector. Així, el 2016 Barcelona se situa en la posició 23a. entre les urbs del món preferides pels visitants internacionals i en la 6a. d'Europa, en guanyar dues posicions en ambdós rànquings, segons l'informe *Top 100 Cities Destinations Ranking. WTM London 2017 Edition*, d'Euromonitor International. Paral·lelament, Barcelona també escala una posició en el rànquing de ciutats europees amb més pernoctacions de turistes l'any 2016, i se situa en la 5a. posició, només per darrere de Londres, París, Berlín i Roma, segons l'*European Cities Marketing Benchmarking Report 2017*. Així mateix, segons dades de TourMis, la Ciutat Comtal se situa en 4a. posició en pernoctacions de turistes internacionals, per darrere de Londres, París i Roma. Quant a altres rànquings rellevants, segons el *Mastercard Index of Global Destination Cities 2016*, Barcelona se situa com l'11a. ciutat del món quant a despesa del turisme internacional; mentre que per a Tripadvisor, Barcelona es troba en la 7a. posició com a destí més popular del món per als turistes, la 4a. d'Europa i la 1a. d'Espanya.

El bon comportament de l'activitat turística a la ciutat s'ha vist reforçat per la bona qualitat de les infraestructures de la ciutat. Per una banda, el Prat és l'aeroport que més ha crescut del top 10 europeu, i assoleix per primera vegada el 7è. lloc del rànquing d'aeroports europeus en volum de persones passatgeres, segons les dades de l'*Airport Traffic Report* d'ACI Europe. El 2016, el Prat ha registrat una xifra rècord de 44,2 milions de persones passatgeres, l'11,2 % més que el 2015. El segment intercontinental gairebé arriba als 4 milions de passatgers (un 15,7 % més que el 2015), segons dades de l'Observatori de Tràfic Aeri de GPA, un notable augment que s'explica en gran part pels importants increments de l'oferta de connectivitat. Per altra banda, el Port de Barcelona es manté per setzè any consecutiu com a principal port d'Europa i de la Mediterrània i 4t. del món, pel que fa al trànsit d'origen i destinació de creuers, segons les estadístiques de MedCruise. Al llarg del 2016 han passat 2,68 milions de creueristes pel Port de Barcelona, xifra que supera el rècord assolit el 2011 (2,66 milions de creueristes). Aquests bons resultats del Port s'han vist acompanyats per la revalidació del títol com a millor port d'operacions *turnaround*, concedit per la publicació *Cruise Insight* a la darrera fira Seatrade Cruise Global.

El sector turístic a Barcelona bat rècords el 2016 i continua sent un dels principals motors econòmics de la ciutat

Principals aeroports europeus per volum de persones passatgeres l'any 2016

El Prat escala fins al 7è. lloc entre els principals aeroports europeus

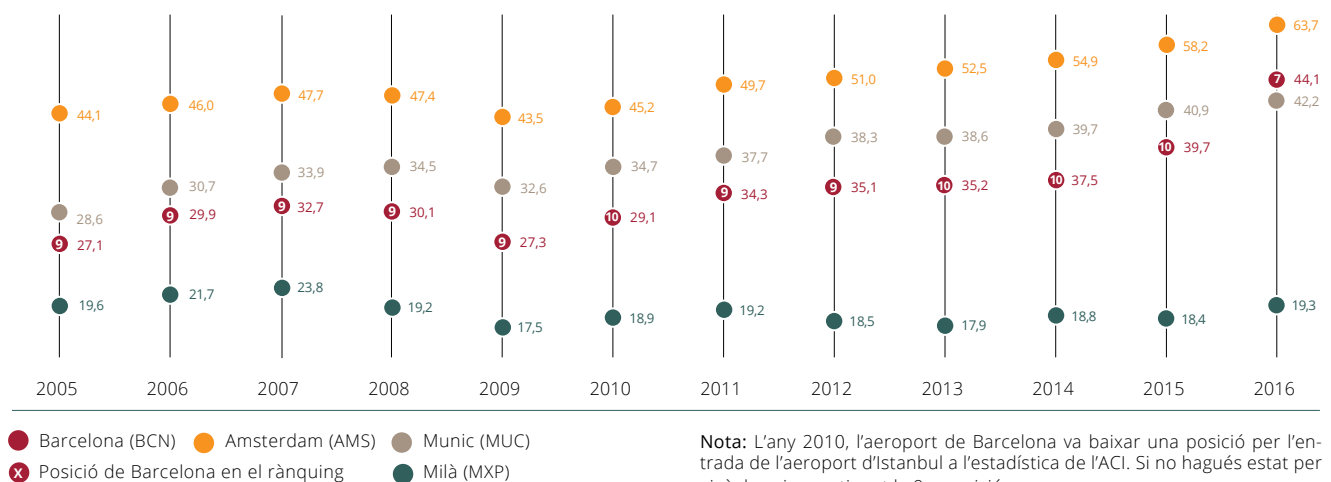

Durant l'any 2016, l'aeroport del Prat ha assolit un nou rècord de trànsit i s'aproxima al llindar dels 45 milions de persones passatgeres. El Prat és l'aeroport que més ha crescut del top 10 europeu el 2016, passant de 39,7 milions de persones el 2015 a 44,2 el 2016, un 11,2 % més, segons les dades de l'*Airport Traffic Report*, d'ACI Europe. Com a conseqüència d'aquesta bona evolució, l'aeroport de Barcelona escala tres posicions en el rànquing europeu, se situa en el 7è. lloc segons el volum de persones passatgeres i supera els aeroports de Munic, Roma i Londres-Gatwick.

L'evolució anual del trànsit de persones passatgeres ha estat positiva a gairebé els 25 aeroports principals d'Europa, amb l'excepció dels aeroports de Moscou-Domodóvovo, Istanbul i Frankfurt. L'increment, però, ha estat heterogeni: des del 0,3 % de l'aeroport de París-Roissy fins al 11,7 % de Lisboa. El Prat, amb un creixement de l'11,2 %, és el 3r. aeroport que més ha crescut el 2016 dels 25 aeroports principals d'Europa. El trànsit internacional ha estat el principal motor de creixement al Prat el 2016, amb 32,3 milions de persones passatgeres (gairebé tres quartes parts del total) i un augment de l'11,1 % respecte del 2015. Tanmateix, el trànsit aeri interior també ha crescut de forma intensa, un 11,4 %, fins a arribar als 11,8 milions.

Persones passatgeres

(milions)

Nota: L'any 2010, l'aeroport de Barcelona va baixar una posició per l'entrada de l'aeroport d'Istanbul a l'estadística de l'ACI. Si no hagués estat per això, hauria mantingut la 9a. posició.

Font: *Airport Traffic Report*. Airports Council International, ACI Europe i Comitè de Desenvolupament de Rutes Aèries de Barcelona (CDRA).

Principals aeroports per volum de persones passatgeres. 2016

Ciutat (aeroport)	Variació 2016/2015 (%)	Persones passatgeres
Londres Heathrow (LHR)	1,0	75.703.298
París Roissy (CDG)	0,3	65.933.145
Amsterdam (AMS)	9,2	63.625.664
Frankfurt (FRA)	-0,4	60.786.937
Istanbul (IST)	-2,0	60.119.215
Madrid (MAD)	7,7	50.420.583
Barcelona (BCN)	11,2	44.154.693
Londres-Gatwick (LGW)	7,1	43.117.370
Munic (MUC)	3,1	42.261.309
Roma-Fiumicino (FCO)	3,3	41.738.662
Moscou-Xeremétievo (SVO)	7,7	34.030.427
París-Orly (ORY)	5,3	31.237.865
Istanbul-Sabiha Gökçen (SAW)	5,2	29.577.735
Copenhaguen (CPH)	9,1	29.043.287
Moscou-Domodédovo (DME)	-6,6	28.500.259
Dublín (DUB)	11,4	27.907.131
Zuric (ZHR)	5,3	27.666.428
Palma de Mallorca (PMI)	10,6	26.253.882
Oslo (OSL)	4,5	25.787.691
Manchester (MAN)	10,9	25.627.368
Estocolm-Arlanda (ARN)	6,7	24.682.466
Londres-Stansted (STN)	8,0	24.316.592
Düsseldorf (DUS)	4,7	23.521.919
Viena (VIE)	2,5	23.352.016
Lisboa (LIS)	11,7	22.449.527

Font: *Airport Traffic Report 2016*. Airports Council International i Comitè de Desenvolupament de Rutes Aèries de Barcelona (CDRA).

Turistes internacionals a ciutats del món l'any 2016

Barcelona, en el top 25 de destinacions turístiques internacionals

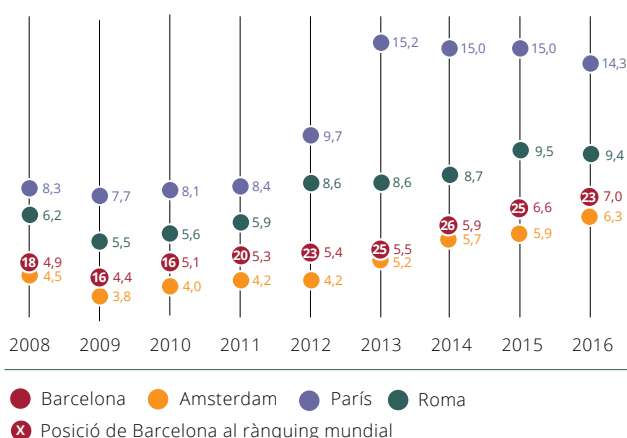

Barcelona se situa com a la 6a. ciutat d'Europa i la 23a. del món en arribades de turistes internacionals sobre un total de cent ciutats, segons l'informe *Top Cities Destination Ranking 2017, WTM London Edition*, d'Euromonitor International. El nombre de turistes internacionals que han escollit Barcelona com a destí turístic ha superat els 7 milions l'any 2016, un 6,4 % més que l'any anterior. A escala mundial, la Ciutat Comtal guanya dues posicions en el rànquing respecte a l'any anterior, i se situa per davant de Xangai o Los Angeles. Així mateix, al rànquing europeu també escala dues posicions en superar Antalya i Milà, i es posiciona només per darrere de Londres, París, Roma, Istanbul i Praga.

Paral·lelament, segons l'*European Cities Marketing Benchmarking Report 2017*, Barcelona és la 5a. ciutat europea amb més pernoctacions de turistes l'any 2016, per darrere de Londres, París, Berlín i Roma, i guanya una posició respecte a l'any passat en superar Madrid. Si la mesura són les pernoctacions de turistes internacionals, però, la Ciutat Comtal se situa en 4a. posició, per darrere de Londres, París i Roma, segons dades de TourMis. Per últim, segons la darrera edició de la classificació *Global Destination Cities Index de Mastercard*, Barcelona és la 11a. ciutat del món quant a la despesa dels visitants internacionals.

Turistes internacionals

(milions)

Nota: A partir del 2008 hi ha una ruptura de la sèrie perquè el nombre de ciutats analitzades es redueix de 150 a 100.

Font: *Top Cities Destination Ranking*. Euromonitor International.

Turistes internacionals en ciutats del món. 2016

Ciutat	Variació 2016/2015 (%)	Turistes internacionals (milers)
Hong Kong	-0,5	26.552,7
Bangkok	13,4	21.251,7
Londres	3,3	19.190,3
Singapur	-1,6	16.604,0
Macau	7,6	15.391,9
Dubai	4,7	14.870,0
París	-4,2	14.392,0
Nova York	2,8	12.650,0
Shenzhen	10,0	12.571,0
Kuala Lumpur	1,1	12.290,4
Phuket	20,1	10.596,1
Roma	-1,7	9.396,4
Tòquio	9,7	9.272,9
Taipei	2,0	9.229,7
Istanbul	-26,1	9.174,4
Seül	2,0	9.002,8
Guangzhou	8,3	8.618,7
Praga	17,4	8.182,5
Mecca	11,0	7.964,5
Miami	3,0	7.833,0
Delhi	25,4	7.447,8
Mumbai	24,8	7.194,3
Barcelona	6,4	7.037,8
Pattaya	-6,3	7.018,8
Xangai	5,6	6.904,3
Las Vegas	-0,4	6.741,8
Milà	0,2	6.695,1
Amsterdam	7,6	6.345,1
Antalya	-43,2	6.173,4
Viena	-6,1	5.367,6

Nota: Les arribades internacionals inclouen tant les persones visitants estrangeres que arriben a la ciutat com a primer punt d'entrada com les persones que arriben a la ciutat a través d'un altre punt d'entrada. Per «visitant» s'entén la persona que s'està a la ciutat almenys 24 hores i menys de 12 mesos, i que s'allotja en un establiment privat o col·lectiu. Se n'exclouen les persones viatgeres d'un dia (excursionistes) i turistes domèstics.

Font: *Top Cities Destination Ranking 2017*. Euromonitor International.

Creuers als principals ports d'Europa l'any 2016

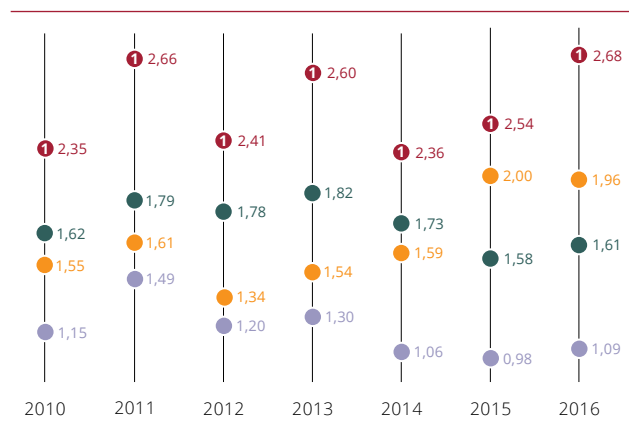
El port de Barcelona assoleix un nou record de creueristes i manté el seu lideratge a Europa

El 2016 el Port de Barcelona manté per setzè any consecutiu el lideratge com a primer port base d'Europa per al turisme de creuers i assoleix un nou rècord de creueristes, segons les estadístiques de MedCruise. Així mateix, el Port de Barcelona es manté un any més com a 4t. port base del món i supera els de Venècia, Southampton i Nova York, i només va per darrere dels tres grans enclavaments portuaris de Florida, segons la revista Cruise Insight (tardor 2017). Al llarg del 2016 han passat 2,68 milions de creueristes pel Port de Barcelona (un 5,7 % més que l'any anterior), xifra que supera el darrer rècord assolit el 2011 (2,66 milions). Cal destacar que gairebé el 58 % dels creueristes que visiten Barcelona són *turnaround* (comencen o acaben el viatge a la ciutat). Aquest tipus de creueristes —que és el que més benefici aporta a la ciutat, perquè acostuma a passar-hi uns dies— ha crescut un 14 % respecte al 2015, mentre que els d'escala han disminuït un 4 %.

Aquest èxit del Port de Barcelona s'ha vist reflectit en la revalidació del títol com a millor port d'inici i finalització de l'itinerari d'un creuer, el qual li ha concedit la publicació *Cruise Insight* (The global cruise market) en el marc de la fira Seatrade Cruise Global que es va celebrar a Florida el passat mes de març del 2017. El jurat ha tingut en compte la capacitat per realitzar eficientment les diverses operatives simultànies d'inici i final de viatge, així com el nivell d'excel·lència en el servei de les terminals de creuers.

Creueristes (milions de persones passatgeres)

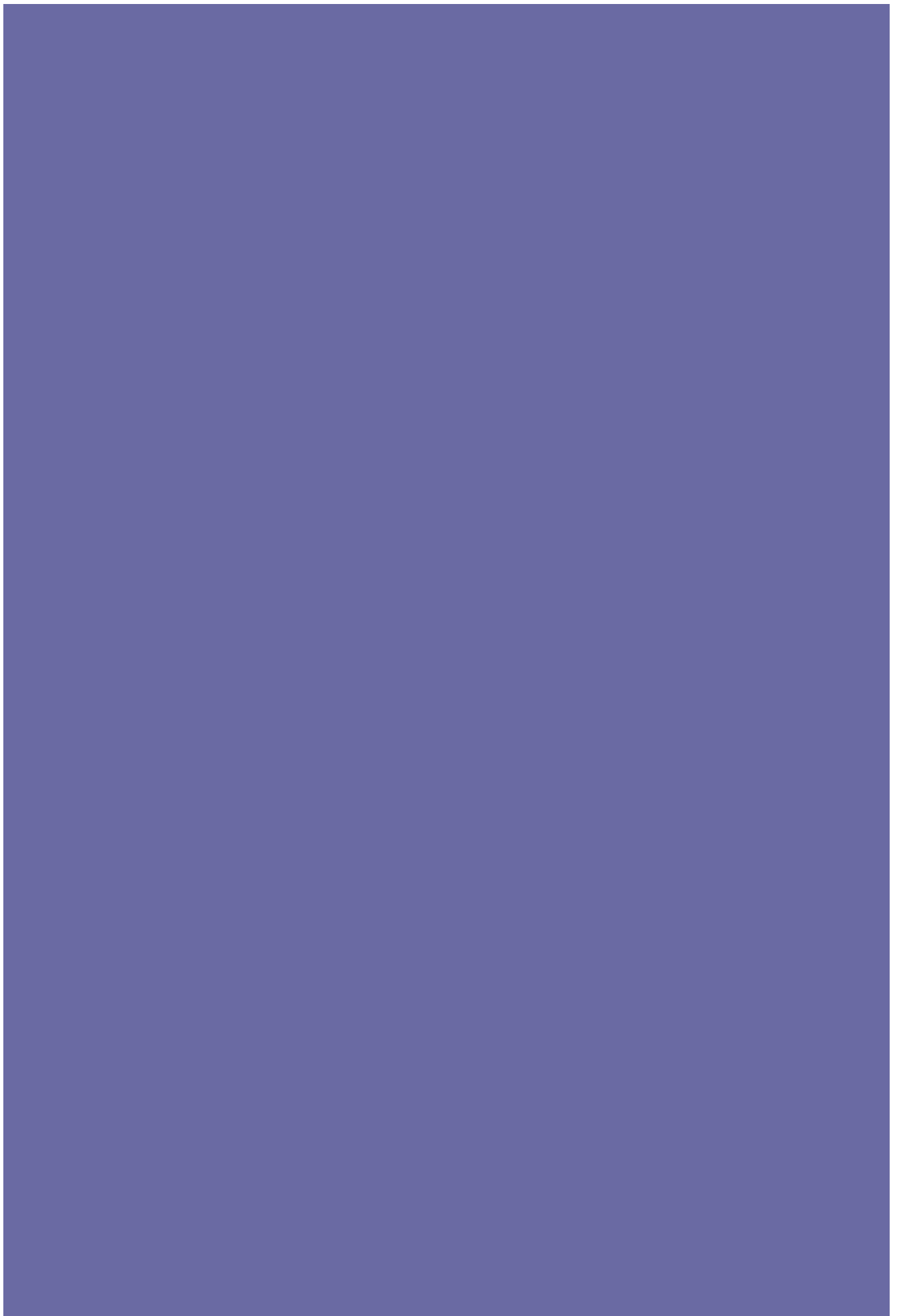
● Barcelona ● El Pireu (Atenes) ● Venècia ● Palma de Mallorca
 ✖ Posicionament de Barcelona al rànquing mediterrani

Font: MedCruise i Ports de l'Estat

Creueristes als principals ports de la Mediterrània. 2016

Ciutat	Variació 2016/2015 (%)	Persones passatgeres (milers)
Barcelona	5,7	2.684
Civitavecchia	3,0	2.340
Illes Balears	-2,0	1.957
Venècia	1,5	1.606
Marsella	10,1	1.597
Nàpols	2,9	1.306
El Pireu	11,6	1.094
Gènova	19,9	1.017
Savona	-7,3	910
Ports de Tenerife	-5,2	884
Dubrovnik/Korcula	0,1	832
Livorno	15,8	808
Corfu	15,7	749
Valletta	2,2	683
Ports de la Riviera Francesa	3,1	563
Kotor	21,4	537
Lisboa	2,0	522
Ports de Madeira	-10,0	522
Palermo	-6,7	510
La Spezia	-24,0	508
Màlaga	5,7	443
Ports egipcis	116,6	412
València	9,0	405
Gibraltar	17,4	404
Bari	8,9	401
Messina	13,9	373

Font: MedCruise i Ports de l'Estat

Preus i costos

Introducció

El context econòmic més favorable ha marcat l'inici d'una etapa ascendent, a partir del 2015, en els preus dels lloguers a la ciutat de Barcelona, tant d'oficines com de locals comercials i habitatges, si bé en termes generals segueixen sent inferiors als de les principals ciutats europees. Els salaris, en canvi, segueixen estancats malgrat la disminució de la taxa d'atur i les millors perspectives econòmiques. En global, tot i la incipient escalada dels preus, els diferents rànquings que incorpora aquest capítol mostren que Barcelona és una ciutat que continua sent competitiva en termes de costos a escala mundial, atès que té un nivell de preus i salaris que se situen a la franja mitjana-baixa del conjunt de les grans ciutats europees.

Amb dades del primer semestre del 2017, Barcelona ha baixat posicions al rànquing de l'índex de cost de la vida en relació amb la ciutat de referència (Nova York), segons Mercer Human Resource Consulting, mentre que en el rànquing de ciutats europees Barcelona ha pujat dues posicions en el rànquing els darrers dos anys, de la 16a. posició el 2015 a la 14a. el 2017, si bé encara està situada en la banda mitjana de les principals ciutats de la zona euro.

Cal tenir en compte que, fins al 2016, la inflació a la província de Barcelona ha estat molt baixa o nul·la, i els salaris també s'han contingut. Així, entre el 2012 i el 2016, el cost laboral per hora s'ha mantingut entorn dels 21 €/h a Catalunya, per sota de la mitjana de la zona euro (29,8 €/h). Segons l'estadística per al 2015 realitzada per UBS, el nivell salarial a Barcelona se situa a la banda mitjana-baixa quan es compara amb altres ciutats europees, ja que només és superior al de ciutats com ara Lisboa, Atenes, Praga o Budapest, però està força per sota del que tenen altres ciutats similars com ara Dublín, Munic, Amsterdam o Milà. Des de la perspectiva de gènere cal esmentar que, el 2015, les dones assalariades residents a Barcelona van percebre un salari mitjà un 22,8 % inferior al dels homes, mentre que les bretxes salarials de Catalunya i Espanya van ser lleugerament superiors a les de la població barcelonina (25,2 % i 25 % respectivament) i la de la Unió Europea se situava en el 16,3 %.

Pel que fa a la fiscalitat, el 2016 va entrar en vigor la segona baixada del tipus impositiu de l'Impost de Societats, que ha passat del 28 % al 25 %, fet que ha permès que Espanya s'apropi al tipus mitjà europeu. Aquesta rebaixa se suma a la reducció de l'IRPF, que s'ha fet esglaonadament entre el 2015 i el 2016. Pel que fa al tipus de les cotitzacions socials, Espanya es caracteritza per tenir un tipus en les cotitzacions que paga la persona treballadora baix en comparació amb la resta de països europeus i, per contra, un tipus en les cotitzacions que paga l'empresa superior, si bé ambdues sumades fan que el tipus mitjà se situï força en línia amb la mitjana europea.

Finalment, cal assenyalar que la ciutat de Barcelona manté una posició força competitiva quant als preus del lloguer d'oficines i de locals comercials, la qual cosa afavoreix l'atractiu de Barcelona com a ciutat per fer negocis, malgrat l'evolució alcista que s'ha iniciat amb la recuperació econòmica el 2015, després d'anys en retrocés o estancament. Quant al sòl logístic, a Barcelona la rendibilitat del lloguer de sòl logístic és del 6,3 %, idèntic al que s'obté a Madrid o Milà, i superior al de la majoria de ciutats europees de referència. Es reflecteix així una millora de la situació econòmica i del creixent atractiu que té la ciutat en els mercats globals que també s'està traduint en un augment dels preus del lloguer de l'habitatge a Barcelona, que, de totes maneres, es mantenen per sota dels valors de les principals ciutats de referència.

Barcelona
continua sent
una ciutat competitiva
en termes de preus

Cost de la vida en ciutats del món l'any 2017

Barcelona baixa posicions al rànkning de ciutats amb cost de la vida més alt

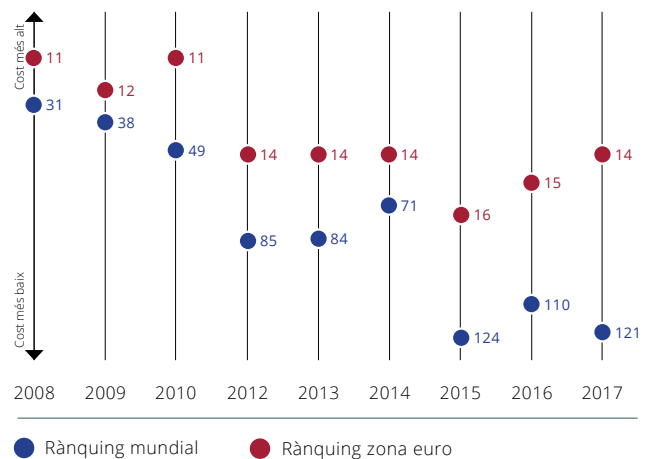

Segons l'estudi *Worldwide Cost of Living Survey* de Mercer, elaborat a partir de l'anàlisi de més de 200 productes i serveis bàsics de 209 ciutats del món, Barcelona baixa onze posicions en el rànkning de ciutats amb un cost de la vida més alt entre el 2016 i mitjans del 2017, passa de la posició 110a. a la 121a., i se situa així en una posició similar a la que tenia el 2015 (124a.).

Des de l'inici de la crisi econòmica el 2008 fins al 2015, Barcelona va experimentar un fort descens en el rànkning de cost de la vida i va passar des de la 31a. posició el 2008 fins a la 124a. el 2015, la més baixa de la sèrie disponible. Això es va deure a la intensa depreciació de l'euro que es va produir a partir de la segona meitat del 2014 —ja que la comparativa es fa en relació a Nova York i, per tant, en dòlars americans—, a la qual cosa es va sumar la reducció dels preus de l'habitatge durant la crisi i la contenció dels preus de consum (la inflació a la província de Barcelona els anys 2014, 2015 i 2016 va ser del 0,3 %, del 0 % i del 0,2 %, respectivament).

Tanmateix, si es compara la situació de Barcelona amb la d'altres ciutats europees que comparteixen l'euro, Barcelona puja una posició el 2016 i una altra el 2017 en el rànkning de ciutats amb un cost de la vida més alt. Concretament, Barcelona ha passat de la posició 16a. (de 28 ciutats) el 2015, any en què es va assolir la posició més baixa en el rànkning, a estar situada en la 14a. el 2017. Aquest fet té a veure amb el nou escenari d'expansió econòmica que està fent augmentar els preus de consum, els preus de l'habitatge i els preus del lloguer. En conclusió, el 2017 s'ha produït un abaratiment relatiu del cost de la vida a Barcelona en comparativa mundial a causa fonamentalment de la baixa cotització de l'euro, mentre que quan es compara amb altres ciutats europees s'ha produït un lleuger encariment relatiu.

Posicionament de Barcelona

Nota: Les dades de 2011 no apareixen al gràfic perquè no estan disponibles per fer el rànkning europeu.

Font: *Worldwide Cost of Living Survey, City Ranking*. Mercer Human Resource Consulting.

Cost de la vida a ciutats del món

Rànquing 2016	Ciutat	Rànquing 2017	Rànquing 2016	Ciutat	Rànquing 2017
2	Luanda	1	128	Sao Paulo	26
1	Hong Kong	2	24	Copenhaguen	27
5	Tòquio	3	13	Lagos	28
3	Zuric	4	17	Londres	29
4	Singapur	5	23	Brazzaville	30
15	Seül	6	34	Chicago	31
8	Ginebra	7	28	Libreville	32
7	Xangai	8	29	Nanjing	32
11	Nova York	9	54	Nagoya	34
13	Berna	10	37	Honolulu	35
10	Pequín	11	152	Sant Petersburg	35
12	Shenzhen	12	30	Tianjin	37
67	Moscou	13	45	Dhaka	37
16	Victòria	13	38	Washington DC	39
9	N'Djamena	15	41	Buenos Aires	40
19	Tel Aviv	16	45	Miami	41
6	Kinshasa	17	56	Abidjan	42
18	Guangzhou	18	32	Noumea	42
21	Dubai	19	31	Shenyang	42
22	Osaka	20	33	Qingdao	45
26	San Francisco	21	34	Chengdu	46
25	Abu Dhabi	22	71	Melbourne	46
27	Los Angeles	23	59	Oslo	48
42	Sydney	24	40	Djibouti	49
43	Taipei	24	110	Barcelona	121

Font: Worldwide Cost of Living Survey, City Ranking. Mercer Human Resource Consulting (2016 i juny 2017).

Impost de Societats, IVA i cotitzacions a la Seguretat Social a països del món l'any 2017

El tipus impositiu que paguen les empreses continua baixant i s'apropa a la mitjana europea

Espanya continua a la banda mitjana-alta d'Europa pel que fa als tipus impositius de les principals figures fiscals, segons la comparativa publicada per KPMG. D'una banda, el tipus d'IVA del 21 % se situa per sota dels països nòrdics (Dinamarca, Noruega i Suècia, que el tenen en el 25 %), i també de Portugal (23 %) i Itàlia (22 %), però per sobre d'Alemanya (19 %) o França (20 %). D'altra banda, el tipus nominal de l'impost de Societats a Espanya és actualment del 25 % (després de la darrera baixada efectuada el 2016), força en línia amb la mitjana europea, si bé el que caldria comparar és el tipus efectiu de l'impost una vegada actuen les deduccions i bonificacions, que pot ser força inferior al tipus nominal. Finalment, si es comparen els tipus mitjans de les cotitzacions a la Seguretat Social, s'observa que a Espanya el tipus impositiu de cotitzacions que paga el treballador és força més baix en comparació

amb la resta de països europeus (6 %), mentre que el tipus que paga l'empresa se situa en la franja alta (30 %). En conjunt, el tipus mitjà de cotitzacions a Espanya se situa en línia amb la mitjana europea.

Segons l'estudi *Paying Taxes 2018*, de PwC i el Banc Mundial, les empreses espanyoles tenen una taxa impositiva total del 46,9 % el 2016. Aquesta taxa és superior a la mitjana dels països europeus i l'EFTA (39,6 %), però inferior al 49 % de l'any anterior. Per conceptes, cal assenyalar que la major part correspon als impostos sobre el treball (35,6 %), seguit per l'Impost de Societats (10,6 %) i els altres tributs (0,7 %). La reducció de la taxa impositiva total en relació amb l'any anterior s'ha centrat en l'Impost de Societats, que ha passat del 12,4 % al 10,6 %, arran de la darrera rebaixa impositiva.

Impost de Societats. 2017 (%)

Font: Tax Rate Online 2017. KPMG.

Impost de Societats, IVA i cotitzacions a la Seguretat Social a països del món. 2017

País	Taxa base IVA (%)	País	Taxa base societats (%)	País	Seguretat Social-treballador (%)	País	Seguretat Social-empresa (%)
Hongria	27,0	Estats Units	40,0	Països Baixos	27,7	França	45,0
Dinamarca	25,0	Argentina	35,0	França	23,0	Eslovàquia	35,2
Noruega	25,0	Bèlgica	34,0	Eslovènia	22,1	República Txeca	34,0
Suècia	25,0	França	33,3	Alemanya	20,8	Xina	33,9
Finlàndia	24,0	Japó	30,9	Hongria	18,5	Bèlgica	32,5
Grècia	24,0	Austràlia	30,0	Àustria	18,1	Suècia	31,4
Irlanda	23,0	Índia	30,0	Argentina	17,0	Itàlia	30,0
Polònia	23,0	Alemanya	29,8	Grècia	16,0	Espanya	29,9
Portugal	23,0	Grècia	29,0	Japó	14,5	Argentina	27,0
Eslovènia	22,0	Sud-àfrica	28,0	Polònia*	14,0	Grècia	24,1
Itàlia	22,0	Luxemburg	27,1	Eslovàquia	13,4	Portugal	23,8
Argentina	21,0	Canadà	26,5	Bèlgica	13,1	Letònia	23,6
Bèlgica	21,0	Àustria	25,0	Luxemburg	12,5	Hongria	23,5
Espanya	21,0	Espanya	25,0	Índia	12,0	Finlàndia	23,2
Letònia	21,0	Països Baixos	25,0	Israel	12,0	Àustria	21,5
Països Baixos	21,0	Tunísia	25,0	Portugal	11,0	Polònia	20,6
República Txeca	21,0	Xina	25,0	República Txeca	11,0	Alemanya	19,4
Àustria	20,0	Suïssa	24,4	Letònia	10,5	Països Baixos	18,5
Eslovàquia	20,0	Israel	24,0	Xina	10,5	Tunísia	16,6
França	20,0	Itàlia	24,0	Itàlia	10,5	Eslovènia	16,1
Regne Unit	20,0	Noruega	24,0	Finlàndia	9,3	Luxemburg	15,2
Alemanya	19,0	Corea del Sud	22,0	Tunísia	9,2	Japó	14,8
Xipre	19,0	Dinamarca	22,0	Corea del Sud	8,4	Noruega	14,1
Tunísia	18,0	Suècia	22,0	Noruega	8,2	Regne Unit	13,8
Israel	17,0	Eslovàquia	21,0	Xipre	7,8	Índia	12,5
Luxemburg	17,0	Portugal	21,0	Estats Units	7,7	Irlanda	10,8
Xina	17,0	Finlàndia	20,0	Suècia	7,0	Corea del Sud	9,3
Índia	15,0	Eslovènia	19,0	Canadà	6,6	Xipre	7,8
Sud-àfrica	14,0	Polònia	19,0	Espanya	6,4	Estats Units	7,7

*Dada del 2016

Nota: la base de dades original conté 138 països, si bé la taula recull una mostra seleccionada de països de referència.

Font: Tax Rate Online 2017. KPMG.

Preu del lloguer d'oficines a ciutats europees l'any 2016

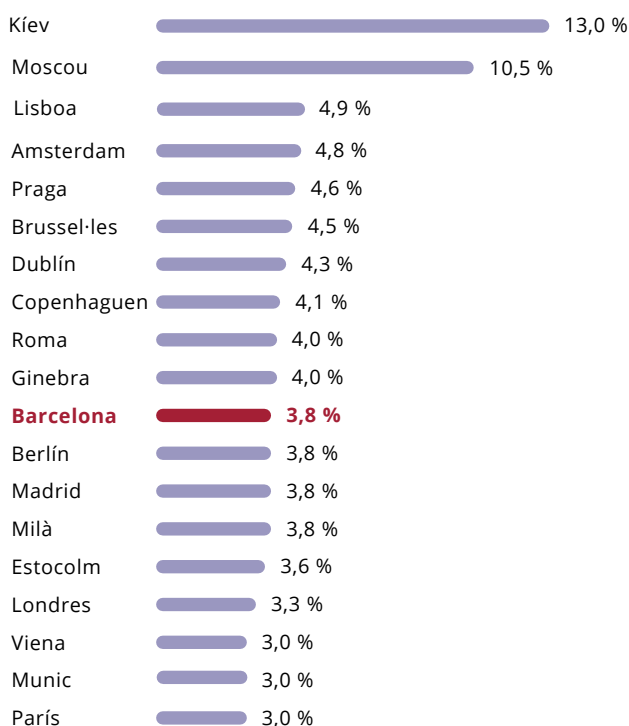
Els preus a Barcelona encara són inferiors als de les principals ciutats europees

El 2016, el preu del metre quadrat del lloguer d'oficines a Barcelona és de 258 €/any, segons l'informe elaborat per Cushman & Wakefield Research, un 8,9 % més que l'any anterior. La ciutat de Barcelona se situa en la posició 30a. d'un total de 42 ciutats seleccionades de l'àrea d'Europa, i per tant en la franja mitjana-baixa, amb preus molt inferiors als de les grans capitals europees. En canvi, Madrid es troba en una posició intermèdia en el rànquing, amb un preu del lloguer d'oficines de 360 €/m²/any, i un augment del 5,3 % respecte a l'any anterior. Les ciutats amb els preus de lloguer d'oficines més alts són Londres (1.513 €/m²/any) i, a certa distància, París, Ginebra i Zuric, totes tres amb preus superiors als 700 €/m²/any. En canvi, Barcelona té un preu de lloguer d'oficines similar al de ciutats com ara Brussel·les, Budapest, Praga i Copenhaguen, i bastant per sota del de ciutats de referència com Milà, Munic o Amsterdam.

Pel que fa a la rendibilitat del lloguer d'oficines, Barcelona obté una taxa del 3,8 % i se situa en la franja baixa del rànquing de ciutats europees. Les rendibilitats més altes s'observen a les ciutats de Kíev o Moscou (superior al 10 %), mentre que en l'extrem contrari es troben París, Munic i Viena amb rendibilitats del 3 %. Altres ciutats amb una taxa de rendibilitat similar a la de Barcelona són Hamburg, Berlín, Madrid, Oslo i Milà.

Rendiment del mercat d'oficines a ciutats d'Europa. 2016

Nota: El rendiment es refereix al retorn de la inversió en el sector oficines de cada ciutat.

Font: *The DNA of Real State: Q4 2016*. Cushman & Wakefield.

Preu del lloguer d'oficines a ciutats d'Europa. 2016

Rànquing 2016	Ciutat	Var. interanual 2016/2015 (%)	Lloguer oficines 2016 (€/m²/any)	Rànquing 2016	Ciutat	Var. interanual 2016/2015 (%)	Lloguer oficines 2016 (€/m²/any)
1	Londres ciutat	-17,1	1.513	22	Düsseldorf	1,9	318
2	París	1,9	790	23	Berlín	10,6	312
3	Ginebra	1,4	746	24	Viena	1,0	300
4	Zuric	1,4	700	25	Hamburg	2,0	300
5	Moscou	-3,8	664	26	Varsòvia	-1,0	285
6	Estocolm	6,7	652	27	Kíev	2,9	284
7	Dublín	0,0	592	28	Brussel·les	0,0	275
8	Luxemburg	6,7	576	29	Budapest	4,8	264
9	Milà	2,0	500	30	Barcelona	8,9	258
10	Istanbul	-6,2	466	31	Praga	7,7	252
11	Frankfurt	0,0	444	32	Copenhaguen	3,3	249
12	Oslo	-11,6	441	33	Lisboa	2,7	228
13	Hèlsinki	2,9	420	34	Bucarest	0,0	222
14	Edimburg	-12,4	416	35	Atenes	0,0	204
15	Munic	3,0	414	36	Riga	-	192
16	Manchester	-12,2	410	37	Bratislava	3,3	186
17	Birmingham	-7,8	404	38	Tallinn	-	186
18	Roma	0,0	400	39	Vílnius	-	180
19	Glasgow	-13,7	372	40	Escòpia	0,0	168
20	Amsterdam	0,0	370	41	Sofia	4,0	156
21	Madrid	5,3	360	42	Ljubljana	-	138

Font: The DNA of Real State: Q4 2016 (Europa). Cushman & Wakefield.

Preu del lloguer de locals comercials a ciutats del món l'any 2017

El lloguer dels locals comercials continua pujant als carrers més cars de la ciutat

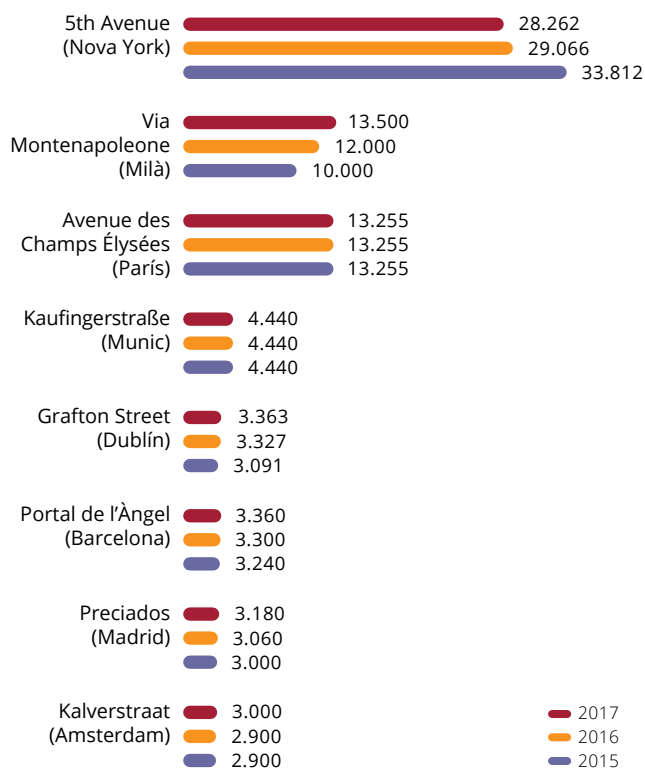

Segons l'informe *Main Streets Across the World 2017* de Cushman & Wakefield, el Portal de l'Àngel repeteix com el carrer més car tant de Barcelona com del conjunt d'Espanya, i es manté en la posició 14a. del rànquing mundial. Concretament, el preu del lloguer d'un local comercial al Portal de l'Àngel és de 3.360 €/m²/any el segon trimestre del 2017, un preu comparable al dels carrers més cars de Dublín i Amsterdam. En canvi, als principals carrers de les ciutats més cares d'Europa, que són el carrer New Bond a Londres i la Via Montenapoleone de Milà, els preus dels locals comercials són cinc i quatre vegades més cars que a Barcelona, respectivament.

Dins el rànquing de l'Estat, el segon lloc l'ocupa el carrer Preciados de Madrid, amb un preu de 3.180 €/m²/any. Els preus del lloguer han augmentat un 1,8 % al Portal de l'Àngel el 2017 i un 3,9 % al carrer Preciados de Madrid. El manteniment de la posició de Barcelona en el rànquing mundial de carrers comercials exclusius és un reflex dels elevats lloguers que els comerços estan pagant al centre de la ciutat pel bon posicionament que té Barcelona dintre del turisme de compres.

Preu del lloguer de locals comercials

(€/m²/any)

Font: *Main Streets Across the World*. Cushman & Wakefield.

Preu del lloguer de locals comercials a ciutats del món. 2017

2017	2016	País	Ciutat	Carrer	Lloguer locals comercials (€/m²/any)
1	1	EUA	Nova York	Upper 5th Avenue (49th - 60th Sts)	28.262
2	2	Hong Kong (Xina)	Hong Kong	Causeway Bay (main street shops)	25.673
3	4	Regne Unit	Londres	New Bond Street	16.200
4	6	Itàlia	Milà	Via Montenapoleone	13.500
5	3	França	París	Avenue des Champs Élysées	13.255
6	5	Japó	Tòquio	The Ginza	11.308
7	7	Austràlia	Sydney	Pitt Street Mall	9.422
8	8	Corea del Sud	Seül	Myeongdong	8.598
9	9	Suïssa	Zuric	Bahnhofstrasse	8.310
10	10	Àustria	Viena	Kohlmarkt	4.620
11	11	Xina	Pequín	Wangfujing	4.498
12	12	Alemanya	Munic	Kaufinger/Neuhauser	4.400
13	13	Irlanda	Dublín	Grafton Street	3.363
14	14	Espanya	Barcelona	Portal de l'Àngel	3.360
15	19	Rússia	Moscou	Stoleshnikov	3.071
16	17	Països Baixos	Amsterdam	Kalverstraat	3.000
17	15	Singapur	Singapur	Orchard Road	2.905
18	18	Noruega	Oslo	Karl Johan	2.831
19	25	Grècia	Atenes	Ermou	2.640
20	20	Luxemburg	Luxemburg	Grand Rue	2.580
21	21	Dinamarca	Copenhaguen	Stroget (including Vimmelskaftet)	2.555
22	23	República Txeca	Praga	Na Příkopě street	2.520
23	16	Turquia	Istanbul	Centre - Istiklal Street	2.311
24	28	Índia	Nova Delhi	Khan Market	2.191
25	22	Canadà	Toronto	Bloor Street	2.180
26	27	Vietnam	Ho Chi Minh	Best Achieved Shopping Mall (GF)	2.100
27	24	Malàisia	Kuala Lumpur	Pavilion KL	2.084
28	29	Bèlgica	Anvers	Meir	1.950
29	26	Taiwan	Taipei	Zhongxiao	1.830
30	30	Nova Zelanda	Auckland	Queen Street	1.609

Nota: Aquest rànquing contempla només el carrer comercial més car de cada país.

Font: *Main Streets Across the World*. Cushman & Wakefield. Dades segon trimestre del 2017.

Preu del lloguer del sòl logístic prèmium a les principals àrees urbanes del món l'any 2017

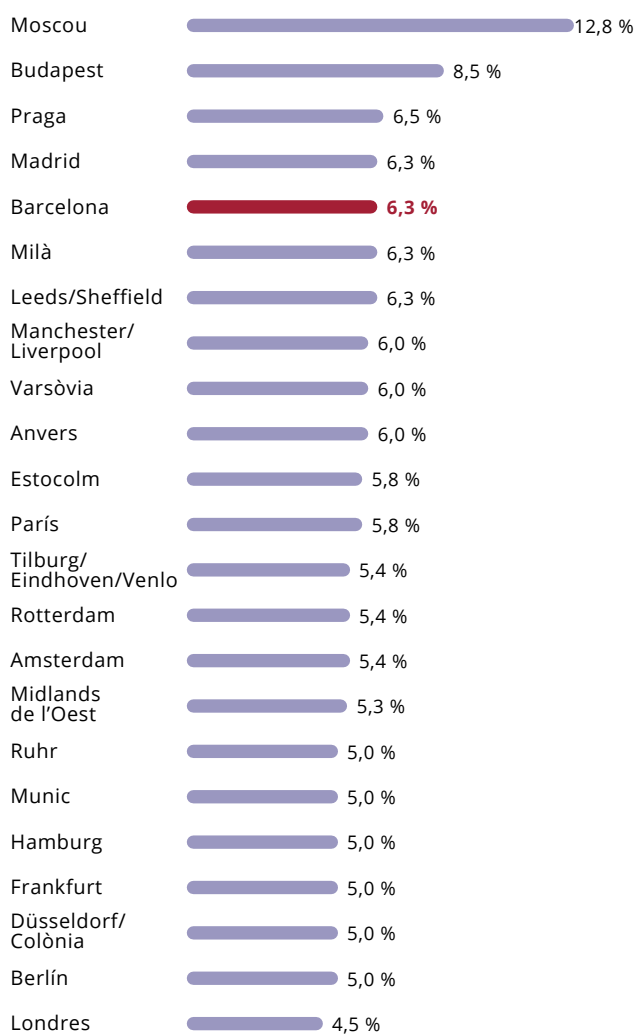
Barcelona té un preu del sòl logístic superior a la mitjana de les principals àrees urbanes europees

El preu del lloguer del sòl logístic prèmium a Barcelona és de 83,42 dòlars per metre quadrat el 2017, segons l'informe de CB Richard Ellis, *Global Prime Logistics Rents*. Barcelona se situa en una franja intermèdia-alta en el grup de 50 àrees urbanes més cares a causa de l'escassa oferta de sòl logístic disponible a l'àrea de Barcelona. Concretament, el preu del sòl logístic a Barcelona és similar al de ciutats mundials de referència com ara Nova Jersey, Canberra, Buenos Aires, Munic o Seül, però inferior al de les àrees urbanes que encapçalen el rànquing europeu com ara Londres (192,24 \$/m²), Estocolm (100,75 \$/m²), i Midlands, Manchester/Liverpool (87,73 \$/m²). El preu a Madrid és inferior al de Barcelona (67,38 \$/m²).

Segons CB Richard Ellis, la rendibilitat del lloguer de sòl logístic a Barcelona és del 6,3 %, idèntic al que s'obté a Madrid o Milà, i superior al de la majoria de ciutats europees de referència, excepte Moscou i Budapest, que encapçalen el rendiment d'aquest mercat. Concretament, supera àmpliament la rendibilitat de ciutats alemanyes com ara Munic, Hamburg, Frankfurt, Düsseldorf/Colònia o Berlín (5 %).

Rendiment del sòl logístic prèmium a mercats urbans d'Europa. 2017

Nota: El rendiment es refereix al retorn de la inversió en sòl logístic per a cada ciutat.

Font: *Global Prime Logistics Rents*. CBRE. Juliol 2017.

Preu del lloguer del sòl logístic premium. 2017

Rànquing	Àrea urbana	País	Lloguer sòl logístic (\$/m²/any)	Rànquing	Àrea urbana	País	Lloguer sòl logístic (\$/m²/any)
1	Hong Kong	Hong Kong	348,75	26	Hamburg	Alemanya	74,49
2	Tòquio	Japó	196,12	27	Suzhou	Xina	72,87
3	Londres	Regne Unit	192,24	28	Guangzhou	Xina	72,01
4	Singapur	Singapur	109,15	29	Seattle	Estats Units	71,80
5	Xangai	Xina	101,07	30	Moscú	Rússia	70,83
6	Estocolm	Suècia	100,75	31	Düsseldorf/Colònia	Alemanya	70,61
7	Sydney	Austràlia	99,03	32	Adelaida	Austràlia	68,78
8	Shenzhen	Xina	94,83	33	Madrid	Espanya	67,38
9	Oakland	Estats Units	93,97	34	Rotterdam	Països Baixos	66,84
10	LA/Comtat d'Orange	Estats Units	91,71	35	Amsterdam	Països Baixos	64,26
11	Auckland	Nova Zelanda	89,34	36	París	França	64,26
12	Brisbane	Austràlia	88,37	37	Hangzhou	Xina	62,32
13	Midlands	Regne Unit	87,73	38	Ruhr	Alemanya	61,68
14	Manchester/Liverpool	Regne Unit	87,73	39	Chengdu	Xina	61,03
15	Seül	Corea del Sud	87,40	40	Vancouver	Canadà	61,03
16	Munic	Alemanya	87,30	41	Ciutat de Mèxic	Mèxic	60,82
17	Buenos Aires	Argentina	86,22	42	Melbourne	Austràlia	60,71
18	Barcelona	Espanya	83,42	43	Berlín	Alemanya	59,74
19	Canberra	Austràlia	83,31	44	PA I-78/81 Corridor	Estats Units	59,20
20	Nova Jersey	Estats Units	81,16	45	São Paulo	Brasil	59,20
21	Pequín	Xina	80,08	46	Ningbo	Xina	58,88
22	Perth	Austràlia	79,98	47	Santiago de Xile	Xile	58,23
23	Frankfurt	Alemanya	79,65	48	Inland Empire	Estats Units	58,13
24	Leeds/Sheffield	Regne Unit	77,61	49	Budapest	Hongria	57,80
25	Florida del Sud	Estats Units	75,67	50	Praga	República Txeca	57,80

Nota: El rendiment es refereix al retorn de la inversió en sòl logístic per a cada ciutat.

Font: Global Prime Logistics Rents. CBRE. Juliol 2017.

Preu del lloguer de l'habitatge a les principals ciutats europees el 2017

Barcelona se situa en la posició 37a. en preu del lloguer d'una sola habitació al centre

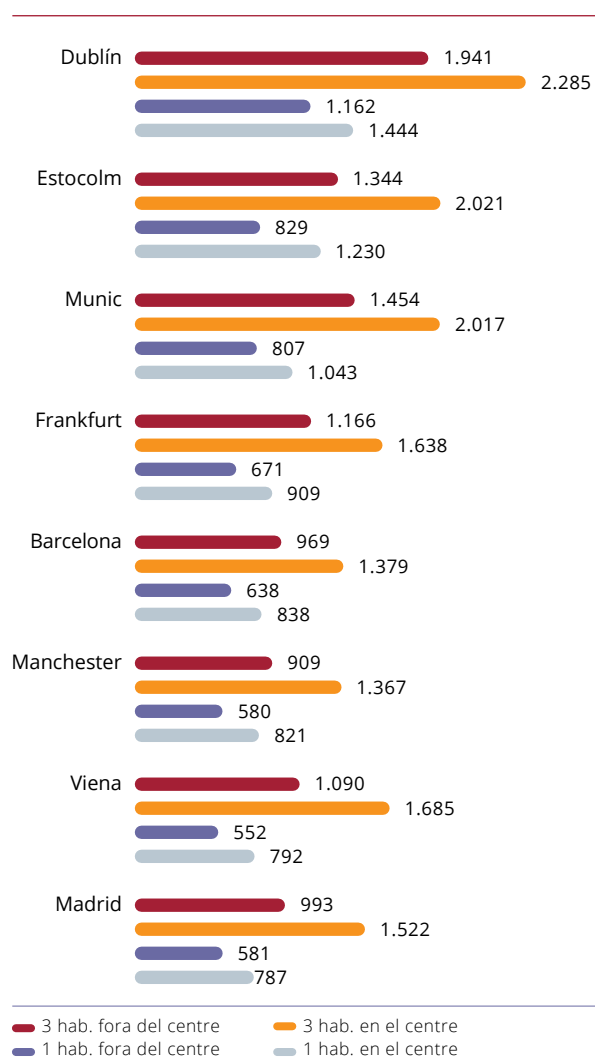

Segons la base de dades de Numbeo, el primer semestre del 2017 el lloguer mitjà d'un habitatge d'una sola habitació al centre de la ciutat de Barcelona és de 838 € al mes, de forma que, d'entre les 174 ciutats europees analitzades, és la 37a. en el rànquing. Un habitatge de característiques similars, però ubicat fora del centre, costaria uns 638 € al mes.

Per altra banda, si es compara un habitatge familiar amb tres habitacions al centre, Barcelona tindria una posició inferior en el rànquing, concretament la 44a. De fet, el preu del lloguer d'aquest tipus d'habitatge seria de 1.379 €/mes, similar al d'altres ciutats com ara Manchester o Stuttgart. Si aquest habitatge estigués fora del centre, el lloguer mitjà baixa fins a 969 €. La diferent posició de Barcelona en els rànquings de lloguers al centre de la ciutat segons es consideri un habitatge petit o mitjà pot ser a causa del fet que la Ciutat Comtal disposa de més oferta de qualitat en habitatges mitjans que en habitatges petits en comparació amb altres ciutats com ara Madrid, Brussel·les, La Haia o Edimburg, i això fa que el seu preu sigui més competitiu.

Preu del lloguer d'habitatges. 2017

(€/m²/any)

Font: Numbeo. Dades del primer semestre del 2017.

Preu del lloguer d'habitatges en el centre (€/mes). 2017

Rànquing	Ciutat	País	3 hab.	1 hab.	Rànquing	Ciutat	País	3 hab.	1 hab.
1	Londres	Regne Unit	3.473	1.852	26	Bergen	Noruega	1.756	982
2	Zuric	Suïssa	3.024	1.600	27	Reading	Regne Unit	1.528	975
3	Zug	Suïssa	2.586	1.573	28	Hèlsinki	Finlàndia	1.802	965
4	Ginebra	Suïssa	3.203	1.528	29	Cork	Irlanda	1.610	961
5	Dublín	Irlanda	2.585	1.444	30	Rotterdam	Països Baixos	1.525	943
6	Reykjavík	Islàndia	2.221	1.428	31	Bristol	Regne Unit	1.688	941
7	Amsterdam	Països Baixos	2.404	1.416	32	Stuttgart	Alemanya	1.471	929
8	Luxemburg	Luxemburg	2.621	1.383	33	Frankfurt	Alemanya	1.638	909
9	Oslo	Noruega	2.116	1.275	34	Eindhoven	Països Baixos	1.341	907
10	Estocolm	Suècia	2.021	1.230	35	Milton Keynes	Regne Unit	1.416	896
11	Copenhaguen	Dinamarca	2.240	1.227	36	Moscou	Rússia	1.779	874
12	Cambridge	Regne Unit	1.902	1.204	37	Barcelona	Espanya	1.379	838
13	Oxford	Regne Unit	2.227	1.192	38	Galway	Irlanda	1.429	836
14	Basel	Suïssa	2.082	1.161	39	La Haia	Països Baixos	1.487	831
15	Lausana	Suïssa	2.406	1.125	40	Aarhus	Dinamarca	1.538	830
16	Lugano	Suïssa	2.441	1.111	41	Manchester	Regne Unit	1.367	821
17	Trondheim	Noruega	1.853	1.091	42	Göteborg	Suècia	1.281	819
18	París	França	2.331	1.066	43	Edimburg	Regne Unit	1.483	810
19	Berna	Suïssa	2.016	1.046	44	Viena	Àustria	1.685	792
20	Munic	Alemanya	2.017	1.043	45	Madrid	Espanya	1.522	787
21	Milà	Itàlia	2.017	1.020	46	Southampton	Regne Unit	770	1.306
22	Brighton	Regne Unit	1.822	1.005	47	Leeds	Regne Unit	769	1.259
23	Stavanger	Noruega	1.682	998	48	Bilbao	Espanya	763	1.186
24	Roma	Itàlia	1.975	988	49	Brussel·les	Bèlgica	760	1.488
25	Utrecht	Països Baixos	1.671	988	50	Sliema	Malta	759	1.550

Font: Numbeo. Dades del primer semestre del 2017.

Barcelona baixa en el rànquing de nivell salarial

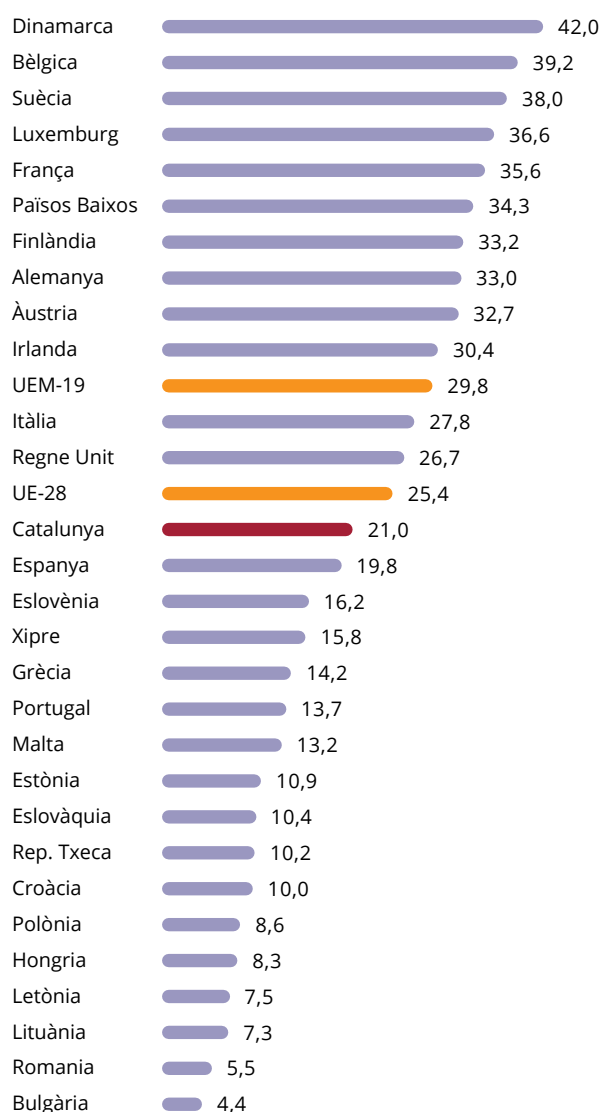
Segons l'informe *Prices & Earnings Around the Globe*, elaborat per UBS, en què s'analitza l'evolució del nivell salarial a 72 ciutats del món, entre el 2012 i el 2015, el nivell salarial brut a Barcelona ha disminuït amb relació a la ciutat de referència, que és Nova York; una evolució que és compartida per les principals ciutats europees de referència com a conseqüència de la moderació salarial i la depreciació de l'euro. Barcelona baixa una posició al rànquing mundial i passa de la 29a. posició el 2012 a la 30a. el 2015, i es manté a la franja intermèdia en comparació amb les ciutats europees principals. És a dir, per sota de Dublín, Munic, Amsterdam, Milà o Lió, entre moltes altres, però per sobre de ciutats com ara Madrid, Lisboa, Praga o Budapest.

La disminució del salari net a Barcelona en el període analitzat (és a dir, un cop descomptats els impostos i les contribucions a la Seguretat Social) ha estat fins i tot més important que si s'analitza en termes bruts, la qual cosa indica un comportament diferencial dels impostos sobre la renda a Barcelona en relació amb la ciutat de referència (Nova York).

Si comparem el cost laboral per hora entre els països pertanyents a la Unió Europea, Espanya estaria en la posició 15a. de 28 països, amb 19,8 €/hora, i Catalunya lleugerament per sobre, amb 21 €/hora. Catalunya té un cost laboral per hora inferior a la mitjana de la UE-28, on és de 25,4 €, i encara més lluny de la mitjana de la zona euro (29,8 €).

Cost laboral per hora. 2016

(€)

Font: Eurostat i Idescat

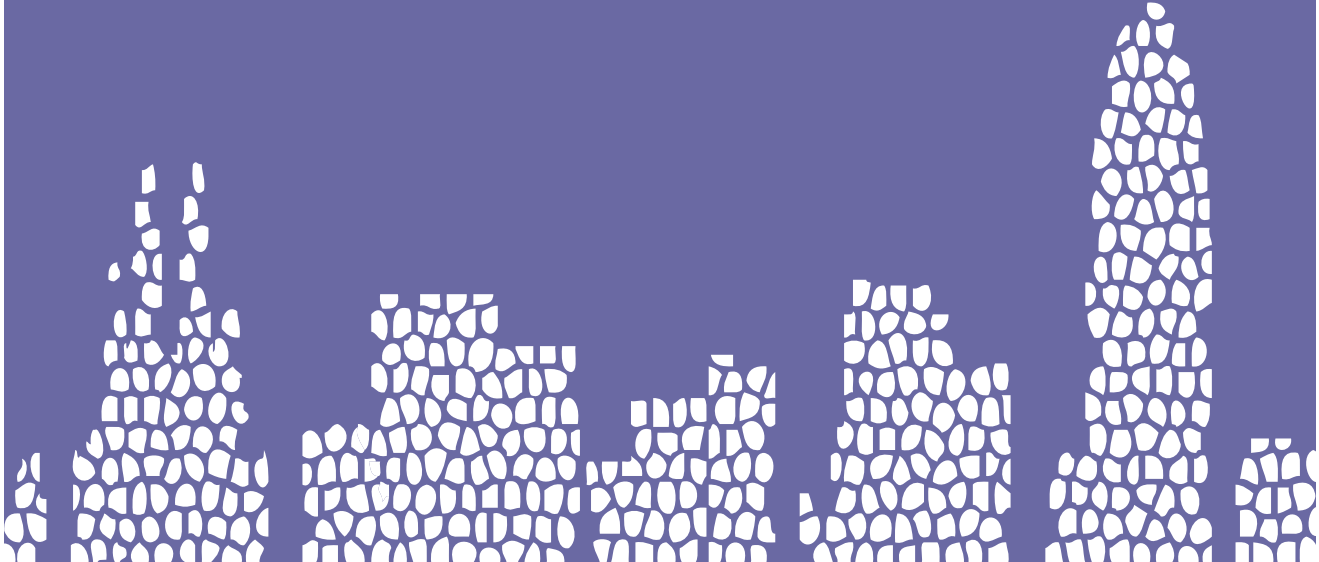
Nivells salarials a ciutats del món. 2015

Rànquing	Ciutat	Salari net	Salari brut	Rànquing	Ciutat	Salari net	Salari brut
1	Zuric	141,8	131,3	25	Roma	54,2	60,0
2	Ginebra	135,2	130,1	25	Nicòsia	64,4	59,1
3	Luxemburg	97,1	106,4	25	Milà	53,1	58,7
4	Nova York	100,0	100,0	29	Lió	62,8	58,6
5	Miami	92,9	92,4	30	Barcelona	46,8	51,7
6	Copenhaguen	56,8	92,2	31	Madrid	46,2	50,9
7	Sydney	83,9	89,8	32	Hong Kong	51,3	49,4
8	Oslo	80,4	87,7	33	Tel Aviv	47,3	46,5
9	Los Angeles	88,2	87,5	34	Seül	50,2	45,9
10	Chicago	84,5	85,2	35	Manama	53,1	45,7
11	Mont-real	78,2	77,4	35	Dubai	46,9	40,4
12	Estocolm	63,7	76,0	35	Taipei	38,8	35,1
13	Londres	72,3	75,5	38	Sao Paulo	38,8	34,7
14	Brussel·les	61,1	72,8	39	Ljubljana	32,7	33,6
15	Toronto	69,5	71,4	40	Johannesburg	30,7	32,8
16	Tòquio	66,5	70,1	41	Doha	37,4	32,2
17	Auckland	68,6	70,0	42	Lisboa	32,0	31,9
18	Dublín	64,3	68,8	43	Atenes	28,2	29,8
19	Viena	69,7	68,5	44	Bratislava	27,6	28,4
20	Hèlsinki	62,8	67,8	45	Rio de Janeiro	30,3	26,8
21	Munic	68,2	67,7	46	Istanbul	26,0	26,5
22	Frankfurt	67,1	66,6	47	Tallinn	24,2	26,1
23	Amsterdam	53,3	65,3	48	Varsòvia	22,4	23,2
24	Berlín	64,5	64,0	49	Santiago de Xile	25,1	23,1
25	París	67,1	62,8	50	Buenos Aires	26,3	22,6

Nota: El salari efectiu per hora es calcula a partir de catorze professions. El salari net es calcula després d'impostos i contribucions a la Seguretat Social.

Font: *Prices & Earnings around the Globe 2015*. UBS.

SÍNTESI DE RESULTATS

Síntesi de resultats

L'any 2016 l'economia catalana i la de la ciutat de Barcelona han avançat en el procés de consolidació de l'activitat, impulsat per la fortalesa de la creació d'ocupació, el dinamisme del consum, el bon comportament de les exportacions, les condicions financeres molt favorables i la depreciació de l'euro. Per al conjunt de l'any 2017 es preveu que el creixement del PIB català sigui del 3,1 %, segons estimacions de la Cambra de Barcelona, tot i que en la segona part de l'any es detecten símptomes de desacceleració en un clima d'incertesa que pot afectar a aquestes perspectives. En aquest entorn, la ciutat de Barcelona ha aconseguit mantenir un bon posicionament econòmic i empresarial en els contextos internacional i europeu a la majoria d'indicadors recollits a l'*Informe 2017* de l'Observatori Barcelona, i fins i tot millorar-lo en alguns d'ells.

La continuïtat de l'evolució positiva de l'economia catalana per al 2017 es confirma amb els resultats de l'enquesta sobre perspectives empresarials d'Eurochambres, ja que es mantenen molt similars respecte a l'any anterior. En paral·lel a aquestes expectatives, altres indicadors refermen l'atractiu de Barcelona com a **pol d'activitat econòmica** i la bona imatge que la ciutat té a l'exterior. En aquest sentit, la ciutat es manté entre les 25 principals metròpolis del món pel que fa a la competitivitat global, segons el *Global Power City Index 2017*, de la Mori Memorial Foundation, i es posiciona en 8è. lloc com a ciutat del món amb millor reputació al *City RepTrak 2017* —augmentant sis posicions respecte a l'any anterior. La Ciutat Comtal també genera confiança en l'àmbit de la inversió internacional, com ho mostra el fet de mantenir-se entre les deu principals àrees urbanes del món en captació de projectes d'inversió estrangera en el període 2013-2017, segons KPMG. D'altra banda, es manté com a la tercera ciutat del món en nombre de delegats i delegades i en nombre de congressos internacionals organitzats el 2016, segons l'ICCA. Així mateix, destaca pel seu esperit emprenedor i per les oportunitats de negoci que ofereix, amb una taxa d'activitat emprenedora (TEA) en augment que se situa en el 7 % a la província de Barcelona el 2016, per sobre de les d'Alemanya, Finlàndia o Itàlia, però per sota de la mitjana de la Unió Europea (8,1 %); mentre que la taxa d'emprenedoria femenina de la demarcació se situa en el 6,2 %, en línia amb la mitjana de la UE (6 %).

El capítol «**Qualitat de vida i cohesió social**» de l'informe es renova aquest any amb la incorporació de dos nous indicadors de sostenibilitat, el de ciutats connectades i cohesionades, i el de mobilitat urbana sostenible en ciutats del món. Pel que fa a les dimen-

sions associades a una bona qualitat de vida, Barcelona és considerada la 13a. ciutat més segura del món, segons *The Safe Cities Index 2016* —rànkning en què millora dues posicions respecte a l'any anterior—, i la 4a. en l'àmbit de l'esport, segons el *Ranking of Sports Cities 2016*. Quant a la cohesió social, la taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE) de Catalunya es manté inferior a la de la Unió Europea. Respecte als indicadors que fan referència a la sostenibilitat, Barcelona presenta un volum d'emissions de CO₂ equivalent per habitant relativament baix en comparació amb altres ciutats del món; se situa entre les quinze primeres ciutats pel que fa a nivells d'equipament digital, maduresa tecnològica, cohesió i institucions enfocats a l'objectiu del desenvolupament sostenible segons l'informe *Networked Society City Index 2016*, i, en el rànkning global de mobilitat urbana sostenible, se situa en la 21a. posició de ciutats del món i la 15a. d'Europa, segons l'informe *Sustainable Cities Mobility Index 2017*.

Pel que fa al **mercat laboral**, el 2016 ha mantingut la tendència positiva que va iniciar el 2014. En aquest context, Barcelona ha creat ocupació neta per tercer any consecutiu i registra un descens interanual rellevant de la població aturada, tot i que la taxa d'atur segueix superant la mitjana europea i la taxa d'ocupació a Catalunya es manté per sota de la mitjana europea per vuitè any consecutiu. D'altra banda, aquest capítol incorpora un nou indicador, la taxa d'ocupació a temps parcial (total i femenina), que mostra una tendència generalitzada d'augment des de l'inici de la crisi, si bé encara és inferior a la mitjana europea (14,2 % enfront del 20,4 %). La taxa d'ocupació a temps parcial femenina se situa per sobre, en un 21,5 %, però també és inferior a la mitjana de la UE (32,6 %).

En l'àmbit de la **formació** superior, Barcelona és un referent en formació empresarial, ja que és l'única urbs europea amb dues institucions docents (IESE i ESADE) entre les deu millors escoles de negocis del continent europeu el 2017 per cinquè any consecutiu, segons el *Financial Times*. Barcelona també destaca pel seu capital humà qualificat, amb un percentatge de persones treballadores amb estudis universitaris que continua clarament per sobre de la mitjana de la UE (45,3 % i 35,5 % respectivament el 2016), i en el cas de les dones treballadores supera per segona vegada el 50 % (51,1 %), per sobre també de la mitjana de la UE (39,4 %), segons dades de l'Eurostat.

En l'àmbit del **coneixement i la tecnologia**, la Ciutat Comtal es manté ben posicionada a escala europea i avança com a referent en emprenedoria tecnològica i

innovació. Segons l'*European Digital City Index 2016*, Barcelona es posiciona com a la 9a. ciutat europea en el suport a l'emprenedoria digital entre les seixanta principals ciutats europees. Així mateix, Barcelona se situa com a la 13a. ciutat del món —i guanya catorze posicions respecte a l'any anterior— i la 5a. d'Europa en innovació entre 500 ciutats del món analitzades en la desena edició de l'*Innovation Cities Index 2016/17*, elaborat per la consultora 2thinknow. Pel que fa a la producció científica, l'estratègia d'impuls a la recerca ha permès que Barcelona s'hagi situat com a 5a. ciutat d'Europa i 15a. del món en producció científica, segons l'informe anual elaborat per la Universitat Politècnica de Catalunya. Aquests bons resultats en coneixement es tradueixen en una important ocupació en sectors d'alt valor afegit l'any 2016: Catalunya ha estat la 4a. regió d'Europa amb major nombre de població ocupada en manufactures d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta, la 5a. quant a població treballadora en ciència i tecnologia —amb 788.000 persones ocupades en aquest àmbit—, i la 9a. quant a població ocupada en serveis de coneixement i tecnologia punta.

El sector **turístic** continua sent un dels motors de l'activitat econòmica de la ciutat. Amb una evolució favorable, el 2016 Barcelona es troba molt ben posicionada com a ciutat líder d'atracció de turisme, tant a escala europea com mundial. La bona situació de la ciutat de Barcelona com a destí del turisme internacional queda reflectida en l'informe *Top 100 City Destinations Ranking WTM London 2017 edition*, on Barcelona se situa com a la 6a. ciutat d'Europa i la 23a. del món en nombre de visitants internacionals. Així mateix, segons l'*European Cities Marketing Benchmarking Report 2017*, Barcelona és la 5a. ciutat europea amb més pernoctacions de turistes internacionals, només per darrere de Londres, París, Berlín i Roma. Aquest bon comportament del turisme es veu reforçat pel bon posicionament de la ciutat quant a la qualitat de les infraestructures d'accés a la ciutat. D'una banda, el Prat és l'aeroport que més ha crescut del top 10 europeu el 2016, i assoleix per primera vegada el 7è. lloc del rànquing d'aeroports europeus en volum de persones passatgeres, segons les dades de l'*Airport Traffic Report* d'ACI Europe, amb la xifra rècord de 44,2 milions de persones passatgeres el 2016 (un 11,2 % més que el 2015). De l'altra, el 2016, el port de Barcelona es manté per setzè any consecutiu com a principal port d'Europa i de la Mediterrània i 4t. del món, pel que fa al trànsit d'origen i destinació de creuers, segons les estadístiques de MedCruise, amb la xifra rècord de 2,68 milions de creueristes (un 5,7 % més que l'any anterior).

La Ciutat Comtal continua sent competitiva en termes de **preus i costos** a escala mundial, tot i l'incipient repunt dels preus que acompanya la recuperació econòmica. Cal esmentar que aquest capítol es renova amb la incorporació de dos nous indicadors: preus de l'habitatge i preus del sòl logístic prèmium, i amplia l'indicador d'Impost de Societats i IVA amb les cotitzacions a la Seguretat Social de treballadors i empreses. La ciutat de Barcelona manté una posició força competitiva quant als preus del lloguer d'oficines i de locals comercials, la qual cosa afavoreix l'atractiu de Barcelona com a ciutat per fer negocis. Quant al sòl logístic, a Barcelona la rendibilitat del lloguer de sòl logístic és del 6,3 %, idèntic al que s'obté a Madrid o Milà, i la situa en la banda mitjana-alta de preus entre les àrees urbanes europees de referència, segons CB Richard Ellis. La millora de la situació econòmica i el creixent atractiu que té la ciutat en els mercats globals també s'està traduint en un augment dels preus del lloguer de l'habitatge a Barcelona, però encara es mantenen per sota dels valors de les principals ciutats europees de referència. Quant al cost de la vida, Barcelona ha baixat posicions al rànquing de l'índex de cost de la vida en relació amb la ciutat de referència (Nova York), segons Mercer Human Resource Consulting. En canvi, ha pujat dues posicions en el rànquing europeu, passant de la 16a. el 2015 a la 14a. el 2017, però encara està situada en la banda mitjana de les principals ciutats de la zona euro.

Per setè any consecutiu, l'*Informe 2017* de l'Observatori de Barcelona presenta el monogràfic **Clima empresarial a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)**, que analitza l'evolució de l'activitat l'any 2016, la situació de la marxa dels negocis els tres primers trimestres de l'any 2017 i la previsió per al quart trimestre. Aquesta anàlisi posa de manifest la consolidació de la recuperació econòmica fins al tercer trimestre del 2017. Segons els resultats de l'*Enquesta del clima empresarial a l'AMB*, la situació empresarial sobre la marxa dels negocis a l'AMB (realitzada a finals de setembre) ha continuat sent positiva els tres primers trimestres de l'any 2017 i ha millorat lleugerament el ritme de creixement respecte a l'any anterior. Tanmateix, de cara al quart trimestre l'economia catalana ha començat a mostrar senyals de desacceleració, provinent fonamentalment de la feblesa de la demanda interna i l'augment de la incertesa. No obstant això, l'empresariat preveu que les expectatives de la marxa dels negocis per al quart trimestre del 2017 siguin positives a tots els sectors i lleugerament millors a les d'un any enrere, excepte a l'hostaleria.

Síntesi de resultats

	 Competitivitat global	 Millor reputació	 Projectes d'inversió estrangera	 Taxa d'activitat emprenedora^{1,3}	 Perspectives empresarials, exportacions^{1,3}	 Organització de congressos internacionals	 Ciutats segures	 Ciutats de l'esport
	2017	2017	2013-2017	2016	2018	2016	2017	2016
1	Londres	Sydney	Londres	Brasil	Portugal	Berlín	Tòquio	Londres
2	Nova York	Copenhaguen	Xangai	Canadà	Romania	París	Singapur	Rio de Janeiro
3	Tòquio	Viena	Hong Kong	Estònia	Àustria	Barcelona	Osaka	Lausana
4	París	Estocolm	Nova York	Argentina	Espanya	Viena	Toronto	Barcelona
5	Singapur	Vancouver	París	Estats Units	Xipre	Londres	Melbourne	París
6	Seül	Londres	São Paulo	Països Baixos	Malta	Singapur	Amsterdam	Los Angeles
7	Amsterdam	Melbourne	Sydney	Irlanda	Bulgària	Madrid	Sydney	Sydney
8	Berlín	Barcelona	Barcelona	Polònia	Estònia	Amsterdam	Estocolm	Tòquio
9	Hong Kong	Milà	Dublín	Xina	Turquia	Lisboa	Hong Kong	Edmonton
10	Sydney	Toronto	Pequín	Eslovàquia	Eslovàquia	Seül	Zuric	Nova York
11	Los Angeles	Amsterdam		Regne Unit	Croàcia		Frankfurt	Melbourne
12	Frankfurt	Tòquio		Suïssa	Finlàndia		Madrid	Pequín
13	Pequín	Roma		Portugal	Luxemburg		Barcelona	Copenhaguen
14	...	Mont-real		...	...		Seül	Doha
15	24 Barcelona	Edimburg		Barcelona	Barcelona		San Francisco	Berlín

¹ El rànquing fa referència a una mostra seleccionada. ² El rànquing fa referència a regions o províncies. ³ El rànquing fa referència a països. ⁴ Rànquing de menys a més valor.

 Taxa de risc de pobresa o exclusió social ^{1,2,4}	 Emissions de CO ₂ equivalent per capita ^{1,4}	 Mobilitat urbana sostenible	 Ciutats connectades	 Taxa d'ocupació ^{1,2}	 Taxa d'ocupació a temps parcial ^{1,2}	 Taxa d'atur ^{1,2,4}	 Persones treballadores amb estudis universitaris ^{1,2}
2016	2017	2017	2016	2016	2016	2016	2016
Praga	Addis Abeba	Hong Kong	Estocolm	Munic	Amsterdam	Praga	Londres
Hèlsinki	Recife	Zuric	Londres	Estocolm	Rotterdam	Munic	Oslo
Bratislava	Lima	París	Singapur	Stuttgart	Viena	Stuttgart	Hèlsinki
Estocolm	Estocolm	Seül	París	Amsterdam	Frankfurt	Budapest	Bilbao
Oslo	Moscou	Praga	Copenhaguen	Copenhaguen	Edimburg	Frankfurt	Brussel·les
Ljubljana	Barcelona	Viena	Hèlsinki	Oslo	Stuttgart	Hamburg	Edimburg
Amsterdam	París	Londres	Nova York	Praga	Berlín	Oslo	Estocolm
Barcelona	Quito	Singapur	Oslo	Frankfurt	Copenhaguen	Edimburg	París
Copenhaguen	Rio de Janeiro	Estocolm	Tòquio	Hèlsinki	Munic	Amsterdam	Madrid
Varsòvia	Madrid	Frankfurt	Seül	Londres	Hamburg	Varsòvia	Copenhaguen
Milà	Istanbul	Amsterdam	Taipei	Rotterdam	Manchester	Londres	Glasgow
Berna	Ciutat de Mèxic	Copenhaguen	Los Angeles	Edimburg	Montpeller	Manchester	Dublín
Madrid	Vancouver	Tòquio	Barcelona	Berlín	Londres	Estocolm	Viena
Budapest	Buenos Aires	---	Hong Kong	...	---	...	...
Dublín	Taipei	21 Barcelona	Berlín	Barcelona	Barcelona	Barcelona	Barcelona

¹ El rànquing fa referència a una mostra seleccionada. ² El rànquing fa referència a regions o províncies. ³ El rànquing fa referència a països. ⁴ Rànquing de menys a més valor.

	 Escoles de negocis	 Població ocupada en manufactures d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta²	 Persones treballadores en ciència i tecnologia²	 Producció científica	 Ciutats innovadores	 Ciutats digitals	 Aeroports de persones passatgeres	 Turistes internacionals
	2017	2016	2016	2016	2017	2016	2016	2016
1	Fontainebleau Insead	Stuttgart	París	Pequín	Londres	Londres	Londres Heathrow (LHR)	Hong Kong
2	Cambridge University of Cambridge: Judge	Milà	Londres	Londres	Nova York	Estocolm	París-Roissy (CDG)	Bangkok
3	Londres London Business School	Munic	Madrid	Xangai	Tòquio	Amsterdam	Amsterdam (AMS)	Londres
4	Madrid IE Business School	Barcelona	Istanbul	Nova York	San Francisco – San José	Hèlsinki	Frankfurt (FRA)	Singapur
5	Barcelona IESE Business School	Karlsruhe	Barcelona	Boston	Boston	París	Istanbul (IST)	Macau
6	Barcelona ESADE Business School	Istanbul	Lió	Seül	Los Angeles	Berlín	Madrid (MAD)	Dubai
7	París HEC Paris	Torí	Milà	París	Singapur	Copenhaguen	Barcelona (BCN)	París
8	Lausana IMD	Bolonya	Varsòvia	Tòquio	Toronto	Dublín	Londres-Gatwick (LGW)	Nova York
9	Milà SDA Bocconi	Düsseldorf	Munic	Madrid	París	Barcelona	Munic (MUC)	Shenzhen
10	Manchester Alliance Manchester Business School	París	Sevilla	Moscú	Viena	Viena	Roma-Fiumicino (FCO)	Kuala Lumpur
11	Rotterdam Rotterdam School of Management	Frankfurt	Berlín	Cambridge (EUA)	Seül	Munic	Moscú Xeremétievo (SVO)	Phuket
12	Oxford University of Oxford: Saïd	Colònia	Stuttgart	Chicago	Amsterdam	Cambridge	París-Orly (ORY)	Roma
13	Londres City University Cass	Lió	Marsella	Baltimore	Barcelona	Bristol	Istanbul (SAW)	Tòquio
14	Lancaster Lancaster University Management School	Budapest	Colònia	Toronto	Sydney	Madrid	Copenhaguen (CPH)	...
15	Coventry Warwick Business School	Nantes	Düsseldorf	Barcelona	Munic	Oxford	Moscú Domodédovo (DME)	23 Barcelona

¹ El rànquing fa referència a una mostra seleccionada.

² El rànquing fa referència a regions o províncies.

³ El rànquing fa referència a països.

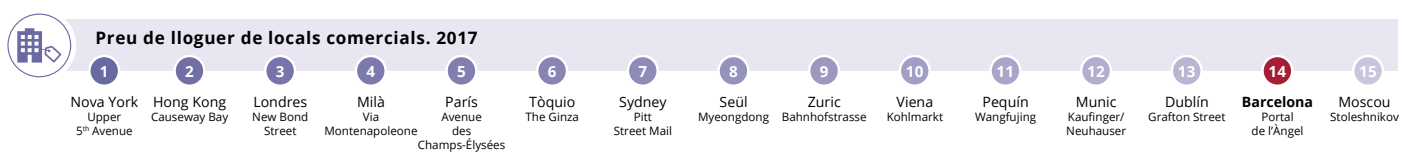
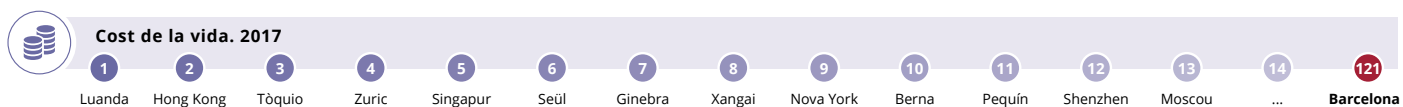
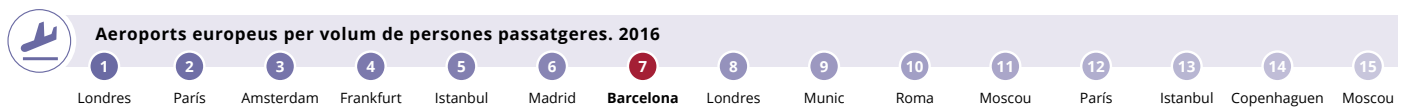
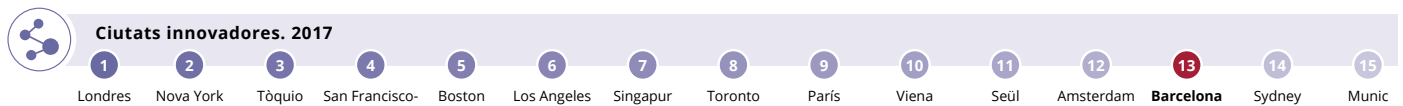
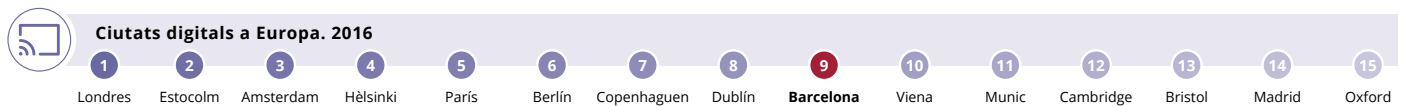
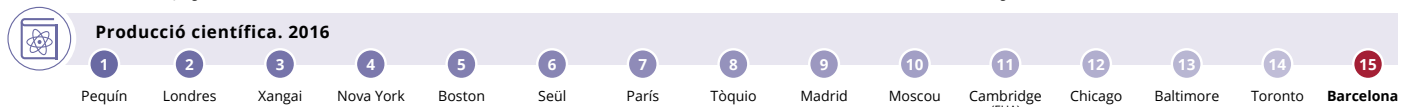
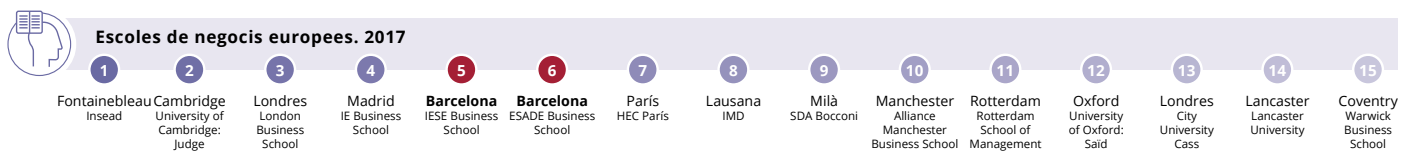
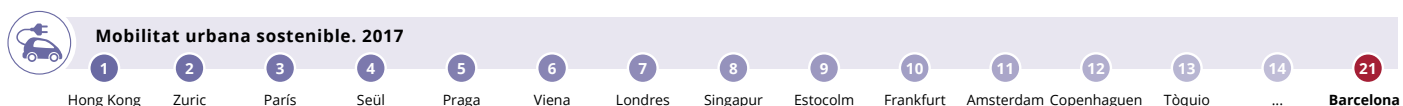
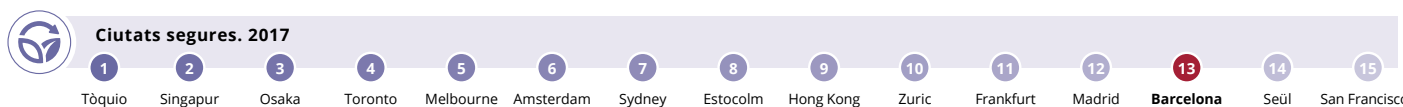
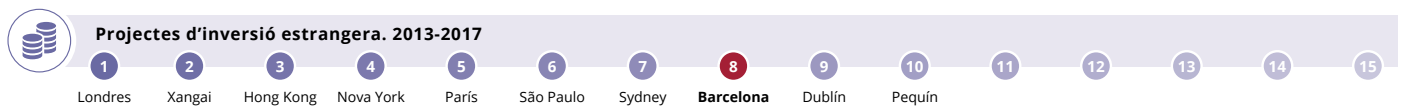
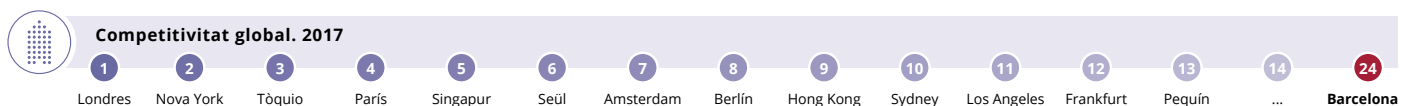
⁴ Rànquing de menys a més valor.

 Creueristes a Europa	 Cost de la vida	 Impost de Societats ^{1,3}	 Preu de lloguer d'oficines	 Preu de lloguer de locals comercials	 Preu de lloguer de sòl logístic <i>premium</i>	 Preu de lloguer de l'habitatge	 Nivells salarials
2016	2017	2017	2016	2017	2017	2017	2015
Barcelona	Luanda	Estats Units	Londres ciutat	Nova York Upper 5th Avenue	Hong Kong	Londres	Zuric
Civitavecchia	Hong Kong	Argentina	París	Hong Kong Causeway Bay	Tòquio	Zuric	Ginebra
Illes Balears	Tòquio	Bèlgica	Ginebra	Londres New Bond Street	Londres	Zug	Luxemburg
Venècia	Zuric	França	Zuric	Milà Via Montenapoleone	Singapur	Gènova	Nova York
Marsella	Singapur	Japó	Moscú	París Avenue des Champs-Élysées	Xangai	Dublín	Miami
Nàpols	Seül	Austràlia	Estocolm	Tòquio The Ginza	Estocolm	Reykjavík	Copenhaguen
El Pireu	Ginebra	Índia	Dublín	Sydney Pitt Street Mall	Sydney	Amsterdam	Sydney
Gènova	Xangai	Alemanya	Luxemburg	Seül Myeongdong	Shenzhen	Luxemburg	Oslo
Savona	Nova York	Grècia	Milà	Zuric Bahnhofstrasse	Oakland	Oslo	Los Angeles
Ports de Tenerife	Berna	Sud-àfrica	Istanbul	Viena Kohlmarkt	Los Angeles	Estocolm	Chicago
Dubrovnik/Korcula	Pequín	Luxemburg	Frankfurt	Pequín Wangfujing	Auckland	Copenhaguen	Mont-real
Livorno	Shenzhen	Canadà	Oslo	Munic Kaufinger/Neuhauser	Brisbane	Cambridge	Estocolm
Corfu	Moscú	Àustria	Hèlsinki	Dublín Grafton Street	Midlands	Oxford	Londres
Valletta	...	Barcelona	...	Barcelona Portal de l'Àngel	---	---	...
Ports de la Riviera Francesa	121 Barcelona	Països Baixos	30 Barcelona	Moscú Stoleshnikov	18 Barcelona	37 Barcelona	30 Barcelona

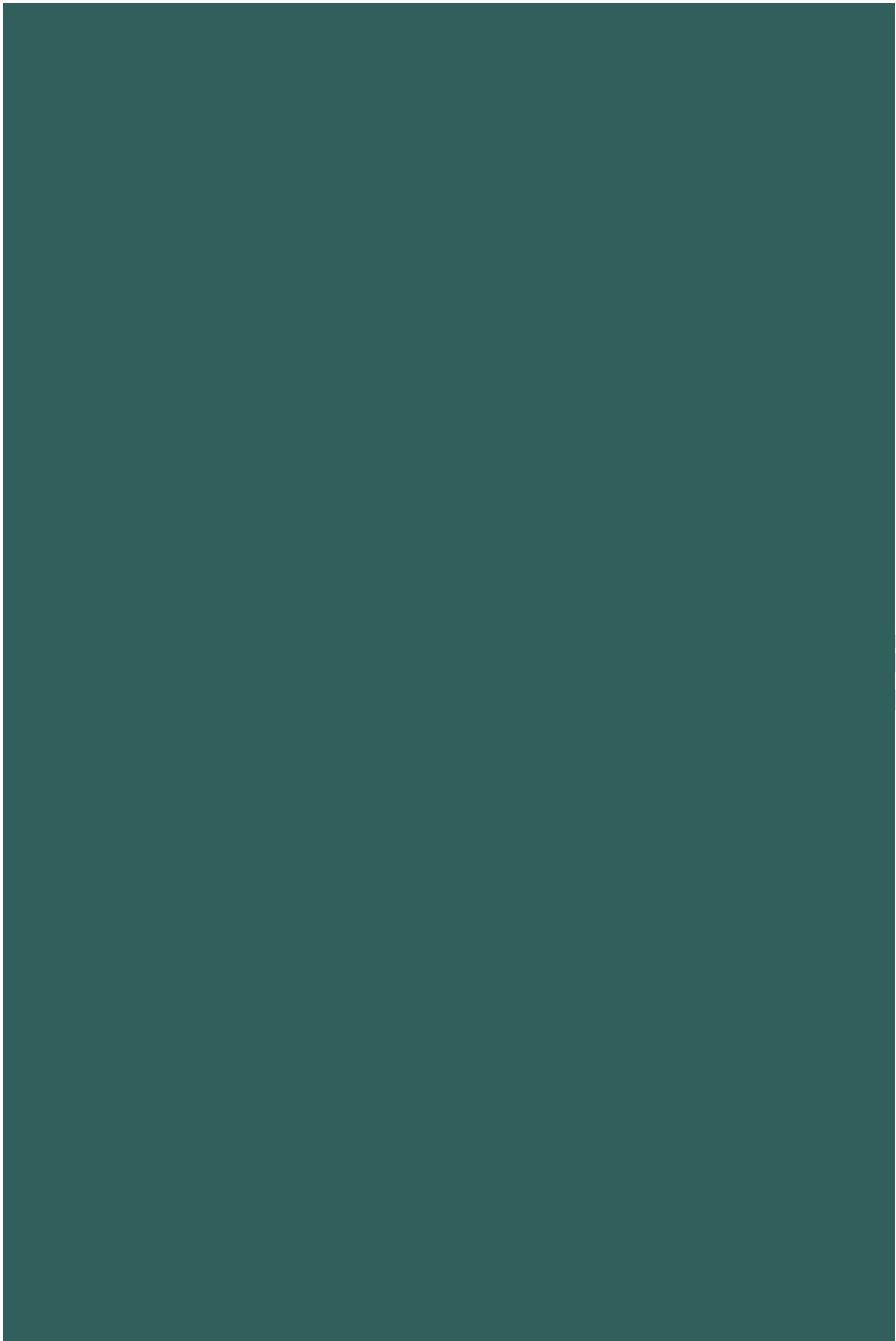
¹ El rànquing fa referència a una mostra seleccionada. ² El rànquing fa referència a regions o províncies. ³ El rànquing fa referència a països. ⁴ Rànquing de menys a més valor.

Posicionament de Barcelona en rànquings internacionals de ciutats

MONOGRÀFIC

Clima empresarial a l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Situació del 2016 i perspectives per al 2017

Resum executiu

Millors resultats des del 2009

El 2016 es registren els millors resultats de l'*Enquesta de clima empresarial* a l'AMB des del 2009 (inici de la sèrie), en línia amb la millora de la conjuntura econòmica:

- La marxa dels negocis i l'ocupació continuen sent positives per segon any consecutiu i amb més intensitat que l'any anterior
- La caiguda dels preus de venda encara és moderada
- La inversió manté la senda positiva ascendent per tercer any consecutiu

Bons resultats a tots els grans sectors econòmics

- La marxa dels negocis ja és positiva a tots els sectors en mitjana anual per primera vegada des del 2009
- L'ocupació i la inversió són positives a gairebé tots els sectors, i els preus de venda es moderen a tots els sectors
- La construcció destaca per ser el sector que més millora en totes les variables analitzades (excepte la inversió, que es manté pràcticament estable)
- L'hostaleria és el sector amb els resultats més positius per a la marxa dels negocis, preus de venda i inversió (juntament amb la indústria)

Factors que limiten la bona marxa dels negocis

Pel que fa als factors que limiten la bona marxa dels negocis el 2016:

- La feblesa de la demanda continua sent el factor més esmentat per les empreses, però perd rellevància per quart any consecutiu
- Per contra, l'augment de la competència, el segon factor més esmentat, augmenta per tercer any consecutiu, i pràcticament s'igualava a la feblesa de la demanda
- El tercer factor, les dificultats de finançament, perd importància i s'apropa al quart factor, la manca de mà d'obra adequada, que guanya rellevància

Bones perspectives

- El 2017 la marxa dels negocis a l'AMB és positiva els tres primers trimestres de l'any, i millora lleugerament el ritme de creixement respecte al 2016.
- Les perspectives per a la marxa dels negocis per al quart trimestre del 2017 són positives per a tots els sectors i milloren respecte a l'any anterior, excepte a l'hostaleria.

Situació i evolució del clima empresarial el 2016

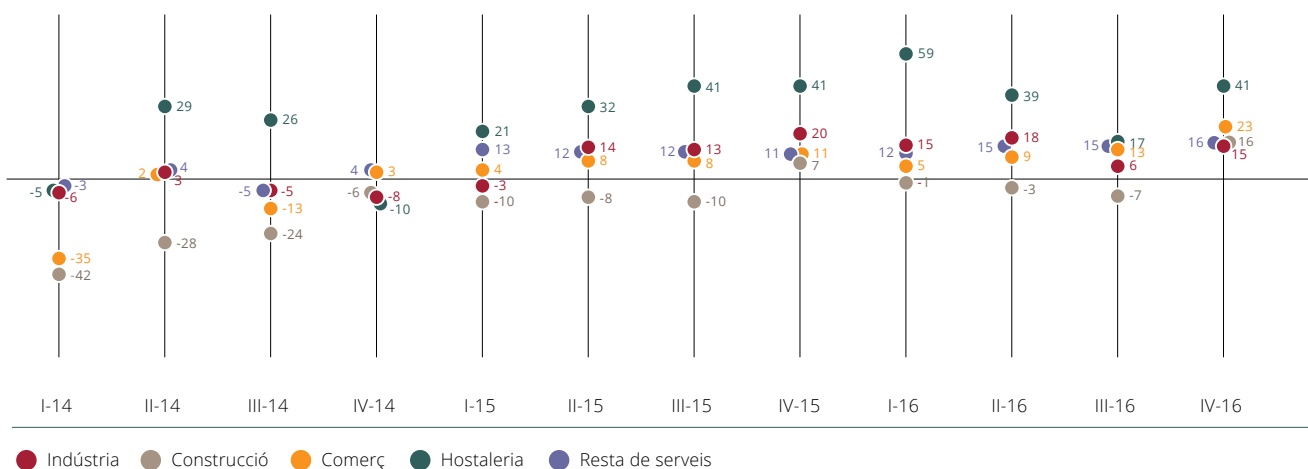
El 2016 la marxa dels negocis a l'AMB registra el millor resultat des del 2009

El 2016 la situació positiva de la **marxa dels negocis** s'ha intensificat respecte a un any enrere, i s'obté el millor resultat des del 2009, tant en l'àmbit català com en l'Àrea Metropolitana de Barcelona, segons l'*Enquesta de clima empresarial* de la Cambra de Comerç de Barcelona i l'Idescat. Per segon any consecutiu, la marxa dels negocis presenta un saldo positiu, tant per a l'AMB com per a Catalunya. Aquests resultats posen de manifest la consolidació de la millora de la conjuntura econòmica iniciada el 2014, en línia amb el creixement del PIB de Catalunya el 2016, que l'Idescat estima en un 3,5 %. Aquest creixement ha estat resultat de la recuperació de la demanda interna, especialment del consum de les famílies, així com dels bons resultats de l'exportació.

Així, tot i que el percentatge de l'empresariat que considera la marxa dels negocis favorable s'ha mantingut pràcticament estable (el 28 % el 2016 i el 27 % el 2015), el percentatge de l'empresariat que l'ha assenyalat com a desfavorable ha disminuït, del 16 % el 2015 al 13 % el 2016. Com a resultat, s'obté un saldo del 15 % el 2016, 4 punts percentuals superior a l'any anterior. Trimestralment, els saldos s'han mantingut força estables els tres primers trimestres (entorn del 14 %), i en el darrer trimestre s'ha produït una millora que ha donat com a resultat el saldo més positiu de tota la sèrie disponible (19 %).

Situació de la marxa dels negocis, per sectors

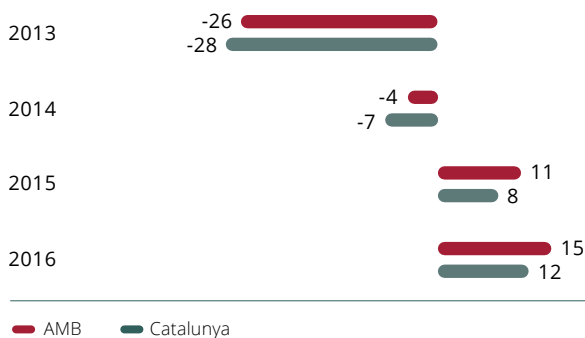
(saldos, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Situació de la marxa dels negocis en el conjunt de l'economia¹. Comparativa amb Catalunya

(saldos², en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

1. Els resultats per al conjunt de l'economia són l'agregació dels resultats de la indústria, la construcció, el comerç, l'hostaleria i la resta de serveis. A partir del 2013 ja no es presenten resultats de l'enquesta per a Espanya perquè no estan disponibles. L'INE només publica els resultats de l'Indicador de Clima Empresarial Harmonitzat per al global d'Espanya i per sectors.
2. El saldo és la diferència entre el percentatge d'establiments empresarials que assenyalen que la variable d'anàlisi en qüestió ha estat positiva i el percentatge d'establiments que assenyalen que ha estat negativa. Cal esmentar que en el cas del sector de l'hostaleria els saldos presenten estacionalitat, però les sèries són massa curtes per poder desestacionar-les.

La marxa dels negocis al conjunt de Catalunya també ha millorat el 2016, si bé continua mantenint el diferencial positiu de 3 punts percentuals a favor de l'AMB (el 12 % i el 15 %, respectivament).

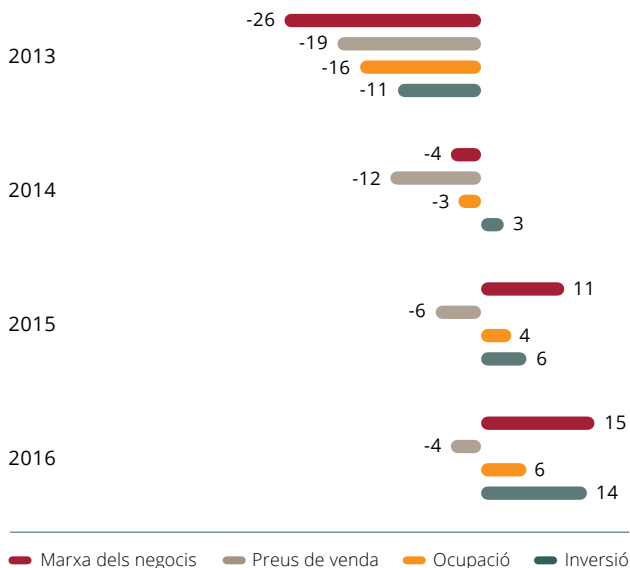
Aquesta millora de la marxa dels negocis ha estat generalitzada a tots els sectors en la mitjana anual i, a més, és positiva a tots els sectors per primera vegada des del 2009. El quart trimestre destaca perquè s'obté el saldo més positiu de l'any als sectors de la construcció, el comerç i la resta de serveis.

Els **preus de venda** a l'AMB continuen suavitzant la caiguda el 2016 per quart any consecutiu i s'apropen cada cop més a l'estabilització. Així, el saldo entre respostes positives (augment dels preus) i negatives (disminució dels preus) continua sent negatiu, però menor que en els quatre anys anteriors. Ara bé, les dades trimestrals de l'enquesta mostren que el saldo negatiu dels preus augmentava a mesura que avançava l'any. D'altra banda, els resultats per sectors assenyalen que la moderació de la caiguda dels preus ha estat generalitzada, tot i que l'hostaleria és l'únic sector que registra un saldo positiu anual (increment de preus), fet que ja es dona per segon any consecutiu.

L'**ocupació** a l'AMB registra un bon comportament l'any 2016, amb un saldo lleugerament més positiu que l'any anterior. Així, l'ocupació manté el percentatge de respostes positives (creixement del nombre de persones ocupades), en el 18 %; alhora que disminueix el percentatge de respostes negatives (disminució del nombre de persones ocupades), des del 13 % el 2015 fins a l'11 % el 2016. Els resultats

Evolució del clima empresarial en el conjunt de l'economia a l'AMB

(saldos, en %)

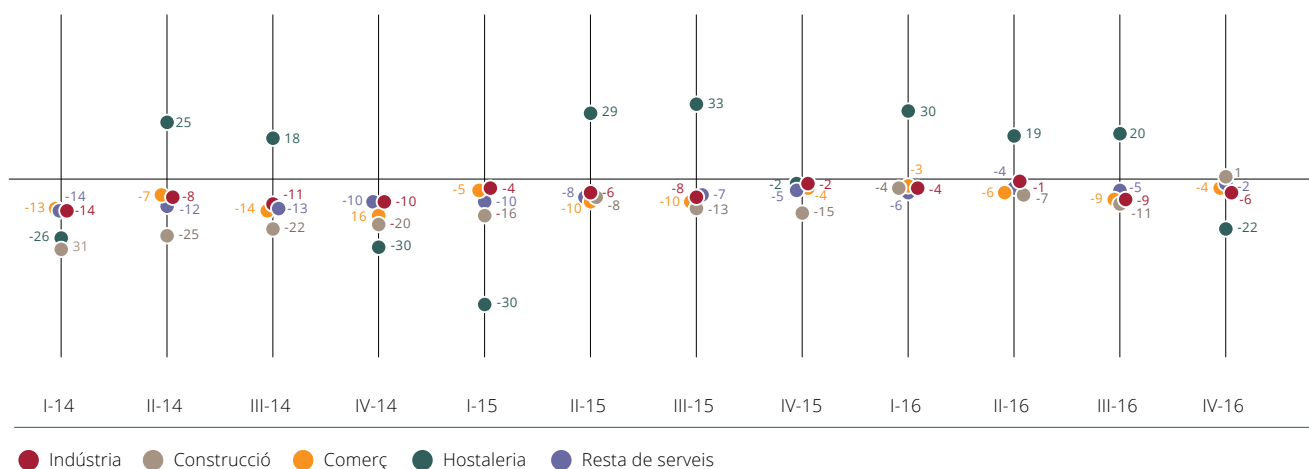

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

trimestrals posen de manifest que la millora en l'evolució de l'ocupació s'ha donat al llarg de tot l'any, ja que tots registren saldos positius (entorn del 6 %). Aquest bon resultat confirma el canvi de tendència que s'observa en el mercat de treball des del 2015, tal com assenyalen les dades de l'EPA i de les persones afiliades a la Seguretat Social tant per a Catalunya com per a la província de Barcelona.

Evolució de la situació dels preus de venda per sectors

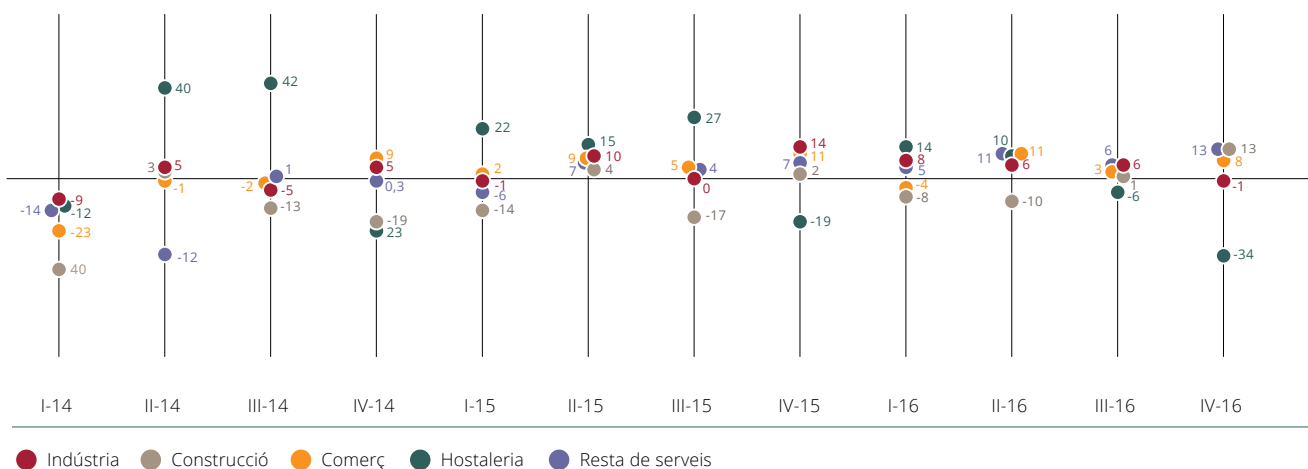
(saldos, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Evolució de la situació de l'ocupació per sectors

(saldos, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Tanmateix, l'evolució de l'ocupació per sectors ha estat diferent. La resta de serveis ha protagonitzat la millora més substancial i, a més, esdevé el sector amb el saldo mitjà anual més positiu (9 %). La indústria i el comerç es mantenen pràcticament estables respecte a l'any anterior, amb un saldo del 5 % el 2016 en ambdós casos. La construcció registra un saldo negatiu (-1 %), però aquest és el menys negatiu des de l'inici de la sèrie disponible l'any 2009. Per últim, l'hostaleria ha registrat un saldo negatiu per a l'ocupació (-4%), fet que no es donava des del 2012, i a més registra el pitjor resultat a escala sectorial.

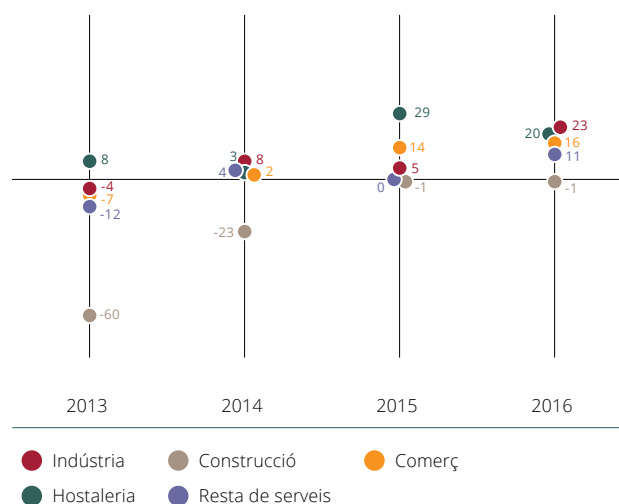
La **inversió** és la variable que més millora respecte a l'any anterior i registra un saldo positiu per tercer any consecutiu. Aquesta millora general obeeix al creixement de les respostes positives (augment de la inversió), que passa del 22 % el 2015 al 26 % el 2016, alhora que disminueix el de les respostes negatives (descens de la inversió), que ha passat del 16 % el 2015 a l'11 % el 2016. Podem relacionar aquest fet amb l'evolució alcista de la Formació Bruta de Capital a Catalunya, que ha registrat un increment del 5,2% anual el 2016, segons dades de l'Idescat.

Tots els sectors registren una millora en la inversió el 2016 respecte a l'any anterior, a excepció de l'hostaleria, que empitjora, i la construcció, que manté un saldo molt proper a l'estabilitat (-1 %) per segon any consecutiu. Així, la indústria experimenta el saldo sectorial més positiu per a la inversió (23 %), seguit per l'hostaleria (20 %).

Tal com s'ha esmentat, la marxa dels negocis és lleugerament més positiva a l'AMB que a Catalunya. Quant als preus de venda, a l'ocupació i a la inversió, en ambdós territoris es registra pràcticament la mateixa evolució i el mateix resultat.

Evolució de la situació de la inversió per sectors

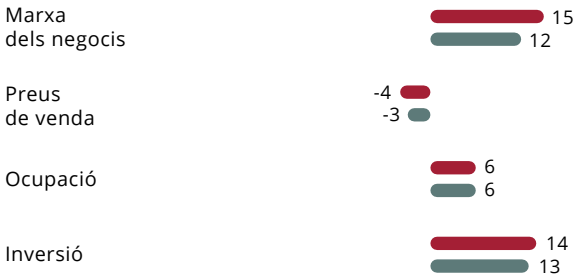
(saldos, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Clima empresarial en el conjunt de l'economia. 2016 Comparativa amb Catalunya

(saldos, en %)

■ AMB ■ Catalunya

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Resultats sectorials

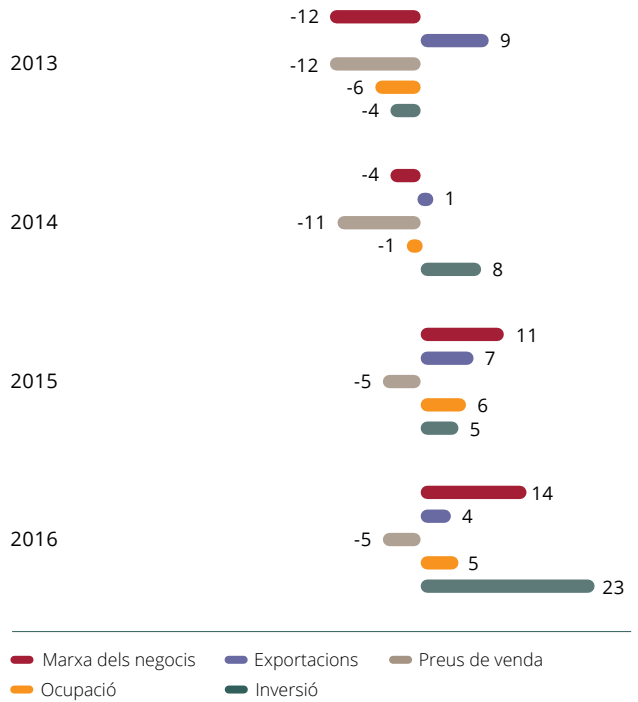
La millora de la marxa dels negocis a l'AMB l'any 2016 ha estat de forma generalitzada a tots els sectors de l'AMB analitzats en l'*Enquesta de clima empresarial*, però, sens dubte, l'hostaleria és el sector que segueix presentant els resultats més positius. Tanmateix, cal destacar la notable millora que ha experimentat la construcció, que obté un saldo positiu per al conjunt de l'any per primer cop en tota la sèrie disponible. Així mateix, la resta de sectors (indústria, comerç i resta de serveis) experimenten també una millora gens menyspreable.

El sector de la **indústria** a l'AMB presenta uns bons resultats, positius per a totes les variables analitzades, a excepció dels preus de venda. La marxa dels negocis millora a la indústria i assoleix el saldo més positiu de la sèrie disponible (14 %). Les dades de producció industrial publicades per l'INE també assenyalen la dinàmica positiva de la indústria el 2016: l'IPI a la indústria catalana ha registrat un creixement del 3,3 %, vers el 2,6 % del 2015.

Aquesta millora de la marxa dels negocis a la indústria ha estat afavorida pels bons resultats assolits per la **inversió**, que mostra el saldo més positiu dels darrers anys i el millor per al conjunt dels sectors analitzats (23 %). Efectivament, el percentatge de l'empresariat que ha assenyalat un creixement de la inversió augmenta del 25 % el 2015 al 33 %, alhora que es redueix a la meitat el percentatge que ha assenyalat una disminució, del 20 % el 2015 al 10 % el 2016.

Evolució del clima empresarial a la indústria a l'AMB

(saldos, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Clima empresarial a la indústria. 2016 Comparativa amb Catalunya

(saldos, en %)

■ AMB ■ Catalunya

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Pel que fa als **preus de venda**, aquests han registrat un comportament similar al de l'any anterior. Així, el 2016, tant el percentatge de l'empresariat que ha assenyalat un creixement dels preus com el que n'ha assenyalat un decreixement s'han mantingut en el 5 % i en el 10 %, respectivament, la qual cosa dona com a resultat un saldo negatiu de 5 punts percentuals ambdós anys.

L'**ocupació** en el sector de la indústria obté un resultat positiu per segon any consecutiu i molt similar al de l'any anterior. Tanmateix, trimestralment els saldos han perdut intensitat fins a obtenir un resultat lleugerament negatiu el quart trimestre (-1 %).

Les **exportacions** en la indústria perden una mica de dinamisme respecte a un any enrere, com a conseqüència sobretot del resultat del tercer trimestre, en el qual es registra un saldo negatiu (-4 %), fet que no succeïa des del mateix trimestre del 2014. Aquesta pèrdua de dinamisme queda palesa amb les dades del Departament de Duanes i Imposos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària, que mostren un creixement de les exportacions de béns a la província de Barcelona del 2,2 % durant el 2016, menys de la meitat del creixement assolit l'any anterior (del 6,3 %).

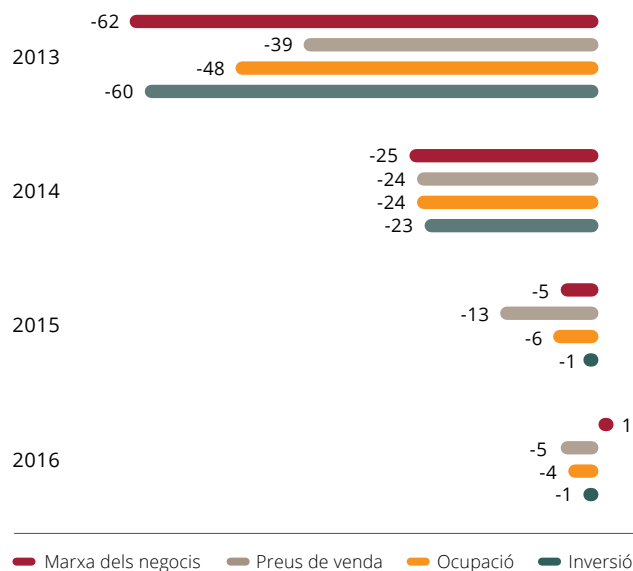
Els resultats de l'*Enquesta de clima empresarial* mostren un saldo menys positiu per a l'exportació en el sector industrial a l'AMB el 2016 que al conjunt del Principat. Així mateix, la marxa dels negocis i l'ocupació a la indústria han estat lleugerament més positius a Catalunya que a l'AMB. Per contra, la inversió ha estat clarament més positiva a l'AMB. Per últim, els preus de venda han registrat un comportament força similar a les dues àrees.

El sector de la **construcció** continua registrant els saldos menys favorables, però destaca també per ser el que registra les millores més marcades en gairebé totes les variables analitzades (en reduir més el saldo en punts percentuals), de forma que pràcticament s'ha estabilitzat pel que fa a l'ocupació, la inversió i els preus de venda, i obté un saldo lleugerament positiu per a la marxa dels negocis en el conjunt de l'any.

Això ha estat possible gràcies a la consolidació de la recuperació que ha mostrat l'activitat constructora durant l'any 2016, després del dur procés d'ajust que es va iniciar a mitjan 2008. De fet, el sector ha registrat una taxa positiva del VAB el 2016 per segon any consecutiu. Així ho mostren els indicadors de l'activitat residencial: els preus de l'habitatge han començat a créixer, els crèdits hipotecaris també han començat a repuntar i ha augmentat la venda d'habitatges. Per contra, la licitació d'obres públiques a Catalunya continua registrant un descens el 2016, però en menor mesura que l'any anterior.

Evolució del clima empresarial a la construcció a l'AMB

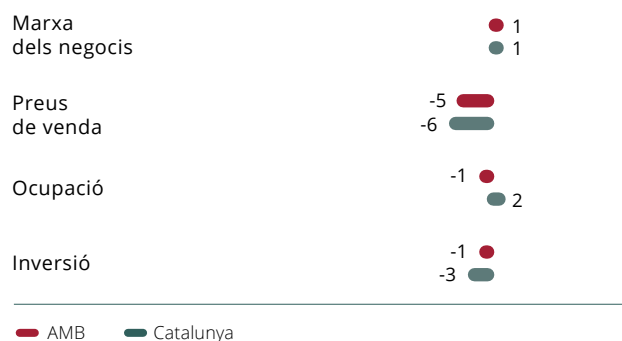
(saldos, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Clima empresarial a la construcció. 2016 Comparativa amb Catalunya

(saldos, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Pel que fa a la **marxa dels negocis**, el percentatge de l'empresariat que l'assenyala com a favorable (21 %) supera per primer cop els que l'assenyalen com a desfavorable (20 %), donant un saldo lleugerament positiu, fet que no succeïa des de l'inici de la sèrie. Tot i això, el saldo per a la construcció segueix sent el menys positiu del conjunt dels sectors analitzats. Així mateix, cal destacar que aquesta bona dada s'ha donat gràcies a l'extraordinari comportament de l'últim trimestre del 2016, en què s'ha registrat el millor saldo des del 2009 (16 %), ja que el percentatge de l'empresariat que considera una marxa dels negocis favorable dobla el que la considera desfavorable (el 32 % i el 16 %, respectivament).

La caiguda dels **preus de venda** es continua suavitzant el 2016 per quart any consecutiu i s'apropa a l'estabilització. Així, tot i que el percentatge de l'empresariat del sector que apunta un increment dels preus a la construcció ha augmentat lleugerament del 2 % el 2015 fins al 5 % el 2016, el percentatge de l'empresariat que apunta una caiguda dels preus disminueix en una proporció més elevada, del 14 % el 2015 fins al 10 % el 2016.

Pel que fa a l'**ocupació**, també s'hi observa una millora clara el 2016, la segona més pronunciada de tots els sectors, i pràcticament el saldo s'estabilitza (1 %). Trimestralment, s'observa una millora a partir del segon semestre, on es registren saldos positius, enfront de la primera meitat de l'any, on els saldos són negatius (entorn del -9 %). Així, en el conjunt del 2016, el percentatge de l'empresariat que indica que l'ocupació disminuirà ha estat del 20 % (enfront del 22 % el 2015), i el que indica que augmentarà ha estat del 19 % (16 % l'any anterior).

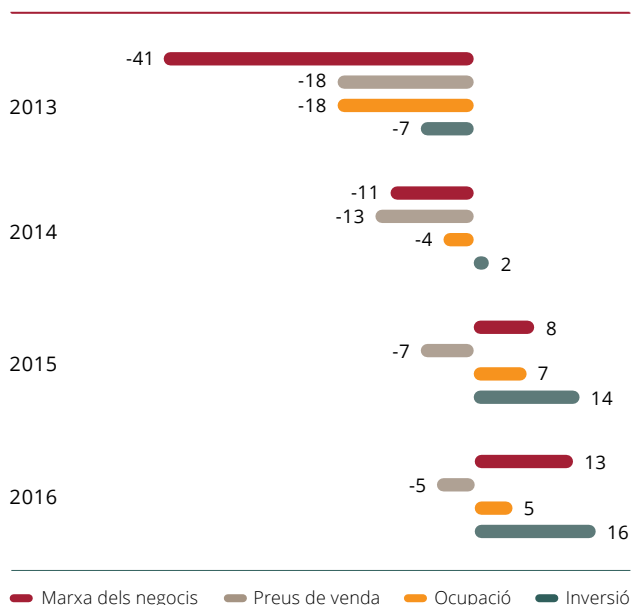
Finalment, la **inversió** és l'única variable que no millora respecte al 2015 i es manté en un saldo negatiu d'1 punt percentual. El 13 % de l'empresariat apunta que aquesta ha caigut, i el 12 % indica que ha augmentat (enfront del 16 % i el 17 % el 2015, respectivament).

Els resultats de l'*Enquesta de clima empresarial* en el sector de la construcció mostren saldos negatius molt similars a l'AMB i al conjunt de Catalunya l'any 2016, a excepció de l'ocupació, on Catalunya presenta un saldo lleugerament positiu.

El sector del **comerç** registra uns resultats positius l'any 2016, però, mentre que els saldos de la marxa dels negocis i de la inversió són més positius que l'any anterior, els de l'ocupació i els dels preus de venda són lleugerament menys positius. Aquests bons resultats han estat en part gràcies a la recuperació de les vendes interiors al llarg de l'any 2016. Així, l'índex de vendes del comerç al detall a Catalunya ha registrat un creixement del 2,9 % a preus constants, però inferior al registrat l'any anterior (3,2 %).

Evolució del clima empresarial al comerç a l'AMB

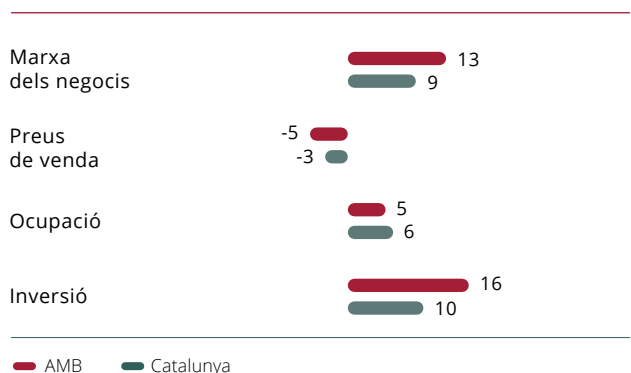
(saldos, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Clima empresarial al comerç. 2016 Comparativa amb Catalunya

(saldos, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Efectivament, el sector comercial a l'AMB registra un saldo positiu de la **marxa dels negocis** l'any 2016 per segon any consecutiu des de l'inici de la sèrie l'any 2009. Aquesta bona dada s'ha registrat perquè ha augmentat el percentatge de l'empresariat que assenyalava que la marxa dels negocis ha millorat (del 26 % el 2015 al 30 % el 2016), mentre que el percentatge de l'empresariat del sector que assenyalava que la marxa dels negocis ha estat desfavorable pràcticament s'ha mantingut (del 18 % el 2015 al 17 % el 2016). Al llarg de l'any s'ha mantingut una tendència positiva i de millora progressiva, i en el quart trimestre s'ha assolit el saldo més elevat des de l'inici de la sèrie (23 %).

La caiguda dels **preus de venda** s'ha desacelerat progressivament en els darrers quatre anys, des d'un saldo del -18 % el 2013 fins al -5 % el 2016. Això es deu a una disminució del percentatge de l'empresariat que n'apunta un descens, fins al 12 % (26 % el 2013), ja que el percentatge de l'empresariat que n'apunta un increment s'ha mantingut pràcticament estable entre ambdós anys (el 6 % i el 7 %, respectivament).

Pel que fa a l'**ocupació**, el saldo és positiu per segon any consecutiu, però perd una mica d'intensitat respecte al 2015. Aquest comportament s'ha degut, en part, al registre negatiu experimentat durant el primer trimestre de l'any, ja que la resta de l'any s'ha comportat de manera positiva. D'una banda, el percentatge de respostes positives (augment de l'ocupació) s'ha doblat entre el primer i el quart trimestre (de l'11 % al 22 %) i, de l'altra, el percentatge de respostes negatives (descens de l'ocupació) pràcticament ha estat el mateix en ambdós trimestres (el 15 % el primer i el 14 % el quart).

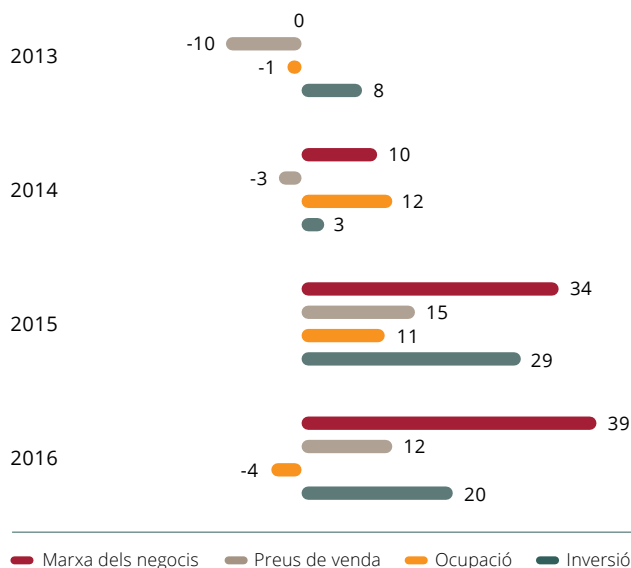
Per la seva banda, la **inversió** també registra una millora el 2016 en obtenir un saldo una mica més positiu que l'any anterior. Per tant, continua amb la tendència alcista iniciada el 2014. Així, el percentatge de l'empresariat que apunta un increment de la inversió supera el que n'apunta un descens, el 26 % i el 10 %, respectivament (enfrent del 25 % i de l'11 % el 2015, respectivament).

La magnitud dels saldos de les variables analitzades en l'*Enquesta de clima empresarial* per al comerç són més positius a l'AMB per a la marxa dels negocis i la inversió, mentre que per a l'ocupació i els preus de venda els saldos són molt similars en ambdós territoris.

L'**hosteleria** és el sector que ha registrat els millors resultats per a la marxa dels negocis en l'*Enquesta de clima empresarial* l'any 2016. Aquests resultats estan en línia amb el bon comportament que ha obtingut el turisme a Catalunya

Evolució del clima empresarial a l'hosteleria a l'AMB

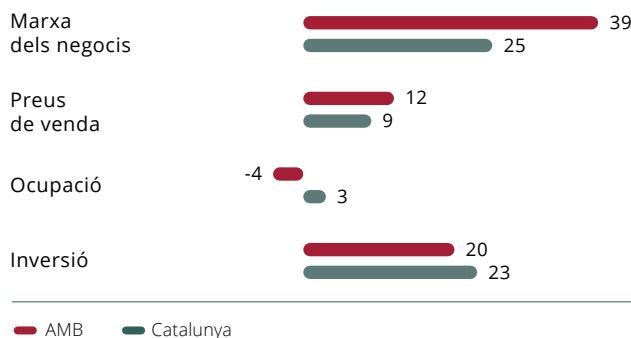
(saldos, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Clima empresarial a l'hosteleria. 2016 Comparativa amb Catalunya

(saldos, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

durant els darrers anys, gràcies sobretot a l'increment del turisme estranger i a la recuperació del turisme estatal. El nombre de turistes de l'estranger a Catalunya ha augmentat un 4 % i la despesa derivada d'aquest turisme un 3,7 % el 2016. Així mateix, les pernoctacions hoteleres del turisme estranger a Catalunya han augmentat un 8,4 %, mentre que les derivades del turisme estatal han crescut un 7,3 % el 2016.

Efectivament, la **marxa dels negocis** a l'hostaleria no només ha estat millor que a la resta dels sectors analitzats, sinó que a més ha millorat el saldo registrat l'any anterior (39 % el 2016 i 34 % el 2015). Així, en el conjunt del 2016, un 47 % de l'empresariat qualifica la marxa dels negocis de favorable, gairebé sis cops més que el 8 % que la qualifica de desfavorable; mentre que el 2015 aquests percentatges eren del 48 % i del 14 %, respectivament.

Els **preus de venda** a l'hostaleria són els únics que experimenten valors positius en comparació amb els altres sectors analitzats (un 12 %). Aquest fet podria estar relacionat amb un augment de la qualitat de l'oferta hotelera i també amb una major pressió de la demanda.

La **inversió** a l'hostaleria s'ha moderat durant el 2016, ha passat d'un saldo del 29 % el 2015 a un no menyspreable 20 % el 2016, el segon millor resultat sectorial. El percentatge de l'empresariat que ha assenyalat un augment de la inversió ha superat amb escreix el que n'ha assenyalat una disminució: el 24 % i el 4 %, respectivament.

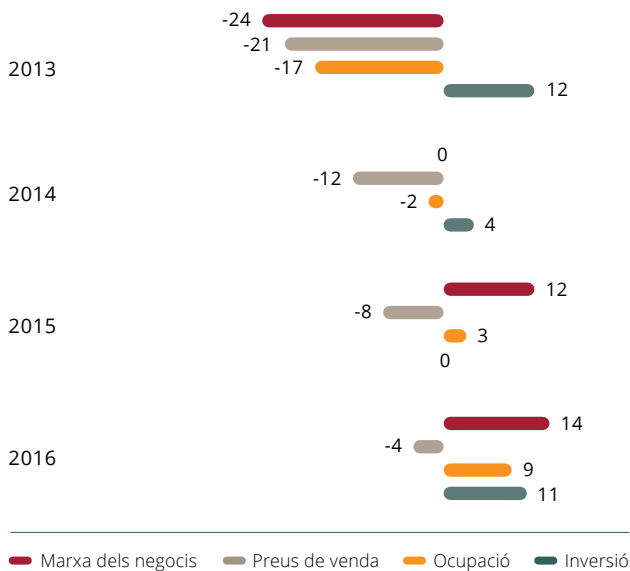
Tanmateix, el nombre de **persones ocupades** a l'hostaleria és l'únic indicador que experimenta una dada negativa i pitjor a la de l'any anterior. Aquest fet és a causa de la forta davallada d'ocupació que s'ha produït durant la segona meitat de l'any i, especialment, durant el darrer trimestre. De fet, el saldo del quart trimestre del 2016 (-34 %) és el més negatiu per a un darrer trimestre des de l'any 2009.

Segons l'*Enquesta de clima empresarial*, l'any 2016 la marxa dels negocis a l'hostaleria ha presentat un millor resultat a l'AMB que al conjunt del Principat. En canvi, la inversió i l'ocupació han obtingut un millor comportament al conjunt de Catalunya que a l'AMB.

El sector de la **resta de serveis** obté les millors dades dels darrers anys per al conjunt de totes les variables analitzades. Per una banda, la **marxa dels negocis**, obté el segon millor resultat sectorial, només per darrere del sector de l'hostaleria i s'igualava al de la indústria (14 %).

Evolució del clima empresarial a la resta de serveis a l'AMB

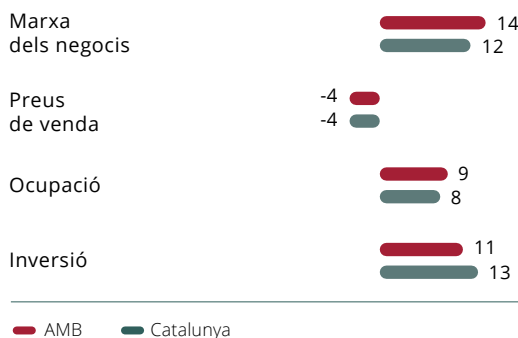
(saldos, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Clima empresarial a la resta de serveis. 2016 Comparativa amb Catalunya

(saldos, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Així mateix, el saldo augmenta lleugerament respecte a l'any anterior, ja que el percentatge de l'empresariat del sector de l'AMB que ha assenyalat una marxa dels negocis desfavorable ha disminuït (del 13 % el 2015 a l'11 % el 2016), mentre que el percentatge que l'assenyala com a favorable es manté constant en el 25 %.

El descens dels **preus de venda** continua moderant-se fins al -4 % el 2016. Respecte al 2015, el percentatge de l'empresariat que n'apunta una caiguda s'ha reduït fins al 8 % (11 % l'any 2015), i s'ha mantingut estable per cinquè any consecutiu el percentatge de l'empresariat que n'apunta un increment (el 3 %). La moderació es fa més evident amb les dades trimestrals, ja que a mesura que avança l'any el descens dels preus disminueix en línia amb la recuperació del consum privat.

L'**ocupació** a la resta de serveis registra un augment força notable durant el 2016, i obté el millor resultat sectorial (9 %). Així, el 2016, el percentatge de l'empresariat que apunta una disminució de l'ocupació disminueix fins al 12 % (el 15 % el 2015), alhora que augmenta el percentatge de l'empresariat que apunta un creixement de l'ocupació, fins al 21 % (18 % el 2015). Cal destacar que en termes trimestrals i per primer cop des de l'inici de la crisi tots presenten un saldo positiu.

La **inversió** registra la segona millora més important respecte al 2015, sols per darrere de la indústria. Concretament, registra un saldo de l'11 % en comparació amb el saldo neutre (saldo zero) registrat l'any anterior.

La branca de la resta de serveis registra uns resultats molt similars a Catalunya i a l'AMB. Quant a la marxa dels negocis i l'ocupació, els saldos obtinguts són lleugerament superiors a l'AMB. En canvi, la inversió presenta un millor resultat al Principat, on és positiva i millora. Els preus de venda presenten els mateixos resultats a ambdós territoris.

Factors que han limitat la bona marxa dels negocis el 2016

La debilitat de la demanda continua sent el factor més limitador de la marxa dels negocis, però perd rellevància

La debilitat de la demanda continua sent el factor més esmentat per l'empresariat com a limitador de la marxa dels negocis l'any 2016, però perd pes en comparació amb la resta de factors per quart any consecutiu com a resultat de la recuperació del consum privat. En canvi, l'augment de la competència, el segon factor més esmentat com a limitador de la marxa dels negocis, guanya rellevància i pràcticament s'equipara al primer factor.

Paral·lelament, la contínua millora de les condicions en els mercats financers ha fet que les dificultats de finançament perdin rellevància com a factor limitador després de l'augment registrat durant els anys de crisi. Així i tot, és el tercer factor limitador més esmentat, però cada cop més a prop del quart factor limitador, la manca de mà d'obra adequada.

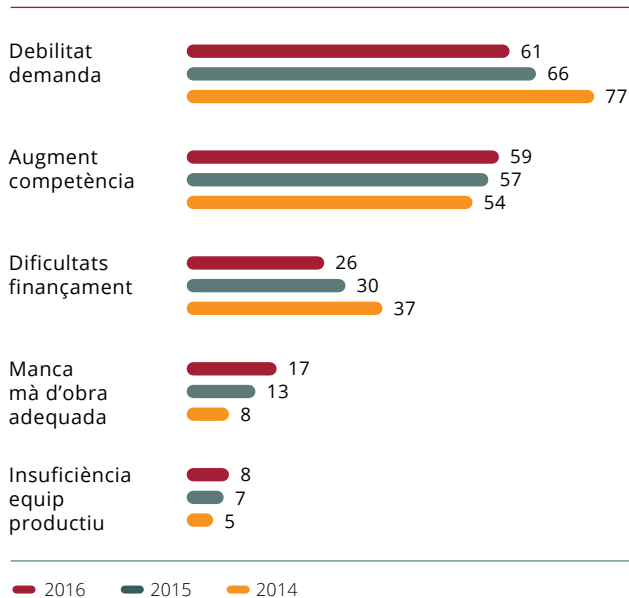
Resultats sectorials

L'any 2016, el factor limitador de la marxa dels negocis més esmentat per les empreses en el conjunt de l'Àrea Metropolitana de Barcelona continua sent la **debilitat de la demanda**, però aquest factor perd rellevància per quart any consecutiu, com a resultat de la recuperació del consum intern. Així, el 61 % de l'empresariat de l'AMB indica que la feblesa de la demanda limita la bona marxa dels negocis el 2016, un percentatge inferior al 66 % del 2015.

Aquesta pèrdua de rellevància ha estat generalitzada en els sectors analitzats en l'*Enquesta de clima empresarial* i deixa de ser el principal factor limitador excepte per a la indústria i la resta de serveis (juntament amb l'augment de la competència). El comerç i la indústria esdevenen els sectors més afectats per aquest factor (amb un 67 % i un 66 % de respostes). En canvi, la construcció és el sector menys preocupat per aquest factor després d'haver ocupat el primer lloc durant els darrers anys (amb un 53 %).

El segon factor més esmentat per l'empresariat de l'AMB com a limitador de la bona marxa dels negocis és l'**augment de la competència**, amb un 59 % de respostes, un percentatge que augmenta lleugerament respecte al regis-

Factors que limiten la bona marxa dels negocis en el conjunt de l'economia. Comparativa 2014-2016 (en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

trat el 2015 (57 %). Ara bé, aquest guany de pes es dona a la construcció majoritàriament, però també al comerç i a la indústria, mentre que a l'hostaleria i a la resta de serveis es redueix molt lleugerament. En conseqüència, aquest factor passa a ser el principal limitador de la marxa dels negocis a tots els sectors, excepte per a la indústria. L'hostaleria continua sent el sector que registra el percentatge més alt de l'empresariat que l'esmenta com a factor limitador de la bona marxa dels negocis (el 77 %) i la indústria el que registra un menor percentatge (el 50 %).

El tercer factor limitador de la bona marxa dels negocis més important és el de les **dificultats de finançament**, que és esmentat pel 26 % de l'empresariat de l'AMB, un percentatge que es redueix respecte al dels dos anys precedents (30 % i 37 %, respectivament). Aquesta pèrdua de pes ha estat afavorida tant per la recuperació econòmica com per la millora de les condicions en els mercats financers.

Cal afegir que aquesta menor dificultat de finançament es dona a tots els sectors, excepte a la indústria, en què es manté estable. La disminució a l'hostaleria i a la construcció és intensa, mentre que als altres sectors no és tan important. Tanmateix, el sector de la construcció continua sent el més afectat per les dificultats de finançament (un 33 % de les empreses ho assenyalen). A continuació el segueixen la indústria, el comerç i la resta de serveis (26 %-27 %). Per últim, a l'hostaleria només un 13 % de l'empresariat ha esmentat les dificultats de finançament com a factor limitador de la bona marxa dels negocis.

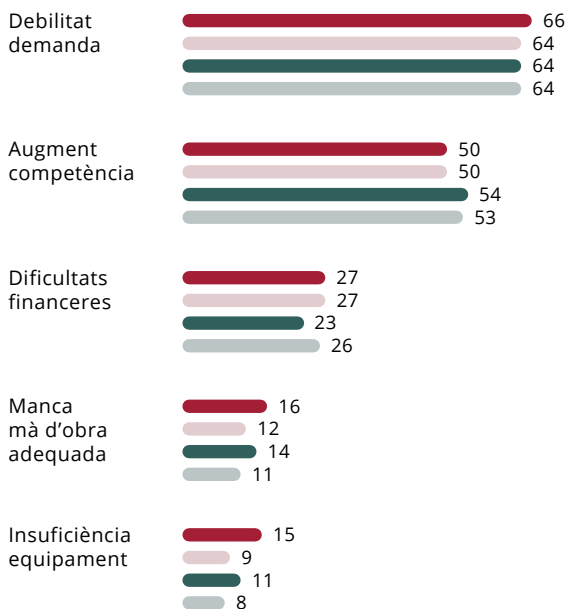
Els següents factors limitadors, amb una importància relativa força menor, són la manca de personal adequat a les necessitats de l'empresa (amb el 17 % de respostes) i la insuficiència de l'equip productiu (amb un 8 % de respostes). Malgrat que són dos factors amb una menor importància en comparació amb els tres primers, cal destacar l'augment que registren el 2016 respecte a l'any anterior, especialment el factor de falta de mà d'obra adequada (del 13 % al 17 %). L'augment d'importància d'aquest darrer factor el trobem a tots els sectors, però sobretot a l'hostaleria (passant del 20 % el 2015 al 28 % el 2016).

De la comparativa dels resultats sectorials de l'AMB amb els del conjunt de Catalunya s'obtenen les conclusions següents:

- La debilitat de la demanda com a factor limitador és tan important a l'AMB com al conjunt de Catalunya l'any 2016 (61 % enfront del 62 %, respectivament) i solament s'observen diferències destacables en la construcció, on resulta força més preocupant al conjunt del Principat que a l'AMB (el 64 % i el 53 %, respectivament).
- El percentatge de l'empresariat que esmenta l'augment de la competència com a factor limitador de la bona marxa dels negocis també és gairebé igual a l'AMB que a Catalunya, el 59 % i 58 %, respectivament. Tanmateix, s'observen grans diferències per a l'hostaleria i la construcció, ja que és més elevat a l'AMB que al Principat (10 punts percentuals en ambdós casos).
- Les dificultats de finançament representen gairebé el mateix a l'AMB que al Principat (26 % i 25 %, respectivament). La diferència més destacable per sectors es dona a la construcció (el 33 % a l'AMB vers el 39 % al principat).
- La manca de mà d'obra presenta uns valors similars als dos territoris. No obstant això, en el sector de la construcció a Catalunya representa un valor força més elevat que a l'AMB (el 20 % i el 8 %, respectivament).

Factors que limiten la bona marxa dels negocis a la indústria

(en %)

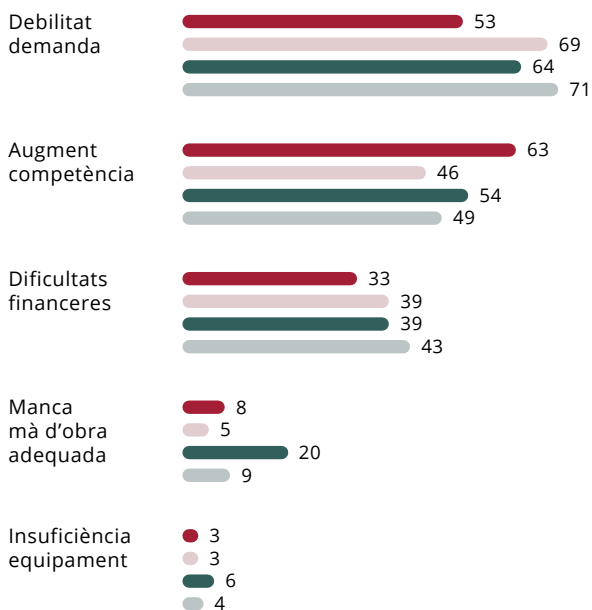

■ AMB 2016 ■ AMB 2015 ■ Catalunya 2016 ■ Catalunya 2015

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Factors que limiten la bona marxa dels negocis a la construcció

(en %)

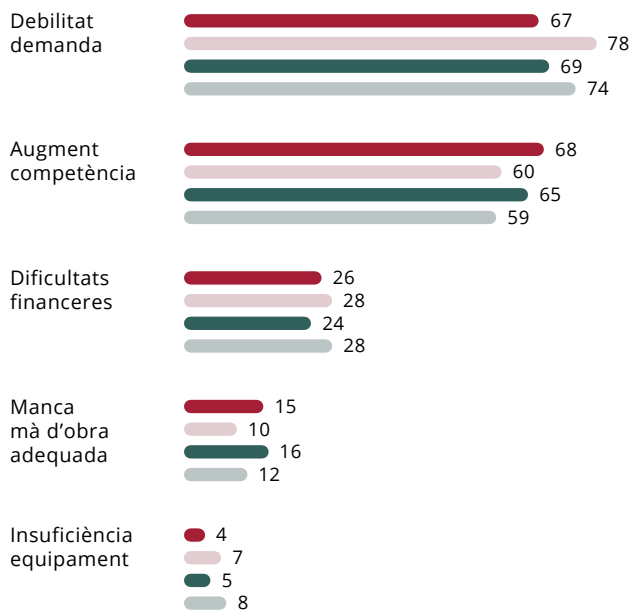

■ AMB 2016 ■ AMB 2015 ■ Catalunya 2016 ■ Catalunya 2015

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Factors que limiten la bona marxa dels negocis al comerç

(en %)

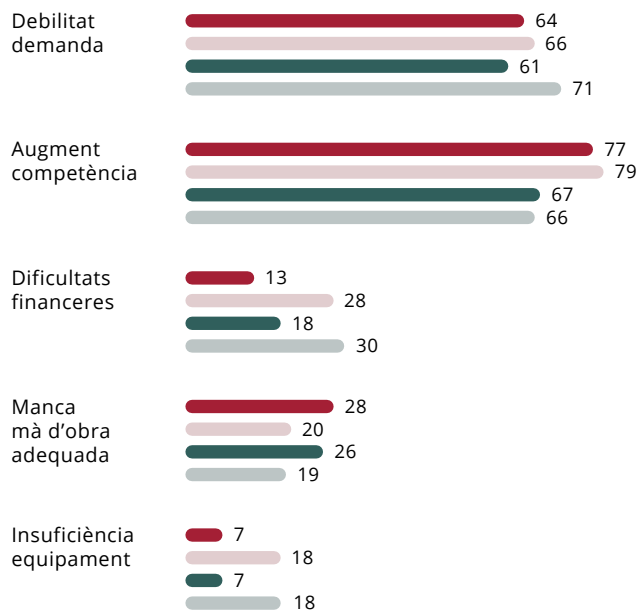

— AMB 2016 — AMB 2015 — Catalunya 2016 — Catalunya 2015

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Factors que limiten la bona marxa dels negocis a l'hostaleria

(en %)

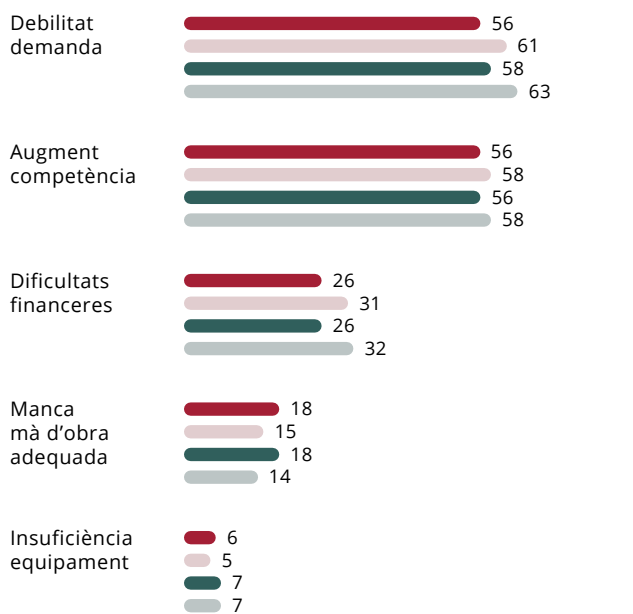

— AMB 2016 — AMB 2015 — Catalunya 2016 — Catalunya 2015

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Factors que limiten la bona marxa dels negocis a la resta de serveis

(en %)

— AMB 2016 — AMB 2015 — Catalunya 2016 — Catalunya 2015

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Situació i perspectives empresarials per al 2017

La marxa dels negocis a l'AMB és positiva els tres primers trimestres de 2017 i millora lleugerament respecte a l'any anterior

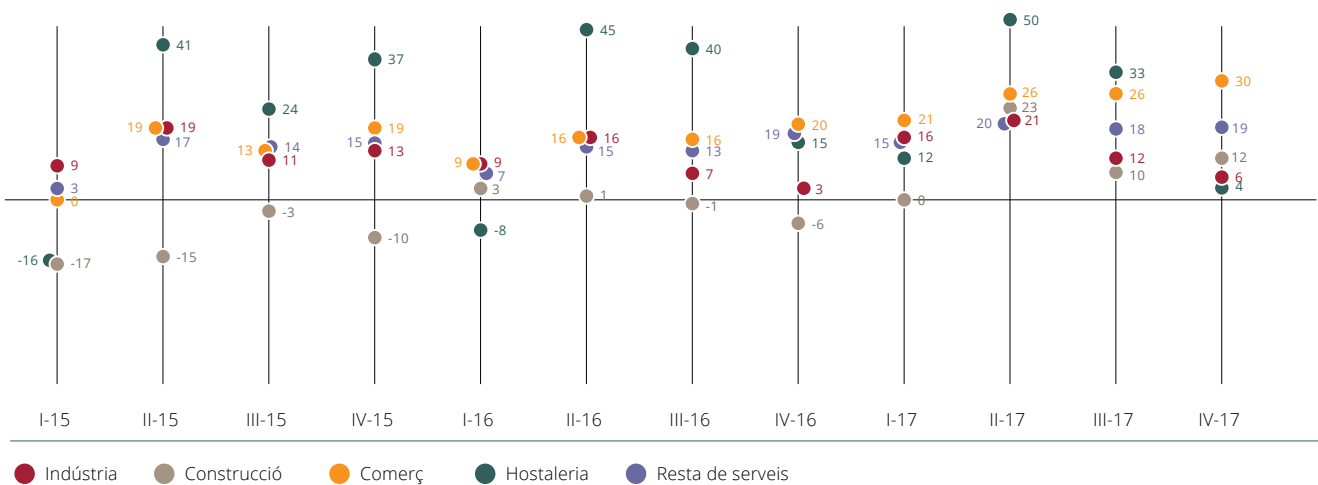

Fins al tercer trimestre de l'any 2017, la recuperació econòmica s'ha mantingut sòlida a Catalunya, beneficiada per l'entorn mundial (política monetària expansiva als països avançats, baixada del preu del petroli i la sortida de la recessió d'economies com les del Brasil o Rússia). Segons els resultats de l'Enquesta de clima empresarial la situació de la marxa dels negocis a l'AMB ha continuat sent positiva els tres primers trimestres de l'any i ha millorat lleugerament el ritme de creixement respecte a l'any anterior. Així mateix, tots els sectors experimenten un saldo positiu fins al tercer trimestre de l'any 2017, i en mitjana han obtingut nivells superiors als del 2016, excepte a la indústria.

Tanmateix, durant el 4T l'economia catalana ha començat a mostrar senyals de desacceleració, provinent fonamentalment de la feblesa de la demanda interna, derivada, en gran part, per la tensió política que s'ha transmès a l'economia per l'augment de la incertesa i la pèrdua de confiança. Això ha comportat la paralització de projectes d'inversió i l'augment de l'estalvi-precaució, provocant un alentiment del consum privat. Com a resultat de l'entorn d'incertesa i de l'alentiment propi de l'economia, la Cambra de Barcelona preveu un creixement de l'economia catalana del 3,1 % per al 2017, quatre dècimes menys que el 2016 (3,5 %). Tot i això, segons els resultats de l'enquesta (realitzada a finals de setembre) l'empresariat preveu expectatives positives de la marxa dels negocis per al 4T 17 a tots els sectors i lleugerament millors a les d'un any enrere, excepte a l'hostaleria. El comerç obté les expectatives sectorials més positives i les màximes del sector des del 2010.

Perspectives de la marxa dels negocis per sectors

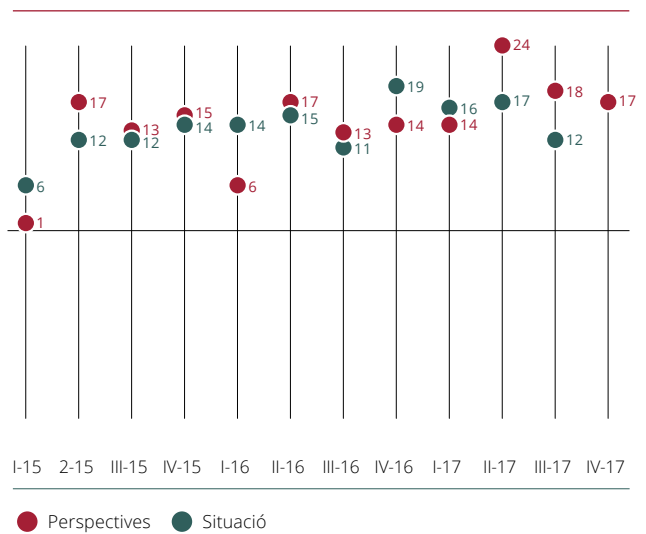
(saldos³, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

La marxa dels negocis en el conjunt de l'economia

(saldos³, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

3. El saldo per a la situació és la diferència entre el percentatge d'establiments empresarials que assenyalen que la marxa dels negocis ha estat favorable i el percentatge d'establiments que assenyalen que ha estat desfavorable. En el cas de les perspectives és la diferència entre el percentatge d'establiments empresarials que preveu que la marxa dels negocis serà favorable i el percentatge d'establiments que preveu que serà desfavorable.

Annex metodològic

Sectors de l'Enquesta de clima empresarial

Indústria

- 01 Alimentació, begudes i tabac (CCAЕ-2009: 10 a 12)
- 02 Tèxtil, confecció, cuir i calçat (CCAЕ-2009: 13 a 15)
- 03 Indústries de la fusta i el suro, paper i arts gràfiques (CCAЕ-2009: 16 a 18)
- 04 Indústries químiques, cautxú i altres productes minerals no metàl·lics (CCAЕ-2009: 20 a 23)
- 05 Metal·lúrgia i fabricació de productes metàl·lics (CCAЕ-2009: 24 i 25)
- 06 Fabricació de maquinària i equips mecànics, elèctrics i de productes informàtics, electrònics i òptics (CCAЕ-2009: 26 a 28)
- 07 Altres indústries (CCAЕ-2009: 05 a 09, 19, 29 a 33, 35 a 39)

Construcció

Es considera la Secció F completa de la CCAE-2009, és a dir, les divisions:

- 41 Construcció d'immobles
- 42 Construcció d'obres d'enginyeria civil
- 43 Activitats especialitzades de la construcció

Comerç

- 01 Comerç al detall de productes alimentaris, begudes i tabac en establiments especialitzats (CCAЕ-2009: 472)
- 02 Comerç al detall d'articles d'ús domèstic, culturals i recreatius en establiments especialitzats (CCAЕ: 475 i 476)
- 03 Altre tipus de comerç al detall (CCAЕ-2009: 473, 474, 477, 478, 479)
- 04 Comerç al detall en establiments no especialitzats (CCAЕ-2009: 471)
- 05 Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes (CCAЕ-2009: 45)
- 06 Comerç a l'engròs i intermediaris de comerç (CCAЕ-2009: 46)

Hostaleria

- CCAЕ-2009: 55 i 56
- 55 Serveis d'allotjament
- 56 Serveis de menjar i begudes

Resta de serveis

- 01 Informació i comunicacions (CCAЕ-2009: 58 a 63)
- 02 Activitats jurídiques i de comptabilitat (CCAЕ-2009: 69)
- 03 R+D, publicitat i estudis de mercat i activitats científiques i tècniques (CCAЕ-2009: 71 a 75)
- 04 Activitats administratives i serveis auxiliars (CCAЕ-2009: 77 a 82)
- 05 Altres serveis (CCAЕ-2009: 49 a 53, 64 a 66, 68, 92, 93 i 96)

Errors mostrals. Àrea Metropolitana de Barcelona 2016*

Sectors	Mostra	Error ⁴
Indústria	164	7,6 %
Construcció	87	10,5 %
Comerç	209	6,8 %
Hostaleria	91	10,3 %
Resta de serveis	526	4,3 %
Total	1.076	3,0%

* Mitjana trimestral

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

4. Màxim error possible calculat a partir d'un mostreig aleatori simple.

